Lisan derslerimiz
Bugün: İngilizce
Yarın: Almanca

HABER

5 Kuruş - Telefon: 23872

12 Ağustos 1937 Perşembe

Sene: 6 - Sayı: 2003

Mayo Müsabakası
Kupon:
— 31 —
Bu kuponlar 45 adedini bulunca hepsi birlikte idarehanemize müsabaka listesi ile birlikte gönderilecektir.

Üsküdar adliyesine kundak sokulduğu şüphesi var

150 senelik bina neden yandı?

Kast olduğu söyleniyorsada tahkikat henüz neticelenmedi

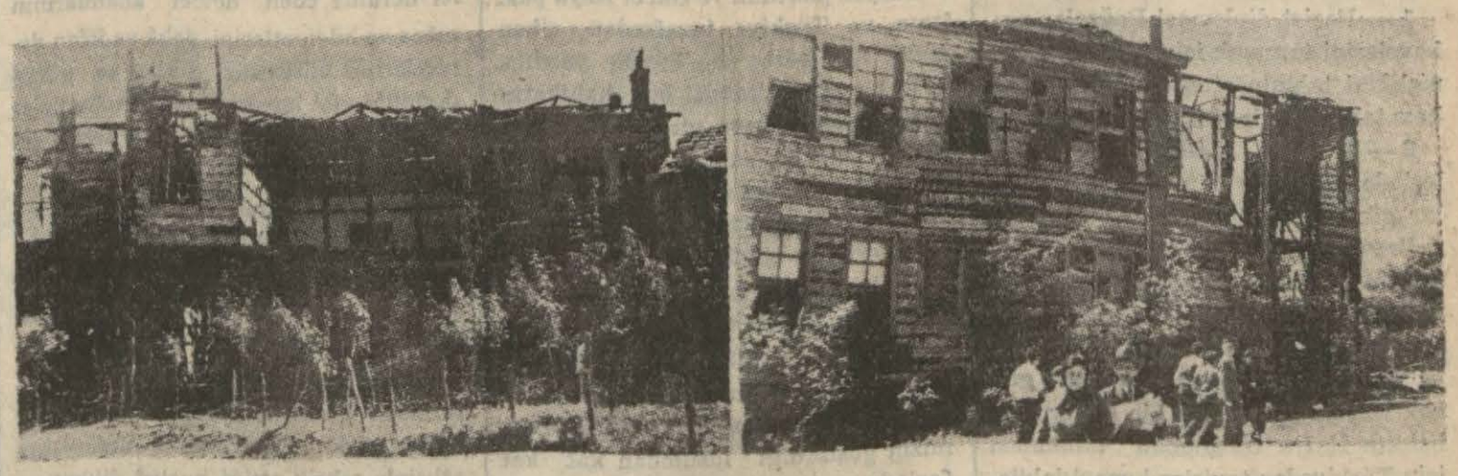

Yanan adliye binasının bu sabahki hali..

Tehliryanı muhakemesinde müdafaa etmek üzere para toplıyan "Fransada Ermeni Kadın Birliği„ konseyi içtima halinde...

Talât Paşayı nasıl öldürdüm?

Katil Tehliryan'ın ifşaatını tefrikaya başladık

8 inci sayfamızda takip ediniz !

Katil Tehliryan, ifşaatına mahkemede dinlenen şahitlerin ifadeleriyle başlamıştır. Bunu da bu ifadelerle hakikat arasındaki ziddiyeti daha kolaylıkla tebarüz ettirebilmek düşüncesile yapmıştır. Katil mahkemeyi anlatırken kendi hayatına, cinayeti nasıl hazırladıklarına geçmekte ve nihayet mahkemedeki ifadelerini kaydetmektedir.

Katil diyor ki :

Talât Paşayı Berlinde nasıl öldürdüğümü şahitlerin ağzından öğrenen okuyucular, BUNDAN SONRAKİ SAYFALARDA bu işin perde arkasında nasıl hazırlandığını, kimin tarafından tertip edildiğini, vaktinde bir tavuk bile kesemiyen benim gibi cesaretsiz bir çocuğun nasıl cinayet işliyebilecek hale getirildiğini bütün tafsilâtiyle öğreneceklerdir.

Evvelce de söylediğim gibi maksadım siyaset yapmak olmadığına göre, Berlin sokaklarında biten faciaya takaddüm eden bütün hâdiseleri bir sinema şeridi halinde ve objektif şekilde aynen kaydedeceğim.

Çocukluğumdan itibaren ERZİNCANDA, İRANDA, KAFKASYADA, İSTANBULDA, CENEVREDE, PARİSTE, BERLİNDE geçirdiğim bin bir türlü macera ile dolu hayatıma vâkıf olanlar Berlin faciasında oynadığım baş rolü daha kolaylıkla anlıyacaklardır.

Hâdiseleri takiben yine Berline döndüğümüz zaman mahkemenin son safhasını ve orada verdiğim ifadeyi etrafiyle kaydedeceğim. Bu suretle *efkârı umumiye mahkemedeki ifadelerle daha evvel vermiş olduğum izahat arasındaki fark'ları* öğrenecek, şimdiye kadar esrar içersinde kalan bir çok hakikat kendiliğinden ortaya çıkmış bulunacaktır. Ayni zamanda General Liman fon Sanders paşa ile müddeiumumînin ve Berlin mahkemesinin ne gibi tesirler altında hareket ettikleri de anlaşılacaktır. Bütün bu sebeplerle, mahkemeyi burada yarıda bırakarak, çocukluğumdan itibaren geçirdiğim maceralara kuş bakışı bir nazar atfedeceğim. Şahsî hayatıma müteallik hâdiselerden muhtasar surette bahsederek, *TALÂT PAŞANIN KATLİ İLE ALÂKADAR HÂDİSELERİ EN UFAK TEFERRUATINA KADAR* sadakatle kayıt ve tesbit etmeye çalışacağım.

Tekirdağlı Hüseyin

Yeniden dünya şampiyonu olan

Cim Londosa meydan okuyor

Maçın yerini tayinde onu serbest bırakıyor, bütün şartlarını kabul ediyor ve galip gelmesi şartile de Londosa 25 bin dolar bile vermeğe razı oluyor

İki hafta evvel Atinada yapılan Cim Londos - Vandervelt maçından bir safha...

(Yazısı 6 ıncıda)

Sovyetlere göre

Türkiyede Faşist Diplomasisinin Faaliyeti

Boğazlar mukavelesini tanımak için İtalya bazı tavizler elde etmeğe çalışacakmış

(Yazısı 4 üncü sayfada, bu hususta ki makalemiz "Dış Siyasa" sütunumuzdadır.)

Bugünkü piyangoda

Kazanan numaralar

8 inci sayfada

İspanya sularında

Asîler

Bir İngiliz torpitosuna Saldırdılar

Sen Jan de Luz, 11 (A.A.) — Röyter muhabiri bildiriyor: Bu sabah İspanyol sahilleri açıklarında İngiliz Foxhound torpido muhribinin yakınlarına İspanyol asî tayyaresi iki bomba atmıştır. Üç teslih edilmiş gemiden atılan obüsler de bu İngiliz torpido muhribinin yakınlarına düşmüştür.

Asîler bittabi inkâr ediyorlar

Salamanca, 12 (A.A.) — Radio Nacional, dün gece general Franconun Akdenizde bir takım gemilerin bombardı-

(Devamı 5 incide)

Bugünkü sayımız

16

Sayfadır

Icra dairesinin evrakı kurtarıldı

Zararın yarım milyon lira olduğu söyleniyor

(Yazısı 8 incide)

Yeni tefrikalarımız

Hayatımın Erkeği

Nakleden: (Vâ — Nû)

Öksüz bir genç kızın başından geçen heyecanlı vakalar...

Bu hissî, ince romanı pek yakında HABER'de okuyacaksınız.

☆

Sevdiğim kadın

Birkaç gün devam edecek çok güzel bir eser.

Yazan: İlhan Tarus

Birkaç güne kadar başlıyor.

Mayo : 31

Artist : 31

Dış Siyasa:

Pravdanın makalesi

Yazan: Şekip Gündüz

SOVYETLERİN bir nevi "Takvimivakayi" i olan Pravda. Türk dış sıyasasını pek yakından tetkik etmek iddiasında bulunan bir makale neşretti. Bu makalenin belkemiği bir yıl evvel, Çekoslovakya umumî erkânıharbiyesi tarafından ortaya atılan fikirlere tamamiyle muvazi bir hat resmediyor.

Çekoslovak erkânıharbiyesi İtalyan faşizminin Romayı Asyanın göbeğine ulaştırmak için kullanmak tasavvurunda bulunduğu yol ile Alman faşizminin Şimal denizindeki Hamburgu Hind Okyanusunun Basrasına ulaştırmak için tasarladığı yolun Boğazlarda birleştiğini söylüyor ve dolayısiyle hedeflerine ulaşmakta ısrar ettikleri takdirde Almanya ile İtalyanın behemehal Türkiyeyi kazanmıya çalışacaklarını ileriye sürüyordu.

Pravda bir yıl evvel ihsas edilen bu görüş tarzını hâdiselerin seyrine tatbik etmek gibi mübalâğalı bir iddiayı da ifade eden yazısında Türk - İtalyan ve Türk - Alman münasebetlerini şu iki neticeye bağlıyor:

1 — Faşist diplomasi Boğazlar mukavelesini tanımak için "şimdiden genişliğini tahmin etmek müşkül olan bazı tavizler elde etmiye,, çalışacaktır.

2 — Türkiye - Almanya münasebetlerinde Almanlar için mühim inkişaflar görülmektedir.

Pravda'nın Türkiye - İtalya münasebetlerini tahlil ederken "taviz" kelimesini kullanabilmesine hayret edilir. Tavizleri eski Babıâli dağıtırdı. Bilhassa "Boğazlar mukavelesi" gibi çok hassas olduğumuz bir hükümranî hakkın İtalya tarafından tanınması için Türkiyeden tavizler kopartılabileceğini sanmak hataların en büyüğüdür.

Diplomasi Türkiyede bir vasıta olarak kullanılır. Fakat hükümranî haklarının tanınması için ne Türkiye rüşvet teklif eder, ne de kendisinden bac aranmasına müsaid bir çehre gösterir.

Türkiyenin millî haklarına hep beynelmilel hukukun meşru yollarından istifade ederek ulaşmak için gösterdiği arzuyu yanlış tefsir etmemelidir. Boğazlar mukavelesinin imzasına takaddüm eden günlerde bu Türkiyenin tavizler vermemekteki ısrarının derecesi ve şekilleri malûmdur. Eğer Türkiye bir hükümranî hakkını tanıtmak için tavizler vermek hafifliğini göstermiş olsaydı "Boğazlar mukavelesi" ni konuşmak için toplanan murahhaslar Montrö otellerinde bir buçuk ay sürünmezlerdi. Binaenaleyh İtalya hariciye nazırı Çiano'nun ilkteşrinde Türkiyeye gelmesini veya gelmemesini Türkiyeden tavizler istenmesine veya istenmemesine hamletmek doğru olamaz. Türkiye Boğazlar mukavelesinin imzalanması için hiçbir devletin kapısını çalmış değildir; ve bir imzanın eksikliği veya fazlalığı ile Boğazları müdafaaya her zaman hazır olan kudretelrinin eksileceğini veya fazlalaşacağını sanmak da çocukluk olur. Türkiye en zayıf ve halkının millî ve vatanî şuurdan en mahrum olduğu devirlerde dahi yarattığı şehnameyle bu Boğazlarda neler başardığını ve bugünkü granit devrinde neler başarabileceğini pek âlâ göze vurmaktadır.

Pravda "Faşist devletlerin tecavüz politikalarını takib ederken Türkiyeden arazi elde etmek yolundaki plânlarını birtakım ekonomik ve kültürel şekiller altında sakladıklarından,, bahsetmektedir. Sovyet "Takvimivakayi" inin bu cümlenin ilk kısmını nasıl yazabildiğini ve ikinci kısmından neyi kasdettiğini anlamak müşküldür. Herhangi bir devlet bir tecavüz emeli besliyebilir, fakat biz herhangi bir tecavüz emelinin Türk hududlarına kadar gelemiyeceği imanındayız. Ve bu iman bütün dünyada umumileşmiştir de. Herkes bizim cihan sulhüne karşı olan bağlılığımızın derecesini ve manasını bilir. Bilhassa kendi sulhümüze karşı olan bağlılığımız ve kendi sulhümüzü bozmak istiyeceklerin kafalarına kendi cihanlarını ve kendi "arşı alâ" larını nasıl yıkabileceğimize adamakıllı malûmdur. Pravda'nın pek zayıf bir ifade ile aksettirmesine rağmen bu cihetin Moskovada da bilindiğini şu cümleleri gösteriyor:

"Barış davası aleyhindeki maksatlar için Türkiyenin kendini istismar ettirmeye müsaade etmiyeceğini birçok defalar beyan ettiğini ve Türk hükûmetinin "müşterek emniyet ile parçalanması kabul edilmez barış prensipi,, nin taraftarı bulunduğunu biliyoruz. Son günlerde birçok hareketler Türkiyenin bu sahada mühim kazançlar tahakkuk ettirdiğini göstermektedir.,,

Bununla beraber Pravda Türkiyenin bu vaz yetinin, bodgâm bir endiseden doğmakta olduğu iddiasında. dır. Şu cümleyi okumak, Pravda muharririnin ne derece yanıldığını anlamağa kâfidir:

"Türkiye, Türk topraklarının müdafaa tecavizin genişleme yolu üzerindeki coğrafî vaziyetinin, memleketin emniyeti için munzam bir tehdid olduğunu hesaba katarak bilhassa müşterek emniyet teşkilâtiyle alâkadar olmaktadır.,,

Balkan paktının ve Garbî Asya paktının ve Türkiye tarafından cihan sulhü için gösterilen büyük yardımların bu tarzda tefsiri bir hakikatin anlaşılmaması veya gizlenmesi manasına gelir. Her paftası üzerinde bin tecavüz plânı hazırlanan şu dünyanın herhalde en çok tehlikede olan ve tecavüzlerin en büyük kolaylıklarla tahakkuku mümkün sayılan paftalarında oturan millet biz olmasak gerek.

Bizim cihan sulhünden elbette istifademiz vardır. Fakat bizim bu sulha matuf faaliyetimiz, şahsî menfaatlerimizin gösterdiği lüzumdan kat kat fazladır ve bunun içindir ki biz pek değergâm ve çok insanî bir durumdayız.

İnsanlık tarihi ideolojilerin realitelerle olan rabıtalarını kaybettikleri bir devre girdi. Dış sıyasaların ideolojilerden hız, mana ve istikamet alamıyacaklarına kaniiz. Lâkin sanıyoruz ki dış sıyasasının iç ideolojisinden insanî vasıflar ve direktifler aldığı en önde devlet biziz. Türk hudutları dışına yayılmak için en ufak bir iddiası ve arzusu olmıyan, buna lüzum görmemiş bulunan ve realist kıymetini bir parça da bu suretle göze vuran Kemalizmin dış sıyasası meydandadır, apaçıktır, gizli kapaklı tek tarafı yoktur ve bilhassa içinin tekliği ve kuvveti herkese ayan beyandır:

"Sulhü çok severiz; fakat icap ederse harbin danışkasını yapmakta gözlerimiz hiç bir tehlikeden korkmıyacak veçhile pektir: İşte Türkiye haricî siyasetinin hülâsası budur.,,

Şekip GÜNÜZ

Ispanya asîleri

(Baş tarafı 1 incide)

man edilmesi hakkında İngiltereye vermiş olduğu cevabı neşretmiştir. Bu cevapta tecavüzün vukuu anında nasyonalistlerin hiçbir tayyaresinin askerî üssülharekeler haricinde bulunmadığı beyan edilmektedir.

Banka soyan gönüllüler

Londra, 11 (A.A.). — Bir Londra gazetesinin Cebelüttarık muhabiri, bir takım Alman askerlerinin İspanya bankasının Algesirastaki şubesine müsellehan tecavüz etmiş olduklarını bildirmektedir.

Bu askerler, banka şubesine bir zırhlı otomobille gelmişler ve Karlistlerden mürekkep bir gurupun protestolarına rağmen bankanın gümüş çubuklarını alıp götürmüşlerdir.

1.500 kilo şeker hediyeli Müsabakamız

Kuponların toplanma müddeti tamamlanmıştır. Bunlar müsabakayı tertib eden "Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu" na teslim olunmaktadır. Kurum tarafından çekilecek kur'anın neticesine göre kazananlar yakında ilân edilecektir.

Hâdiseler ve fikirler...

Devlet demiryolları ve Devlet yolları

Muhterem Nafıa Vekilimizin son seyahati münasebetiyle

Yazan: Nizamettin Nazif

Dost ve müttefik İranı Avrupa piyasalarına bağlıyan en kestirme transit yolu

Nafıa Vekili Ali Çetinkaya, on beş gün süren bir tetkik seyahatinden döndü. Pek muhterem Çetinkayanın büyük devlet adamı meziyetlerine memleket dışında yüksek takdirler toplayan bu seyahat, Kemalist Türkiyede büyük işler deruhte eden devlet adamlarının mâna ve hüviyetlerini zekâ ve irfan dereceleri ile dürüstlük, dikkat ve görüş derinliği gibi hususiyetlerini tebarüz ettirmek için de bir yeni vesile teşkil etti.

Bu seyahatin bütün devamınca İskandinav soğukkanlılığını ve realistliğini en açık bir şekilde göze vuran İsveçte ve nasyonal - sosyalist Almanyada gerek matbuat, halk ve gerekse devlet müesseseleri ve devlet adamları tarafından memleketimize karşı izhar edilen güzel hisler ve Çetinkayanın şahsiyle tahrik ettiği hususî dikkat ve alâka bizi ayrı ayrı hayran etmiştir.

Memleketin ümran işinde aldığı büyük vazifeye bütün zekâsını, şerefini ve dikkatini hasretmiş olan muhterem vekilin, sırf kendi vekâletini alâkadar eden tetkiklerde bulunmak maksadı ile giriştiği seyahat, kendi mevzuu dahilinde verdiği neticelerden başka, ayrıca memleket propagandası bakımından da mühim olmuştur... denilebilir.

Ali Çetinkayanın İsveç Hariciye Nazırı Sandlerle teati ettiği nutukları tahlil ederken de söylediğimiz gibi, Nafia Vekilimiz "Seyyar devlet adamı,, vasfını tamamiyle beğendirerek dolaşmış, ve her nasıl bir sebep ile memleket dışına çıkarsa çıksın bir devlet adamının seyahatinden beklenilen en mühim faydayı bize kazandırmıştır.

Nafia Vekilimizin yakından tetkik ettiği memleketlerin nafia bünyelerinden bize uygun gelecek kısımlar etrafında şeflere izahat verdikten sonra alacağı yeni direktiflerle mesaisine yeni bir hız vereceğini tahmin etmek doğru olur.

Bu yeni hız ne olabilir? Sathî bir düşünüşle hatıra gelenler şunlardır:

Devlet demiryollarına halkın gösterdiği alâkanın birdenbire artmış olması, bu yolların yeni ihtiyaçları karşılıyacak yeni vasıtalarla kuvvetlendirilmesini zarurî kılmıştır.

Yeni yapılan ve pek yakında işletme emrine verilecek olan hatların techizatı da nafiamızın bir an evvel başarmağa karar verdiği işlerdendir. Şark vilâyetlerimizde girişilen büyük nafia taahhütleri ile demiryollarına ait bütün levazımın memleket dahilinde imalini hedef edinmiş olan sanayi plânı da Ali Çetinkayanın seyahatinden müsbet birer hisse almış olacaklardır.

Almanyada bulunduğu günlerde Nafia Vekilimizin Alman otostradlarını büyük bir alâka ile tetkik ettiği söylendiğine bakılırsa, devletin bir taraftan demiryollarına devam ederken bir taraftan da otostradlar yapmak arzusunu gösterdiği de tahmin edilebilir.

Otostrad yirminci asrın en modern saydığı yoldur. Fakat bu modern vasıtadan eyice istifade edebilmek istiyen milletin demiryollarını asla ihmal etmemesi, demiryollarına tahsis ettiği enerjiden zerre eksiltmemesi, bilâkis bunu çoğaltması da lâzımdır.

Havayolları açılabilir, havayollarında işliyen tayyareler tabiî nakil vasıtası haline gelebilirler; halk bu yollara azamî alâka gösterebilir. Fakat demiryolu ihmal edilemez.

Şoseler çok ve çok mükemmel olabilir, otostradlar daha seri, daha ucuz nakliyat temin edebilir. Fakat demiryolu yine ihmal edilemez. Zira demiryolu "asıl,, dır. Demiryolsuz vatan olmaz.

Otostrad denince hatıra gelen ilk şey İran hududundan Karadenize ulaşan yol oluyor. Şimalde umumî müfettiş Tahsinin idaresi altında girişilen büyük imar faaliyeti ile kıymeti günden güne artan bu yol, otostradlaştırılması ilk düşünülecek yollardan biri olsa gerektir. Dost ve müttefik İranın ticaret merkezlerine Avrupa piyasaları ile en emin ve sür'atli bir şekilde teması temin eden bu yol bir otostrad halini aldığı gün birdenbire bugünkü kıymetinin kat kat üstüne yükseliverecektir.

Bir ticaret yolu için aranılan mühim şartlar şunlardır:

1 — Geçtiği mıntakada, emniyet ve asayişin tam olması,

2 — Temas edilecek insanların iyi niyetli olmaları ve istifade edilecek vasıtaların mükemmeliyeti,

3 — Malın, maliyet fiatına fazla bir yük olmıyacak derecede ucuz nakledilebilmesi,

4 —Yolun iyi ve modern vasıtalarla mücehhez limanlara ulaşması,

5 — En hareketli dünya merkezlerine en kestirme ulaşan yol olması,

Bu şartlardan birincisi tamamiyle mevcuttur. Ve bu emniyetin ebediyen devam edebilmesi için lâzımgelen bütün şartlar yerine getirilmiştir.

İranlıya karşı Türkün gösterdiği iyi niyet ise her münakaşadan varestedir. İranlıyı biz kardeş biliriz. Onun menfaatini bizim menfaatimiz sayarız. Bu yolda kullanılacak nakil vasıtalarının mükemmeliyetine bilhassa dikkat edilecektir. Bu mühim transit yoluna Nafia Vekâletinin tayin ettiği direktörü tanımak, Ali Çetinkayanın bu yola verdiği ehemmiyeti ve işe göre insan bulmak hususunda gösterdiği yeni isabetin derecesini göze vurmaktadır.

Transit yoluna tayin edilen direktör gençtir, bu işin tam ehlidir. Motörlü nakil vasıtalarının her cinsi üzerinde ayrı ayrı ihtisas yapmıştır.. Transit yolları üzerinde, otostradlar etrafında tetkiklerde bulunmuştur.

İran — Karadeniz transit yolunu idareye memur edilen direktör Kâmil, hem millî, hem şahsî bakımlardan tam seciyeli, işinde titiz, arkadaşlarının saygısını kazanmış bir şahsiyettir. Bu civarda herkesin İranlı tacire karşı göstereceği kardeşliğe onun kontrolü ve bütün bunların fevkinde Çetinkayanın dikkati de katılınca İran ticareti için bulunmaz bir yardımcı olan bu yolun kıymetlerini arttırmak için hükûmetin gösterdiği alâka bir kat daha tebarüz eder.

Transit yolunun iyi ve modern vasıtalarla mücehhez limanlara ulaşacağı günlerden uzak bulunmadığımıza da inanmak lâzımdır. Nafia Vekilimizin Avrupa seyahatinde limanlarımız için alınacak vasıtalar etrafında tetkiklerde bulunduğu da şüphesizdir.

* * *

Çetinkayanın Avrupa seyahatinden aldığı intibalarla, Nafia Vekâletimize yeni bir hız vereceği günlerin içindeyiz.

N. NAZİF

Hayata dair

Sulha iman

GAZETELER her gün, gelecek büyük harbden, 1914 tekilerinden bi bütün milletleri biribirine düşürecek harbden bahsediyorlar. Gün oluyor, onun akşama sabaha patlıyacağını haber veriyor, bazan da tehlikenin birkaç ay, birkaç yıl için atlatıldığını müjdeliyorlar. Fakat öyle bir harbin zarurî, mukadder olduğunda hemen herkes müttefik; ancak tarihinde ihtilâf var...

Sinirler geriliyor, geriliyor ve sulhu sükûnu en çok sevenler bile: "Çıkacaksa çıksın da biz de ne olacaksak olalım!" diyorlar. Harbin mütemadi tehdidi altında yaşamak ne zor şey! Gelecek yılımızdan, yarınımızdan emin olamıyoruz.

Fakat ümidimizi kesmiyelim, harbe inanmıyalım. Yeis, ümidsizlik İblis'ten gelir; ona gönlümüzü kavratmıyalım. Harbi tâ yanı başımızda, eli gırtlağımıza uzanmış görsek bile inkâr edelim. İnsanı muhabbet hissinden mahrum, yalnız menfaatini düşünür, kandan hoşlanır bir vahşi hayvan saydıkları için realist geçinenler en çirkin gülüşleri ile gülsün, sizinle: "Hayalperest!" diye alay etsinler, zararı yok; sizi, tehlikeden korunmak için başını kumlara gömen deve-kuşuna benzetsinler, zararı yok. Siz harbi bütün kuvvetinizle, sulha olan bütün imanınızla inkâr edin. Spinoza: "Sulh, harbin yokluğu demek değildir,, demiş. Sulh, her şeyden evvel bir arzu, bir imandır. Onun iyiliğine ve aksinin fenalığına inanmaktır.

Harbin, birtakım kimselere kâr temin ettiğini ve bunun için insanların biribirini öldürmeğe onların teşvik ettiğini söylüyorlar. Bunun, basit bir görüş olduğunu bilirim: harbin, kimi gösterilir, kimi gösterilemez daha bir çok sebebleri vardır. Bazıları da o mübarek diye bildiğimiz ihtiraslardır: toprağımızın, bir fikrin, hürriyetin müdafaası gibi. Öyle ama o başka diaya inanmak, yani harbi, onun menfaati olanların açtığını söylemek belki daha hayırlıdır: zemmedilmene, inkâr olunmasına yardımı dokunabilir.

Dünyada harbi herkes inkâr etseydi o yine çıkabilir miydi? Hiç sanmıyorum; çünkü o zaman herkes onun gelmemesine çalışırdı. İmanın başlıca vasfı, faal olmak, yayılmayı istemektir. Etrafına telkinden kaçınmak bu arzuyu içinde karşı konulmaz bir his diye duymıyan adamın imanı azalmış demektir. Hatta o adamda imanın ancak hatırası kalmıştır diyebiliriz. Sulha iman da böyle faaldir. Onun müminleri de sulhü içlerinden istemekle kalmaz, herkesi ona inanmağa, onun ayinlerini, memasikini icraya davet eder. Onu yıkacak hallerin elbirliği ile halledilmesine çalışır. Bugün dünyanın bir sulh seferberliğine ihtiyacı var. Harbi gönüllerimizden kovar var, inkâr edersek uzaklaştırmamız büsbütün ortadan kaldırmamız imkânları çoğalır. Her gün ondan bahsederek zarurî, mukadder olduğunu kabul edersek insanları ona götüren hisleri uyandırmış, menfaatleri tahrik etmiş, gönüllerde sulh imanını sarsmış oluruz. İşte asıl harb hali de budur.

Nurullah ATAÇ

Atatürk

İzmir Belediye reisini kabul etti

Şehrimize gelen İzmir belediye reisi doktor Behçet Uz dün akşam Atatürk tarafından kabul edilmiş ve Ulu Önderle İzmirlilerin sonsuz iştiyak ve tazimleri rile halkın İzmir beynelmilel sergisi münasebetile Büyük Şefin İzmiri şereflendirmesi istirham ve ümidinde olduğunu arzetmiştir.

Behçet Uz dün Heybeliye giderek Başbakan İsmet İnönü tarafından kabul olunmuş ve İzmir panayırının Başbakan tarafından açılmasını kendisinden rica etmiştir. Behçet Uz, Başbakana panayır hazırlıkları hakkında izahat vermiştir.

Benim görüşüm : Sergilere dair

Dokuzuncu yerlimallar sergisinin uzatılması için serğide bulunan firmalar tarafından müracaat edilmiş. Fakat bu teklif kabul edilmemiş. Serği bu akşam kati olarak kapanacakmış. Çünkü teşhir olunan eşyanın mühim bir kısmı İzmir enternasyonal fuarına gönderilecekmiş.

* * *

İşte, gazetelerde okuduğumuz bir haberdir. Fakat buna başka bir şey daha ilâve etmek lâzım. Yalnız eşyalar değil dekor mahiyetinde olan bir takım malzeme de götürülüyormuş diye öğreniyoruz.

Ayni unsurların bir çokları İzmirde tekrarlanacak demektir.

Yerlimallar sergisinin kurulmasında ki büyük mânayı anlamıyacaklardan değiliz. Daimî sergi binası hakkındaki temennisinde, muhterem iktısat vekilinin tevabiindeniz. Fakat bundan sonraki sergilerin daha iyi olmasını istediğimiz için serğinin açıldığı gün söylemediğimiz düşüncelerimizi buraya kısaca sıralayalım:

* * *

Bir serği ötekine benzemiye başladı. Yalnız dekorlar cihetinden değil, teşhir olunan mallar cihetinden de.

Serği deyince evvelâ şunu anlamak lâzımdır:

Yenilik, satılan mallarda da, yapılan dekorlarda da, diyağramlarda, şekillerde, her yerde ,her yerde yenilik.

Şimdiye kadar ileri sürülen tenkitler de şu cihete dokunulmuştur:

— Efendim bizde sergi namı altında panayır kuruluyor.

Bu, doğru bir tenkitti. Ve esasen, şöyle bir tasnif de yapabiliriz: Devlet şilik müesseseleri arasında serğiye işti rak edenler, hep anlatma, öğretme, bil dirme karakterinde tesisat yapmışlardı. Ferdî teşebbüsler ise kalabalıktan istifa de ederek biraz satış yapmak fikri ticârîsine kapılmışlardı.

Bu, umumi evsaftır.

Fakat diğer umumî vasıf da şu olmuştur: Bu senenin serğisi geçen senenin ve geçen seneninki evvelki senenin taklidi vaziyetine düşüyor.

Kapıdan içeri giriyorsunuz. Falânca çeşit eşya paviyyonu!

İnsan, ilk nazarda:

— A.. Ne yeni şey! demiyor.

Halbuki, sergiden bilhassa maksat bu nu dedirtebilmektir. Nazara yeni görünmek maksadını temin için 1900 serğisinde, Pariste Eyfel kulesini, diğer bir Viyana serğisinde de Prater çarhını biçapta şekil ve hututu umumiye yenilik recesinde dev âsa olmasa bile — ufak leri olmak gerektir. Halbuki bizim serğiler bu hususta pek yaya oluyor: İki damla suyun birbirine benzemesi kabi linden kendinden evvelkileri andırmak tadırlar. O derecede ki, insan, paviyonu görünce eski hatıraları uyanıyor:

— Bunları görmüştük. Sıcakta niçin içeriye gireceğiz? Haydi haydi birader yürü, diyor!

Kuş bakışı olarak bu böyle...

Gelelim teferrüata:

Hele hususî teşebbüslerin barakalarda arzettikleri mallar.. Bunlarda hiçbir fevkalâdelik dikkatinize çarpmıyor. korkmadan denebilir ki hepsi de senelerdenberi piyasada satılan mallardır. Serğide arzedeceğiz diye hususî itina larla yeni yeni ağızlıklar, şeker, ecza müstahzaratı, içki ve saire tipleri yapmak lâzım değil mi? Bunlar her yerde âdettir. bizde dikkati celbedecek yeni numuneler hangileridir. Bunları seçme dik, seçemiyoruz.

Yenilikler şunlardır: Devletin teşebbüslerini anlatan diyagram hareketleri. Fakat bunları da bir broşürde tetkik etmek mümkündür. Elbette bu kadar unsur serği açmıya kâfi degildir.

* * *

Dileğimiz şu: İlerki serğilerde şekil ve muhteva yenilikleri isteriz.

(Vâ-Nû)

Kırkçeşmenin artık akmaz olan üç çeşmesi.

İstanbul konuşuyor !

Kırkçeşmenin kuru çeşmeleri karşısında... Beş mahallenin on beş bin insanı " Su! „ diye bağırıyor

Yazan : *Habercî*

Fatihte Kırkçeşme mahallesinin ismi Kırkçeşmedir amma, tek çeşmesi yoktur ve Kırkçeşme mahallesi, bugün İstanbul şehri içinde hakikî bir Kerbelâdır.

Bakın burada oturan bir ihtiyar nasıl dert yanıyor:

— Mahallemizde gece gündüz akan 3 çeşme vardı. Bu üç çeşmenin suyunu beş mahalle kullandığı için o zaman bile herkes bol bol su bulamazı. Sonra geçenlerde gelip sulara baktılar, "sıhhî değil„ dediler ve bir gün sonra da, üç çeşmeyi birden, anî de kestiler.

O zaman, bütün semt, öyle bir su sıkıntısı içinde kaldık ki, aklınız almaz.

Sağa baş vurduk, dinleyen olmadı, sola baş vurduk aldırış bile etmediler. Günlerimiz, tam bir Kerbelâ hayatı içinde geçip gitmiye başladı.

Şimdi yarım saatlik yollardan azıcık su getirtiyoruz. Fakat bu bizim içecek suyumuzu bile temin etmiye kâfi gelmiyor.

Sular kesildiği gündenberi çamaşır yıkamak, vücudumuzu, hattâ yüzümüzü, gözümüzü bile yıkamak çoğumuza nasip olmamıştı.. Bereket dünkü yağmur... Allah imdadımıza yetişti. Evinde fıçısı olanlar fıçılarını doldurdular. Çamaşır filân yıkamak imkânını bulduları.

Fakat şu işin tuhaflığına bakın.. Belediye, tifo mikrobu bulunmasfı tehlikesine karşı sularımızı kesiyor. Bizi korumak isterken, öyle fena, öyle pis bir vaziyete sokmuş oluyor ki, günlerce su dökülmiyen aptesanelerimiz, kirli vücudumuz ve çamaşırlarımızla mahallede hepimiz ayrı bir tifo membaı olmak istidadını gösteriyoruz.

Belediyenin tedbiri iyi olabilirdi amma, evvelâ buraya temiz su çeşmeleri koymuş bulunsaydı..

Bugünkü vaziyet tavanını kurmadan boya yapmağa kalkan acemi mühendislerin işine benziyor.

İhtiyar anlata, analta yorulmuştu. Daha fazla söylemeden sustu.

Bu sırada etrafıma baktım. irili ufaklı bir çok insanla çevrilmiştik. Hepsi de gözümüzün içine bakıyor, âdeta:

— Allahaşkına yazın, çizin de bizi kurtarın dertten, demek istiyorlardı.

Nihayet mahallenin bakkalı:

— Şöyle buyurun da, dedi, Kırkçeşme meydanını, ve kapanmış çeşmelerimizi bir görün..

Yürüdük, yamrı yumru sokaktan geçtikten sonra, yukarıki resimde gördüğünüz, artık akmaz olan çeşmelerin bulunduğu yere geldik.

Burası bir yangın yeri meydanı idi. Sağda, aşağıda resmini göreceğiniz bir kahve, görünüyor. Kahverin önünde çalan bir gramofondan da keskin gazel sesleri yükseliyordu..

Musluğu, yalağı, herşeyi sökülüp artık tamamen battal edilen Kırkçeşmenin meşhur üç çeşmesi önüne geldiğim zaman, etrafımdakiler âdeta ağlarcasına anlatıyorlardı:

— İşte suları kesilen çeşmelerimiz..

Atpazarı, Manisalı Mehmetpaşa, Hüsambey, Firuzağa ve Kırkçeşme gibi İstanbulun en kalabalık beş mahallesinin 15.000 kişiden daha kalabalık halkı, artık susuzluktan yanıyoruz.

Buldukça su için avuç dolusu para veriyoruz. Yine bulamıyoruz. Artık canımıza tak dedi. Değil tifolu, koleralı, vebalı bir su bulsak onu bile kullanacağız.

Yazınız Allah aşkına..

Çoluğiyle çocuğiyle beş koca mahalle, Kerbelâda kalmış gibi yanıyor, diye yazınız da, belki halimize acıyanlar olur.

Saatlerdenberi bulutlarla kapalı olan gökyüzünden, yavaş yavaş, ince yağmur taneleri dökülmiye başlamıştı. Düşen taneler gittikçe irileşti.

Yanımızdakilere alelâcele veda edip arkadaşımla beraber caddede bekliyen otomobile doğru koşmağa hazırlanıyordum. Son olarak selâmladığım bir ihtiyar:

— Bakın, dedi, feryadımızı belediyeye duyuramadık amma, Tanrı duydu... Bol rahmetiyle yüzümüzü güldürecek..

HABERCİ

Kırkçeşmeliler, susuzluktan neler çektiklerini HABER'ciye anlatıyorlar.

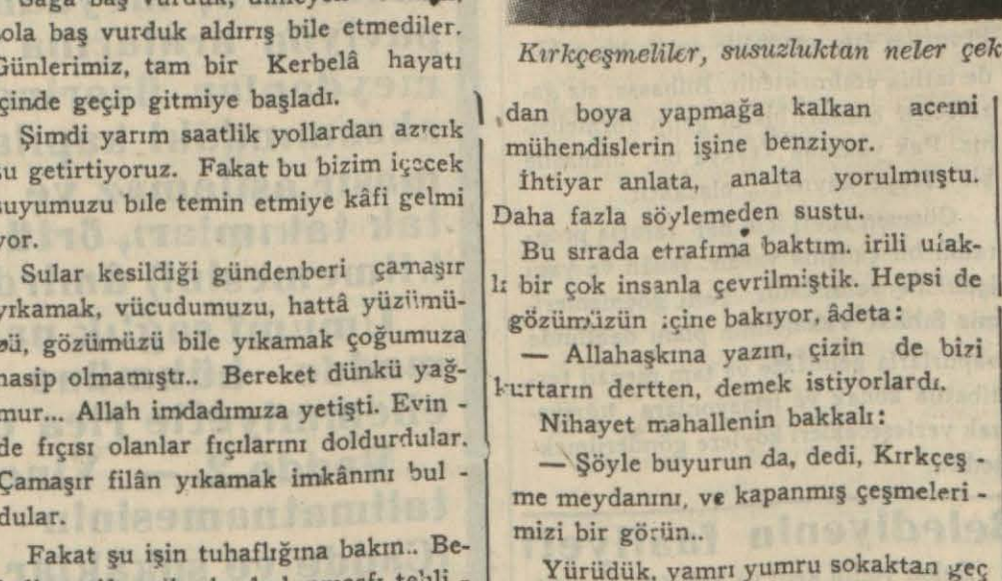

Kırkçeşme meydanındaki kahve

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

Tan gazetesine matbuatın cevabı

Belediyenin, tifo vukuatı dolayısile kırk çeşme sularını kesmesi üzerine halk susuzluktan şikâyete başladı ve bu şikâyetler tabiatile şikâyete başladı ve bu makes buldu. "Tan„ gazetesi halkın arzu, temenni, ve şikâyetlerini Belediyeye bildirmeğe vasıta olan bütün Türk gazetelerine dünkü baş makalesile hücum etti ve aşağı yukarı gazeteleri "mürtecilik„ ile ithama kadar ileri vardı.

Tan baş muharririnin bu yazısı bütün arkadaşlarımızın haklı bir infialile karşılanmıştır. Bugünkü "Cumhuriyet„ in birinci sayfasında "kırk çeşme inkılâbı„ başlığile bu mevzu üzerinde şöyle bir cevap var:

"— Dün bir gazete, diğer meslektaşlarından şikâyet ederek bunları düpedüz irtica ile ithama kadar ileri gitmekten kendini alamamıştır. Çünkü son günlerde İstanbulda kırkçeşme suyunun kapatılması ve saire gibi bazı inkılâplar olmuş da gazeteler gûya muhafazakâr bir ruhla ve dolambaçlı yollarla bundan şikâyet etmişlermiş ve bu koyu bir irtica zihniyeti göstermekten başka bir şey değilmiş.

Herkes, kırkçeşme suyunun kesildiğinden değil, susuzluktan şikâyet ediyor. Su tifo getiriyorsa, susuzluk da başka hastalıklar getirir. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmanın manası var mı? Belediye işlerini de inkılâp hareketleri sayarak gazetelerin ağzına sükût mührü mü vurmak istiyoruz? Doğrusu bu kadarı cidden fazla inkılâpçılıktır, ve masum birkaç mütaleadan dolayı matbuatı irtica ile itham etmekte ölçüye gelmiyen ve tartıya sığmayan bir fazla gayret çeh resi, **yani yeni bir dine ihtida edenlerin yersiz yurdsuz aşırı taassup ruhu sırıtır.** Bundan sakınmak lâzımdır.

Ve zaten ne olursa olsun matbuatın hürriyeti asıldır.„

"Akşamcı„ da şu cevabı veriyor:

"— İnkılâp kelimesini suiistimal etmiyelim. Kedilerin toplanması, muslukların kapatılması veya açılması, hamalların yük taşıması nazariye kitaplarında anlatılan inkılâplardan mıdır? İnsaf! Bunlar, alelâde belediye ıslâhatlarıdır. "Düşünülen ıslâhat şöyle olmasın da şöyle bir değişiklikle yapılsın„ demek mürtecilik midir?

Kaldı ki, son zamanlarda şehircilik işlerimizde göze çarpan uyanıklıktan, bütün hemşerilerimiz gibi biz de çok memnunuz. Gazetelere dercolunan şikâyetler nazarı itibare alınıyor. Halkın temennilerine makes olup muayyen sütunlarımızda tebarüz ettirdiğimiz pürüzler çabucak halledliliyor. Bundan dolayı pek samimi teşekkürlerimizi de belediyeye bildirdik.

Bay Emin, "kedi, musluk ve sırt yükü inkılâbı kebiri„ müvacehesinde bizi yobaz haline getirmesin! Aman yazıktır bize!..

CUMHURIYET'te:

Garp ve şimal faşizmleri ve Türkiye

Sovyetlerin Pravda gazetesinin harici siyasetimize dair yazdığı son baş makaleden Yunus Nadi şöyle bahsediyor:

"— Pravda gazetesinin biri şimalden, diğeri garpten ilerliyerek Balkanlar üzerinde yürüdüklerini tahayyül ettiği iki faşizme ait faraziyeleri çok mubalâgalıdır. Eğer varsa bu hareketler rejim olarak değil, en geniş manasile (yani askeriyi de şâmil) siyasi kombinezonlar şeklinde mütalea olunabilir. O başlı başına bir sulh ve harp siyasetidir ki, Pravdanın meçhulü değildir, her devlet o siyaseti daima gözünün önünde bulundurarak yürür.

Türkiyenin bir barış siyaseti takip ettiğini ifade etmekte Pravada asla yanlış değildir. Filhokika biz bir barış siyaseti takip ediyoruz. Fakat fikir halinde veya temenni şeklinde değil, hakiki olarak. Başta kendi kuvvetimiz olmak üzere, hiç gizli kapaklı değil, tamamen açık bütün kombinezonlarımız insanlığın müştak olduğunu pek iyi bildiğimiz bu siyasseti muvaffak etmek gayesine müteveccihtir, ve bütün işlerde kendi sitiklâlimize ne kadar kıskanç surette bağlı bulunduğumuzu herkesten daha iyi Sovyetler devleti dostumuz bilir.. Boğazlar üzerindeki binnefis Rusya ile olan acı tatlı konuşmalarımız daha dünkü hadisedir. Yeni Boğazlar rejimini tanımak hesabına kimseye verebi

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Susuz kalan bir mahalle daha !

Dün Gedikpaşada Saraç İshak çeşmede oturan okuyucularımızdan muhtelif imzalar taşıyan bir mektup aldık. Haklı bir şikâyeti anlatan bu mektubu aynen yazıyoruz:

Çarşıkapı — Gedikpaşa — Beyazıt — Kumkapı arasınla iki yüz, üç yüz evden müteşekkil koca bir mahalle bir aydanberi susuz kalmıştır. İstanbulda baş gösteren tifo hastalığından dolayı Kırkçeşme suyu akan Saraç İshak çeşmesinin suyu belediye tarafından kesildi.Sonradan işittik ve duyduk ki Saraç İshak çeşmesine, Kırkçeşme suyu yerine Terkos verilecekmiş. Halka Terkos suyu içirilecekmiş. Sevinmiştik. Bekliyoruz. Bir ay geçti. Çeşmemiz kurudu. Su verilmedi. Yazın en sıcak günlerini yaşıyoruz. Bu aylarda suya fazla ihtiyaç vardır. Bunu nazarı itibara alarak Saraç İshak çeşmesine su verilmelidir.

Terkos suyunu getirmek müşkül ise eski suyu akıttırılmalıdır.

Civardan, sakaların getirdiği sular çok pahalıdır. Muntazam da getirilmiyor. Bu yolsuzluğa nihayet vermek, koca bir mahalleyi susuzluktan kurtarmak lâzımdır.

HABERCİ

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

24 saatte
Altı kaza ve yaralama hâdisesi

1 — Alemdardan gelmekte olan 776 numaralı vatman İbrahmin idaresindeki tramvay arabası şoför Tevfiğin idare etmekte olduğu otomobile çarpmış ve çamurluğile diğer bazı kısımlarını parçalamıştır. İnsanca zayiat yoktur.

2 — Gece yarısı Ortaköy caddesinden geçmekte olan 12 yaşında Hasan kızı Ayşeye şoför Hüseyinin idare ettiği 1602 numaralı otomobil çarpmış ve yere düşen çocuk başından yaralanmıştır. Ayşenin yarası ehemmiyeti kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.
sine kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

3 — Öğleye doğru Lâleli yeşil tulumbası sokağından geçen Belediyenin 162 numaralı çöp kamyonunun arkasında asılı duuran temizlik amelesinden Ahmet oğlu Ali sarsıntı ile müvazenesini kaybederek düşmüş ve başından ağır yaralandığı için derhal Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

4 — Bakırköy Cevizlik mahallesinde 14 numaralı evde yapı işinde çalışan aynı köyden Nuri iskele üzerinde iken müvazenesini kaybetmiş ve ağır yaralanarak hastahaneye kaldırılmıştır.

5 — Sirkeci Amasya otelinde oturan Hüseyin oğlu Ahmet Cağaloğlunda dururken o sıra manevra yapan şoför Vartanın otomobilinin sademesine uğramış ve arabanın altında kalmıştır. Yarası sağ bacağından olan Hüseyin Cerrahpaşa hastahnesine götürülmüştür.

6 — Beyoğlu Bursa sokağında manavlık yapan 14 yaşlarında Ali Himmet. Tophanede seyyar ciğercilik eden gene kendi akranı Tevfiği bir kavga neticesinde sol kolundan çakı ile yaraladığından yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Bir sinema yıldızı öldü

Meşhur şarkıcı ve sinema artisti Pizellâ Fransada bir otomobil kazasında ölmüştür.

Aslen İtalyan olan Pizellâ, ilk defa Kazino dö Paride sahneye çıkmış ve senelerce Moris Şövalye ile beraber oynamıştır. Bilâhare bilhassa Almanyada bir çok filmler çevirmiştir. "Bekâr kocalar,, filmi en meşhur filmlerinden idi.

Pizellâ

Pizellânın ölümü gerek sinema gerekse müsikhol artistleri arasında büyük bir teessür uyandırmıştır.

Sovyetlere göre
Türkiyede Faşist Diplomasisinin Faaliyeti
Boğazlar mukavelesini tanımak için İtalya bazı tavizler elde etmeğe çalışacakmış

Moskova, 11 (A.A.) — Pravda gazetesi Yakınşarkta Faşist yayımı hakkında neşrettiği bir makalede diyor ki:

"Türkiye, Balkanlar ve Akdeniz üzerinde şarka doğru ilerliyen Alman ve İtalyan yayılmının yolları üzerinde bulunduğundan dolayı Berlin ve Roma - da devamlı bir itina ile takip olunmaktadır.

İskenderun meselesinden doğan Fransız — Türk ihtilâfı hallolunduktan sonra Türkiye ile Fransa münasebetleri iyileşti ise de bu hal faşistlerin Türkiyedeki bütün entrikalarına tamamen sed çekmedi. Hiç şüphe yok ki Akdeniz paktının Türkiye ve Balkan devletlerinin iştirakiyle akdi keyfiyeti Roma hükûmeti tarafından şarki Akdenizdeki vaziyetini sağlamlaştırmak için değil, fakat İtalyanın cephe arkasındaki serbestisini temin etmek maksadiyle teklif edilmiştir.,,

Pravda gazetesi matbuatın Kont Ciano tarafından gelecek ilkteşrinde Ankaraya yapılacak olan ziyaretle İtalyanın Boğazlar mukavelesine iltihakı arasında bir münasebet gördüğüne işaret ederek şu suretle devam etmektedir:

"Görünüşe göre faşist diplomasisi Boğazlar mukavelesini tanımak için, şimdiden genişliğini tahmin etmek müşkül olan bazı tavizler elde etmeğe çalışacaktır.,,

Pravda gazetesi, Türkiye — Almanya münasebetlerinde birçok gayri müsait işaretlere rağmen eskisi gibi Almanlar için mühim inkişaflar görülmekte bulunduğunu kaydettikten sonra Türk hükûmetinin harici politikası için esas olarak barış için mücadele prensipini kabul ettiğini ve barış davası aleyhindeki maksatlar için Türkiyenin istismar edilmesine müsaade etmiyeceğini bir çok defalar beyan ettiğini ve Türk hükûmetinin müşterek emniyetin ve tecezzi kabul etmez barış prensipinin taraftarı bulunduğunu ileti sürmektedir.

Son zamanlardaki bir çok hareketler Türkiyenin bu sahada mühim kazançlar tahakkuk ettirdiğini göstermektedir.

Türkiye, Türk topraklarının mütecavizin genişleme yolu üzerindeki coğrafi vaziyetinin memleketin emniyeti için munzam bir tehdit olduğuun hesaba katarak bilhassa müşterek emniyet teşkilâtiyle alâkadar olmaktadır. Bu siyasi meselede Türkiye, kuvvetli mütekabil menfaat ve iş birliği rabıtalariyle bağlı bulunduğu Sovyet politikasına yaklaşmaktadır. Ayni zamanda hiç şüphe yoktur ki faşist memleketler tecavüz politikalarını takip ederken Türkiyeden arazi elde etmek yolundaki plânlarını ekonomik ve kültürel iş birliği gibi muhtelif şekiller altında ve her vasıtaya müracaat ederek gizlemişlerdir.

Tarih göstermiştir ki Türkiye bir zamanlar bu plânların farkına varmış ve onlara karşı enerjik bir tarzda mukavemet etmiştir. Hayati menfaatleri mütecavizlerin taarruzu karşısında istiklâlini muhafaza etmek için Türkiyeyi bütün kuvvetlerini sağlamlaştırmağa mecbur etmektedir.

Tevkif edilen
Edvardo Biyanko İtalyan casusu imiş

Edvardo Biyanko Tango orkestrası efradının Beyrutta casuslukla itham edildiklerini yazmıştık. İngilizce The People gazetesi bu hususta şu tafsilâtı veriyor:

"Dünyaca meşhur olan Tango orkestrası şefi Edvardo Biyanko, bütün orkestrasile Beyrutta tevkif edilmiştir.

Edvardo Bianko ve arkadaşları, İtalya hesabına casusluk etmekle itham edilmektedir. Aylardanberi Suriyede, Filistinde, Irakta ve Mısırda askeri müdafaa esrarını elde etmekle meşgul oldukları söyleniyor.

Bianko ve arkadaşları Suriyenin yeni bir kanununa göre, harp zamanında olduğu gibi divanı harpte muhakeme edileceklerdir.

Bildirildiğine göre, emniyeti umumi yenin hususî memurları uzun zamandan beri bu müzisyenlerin harekâtını takip ediyordu. Nihayet kendilerinin tevkifini icabedecek derecede deliller toplandıktan sonra Beyrutta tevkiflerine karar verilmiştir.

Edvardo Biankonun, polise, casusluk yaptığını itiraf ettiği söylenmektedir.

Edvardo Bianko Arjantin tabaasından olmakla beraber, esas itibariyle İtalyandır.

Trakyada bereket yılı
Kâzım Dirik "Trakya neşe kaynağı olacaktır.,, diyor

Dün şehrimize gelen Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirik Trakyada mahsul vaziyeti ve göçmen işleri hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

"— Bu yıl, feyiz ve bereket yılıdır. Yazlıklar geniş olmamakla beraber, kışlıklar çok iyi alınmıştır.

Kalkınma hareketi, Trakyanın hemen her yerinde birden başlamıştır. Program tam manasile esaslı bir şekilde tatbik edilmektedir. Bilhassa, siz gazeteciler bunları bizzat gelip görmelisiniz. Pek yakında Trakya tam manasile bir "Neş'e kaynağı,, olacaktır.

Göçmen işleri için her tarafta programlı bir çalışma vardır. İskân ve yapı işelri de yolundadır. Yeni göçmenlerimiz Sıhhat Vekâletinin plânı dahilinde vapurlarla gelmekte ve tam menzil tertibatile konak ve istasyonlara uğrıyarak yerleşecekleri köylere gönderilmektedir.,,

Belediyenin faaliyeti

Belediyenin kedi ve köpekler aleyhine açtığı mücadele devam etmektedir. Evvelki gün Beyoğlu mıntakasında 126 kedi ve 10 köpek toplanmıştır.

9 kişi de ayni mıntakada tramvaydan atlarken, 17 kişi sırıkla hamallık yaparken, iki kişi sokağa işerken yakalanmışlar, 33 kilo börek de gayrisıhhi görüldüğünden imha edilmiş, ayrıca 80 kişi de muhtelif beledî suç işlediklerinden haklarında zabıt tutulmuştur.

İtalya sulha hâdim
Olmağa karar vermiş
Faşizm ise milleti askeri hayata hazırlıyor

Roma, 12 (A.A.)— Musolini, Catanede bir nutuk irat ederek İtalyanın satvetli bir devlet, ancak sulha hadim bir devlet haline gelmek arzusunda olduğunu beyan etmiştir.

Musolini, Faşist doktrininin bütün İtalyan milletini askerî hayata hazırlamak olduğunu ilâve eylemiştir.

Hatip, netice olarak, İtalyan imparatorluğunun ihdasının müstakbel asırda hesabı nakabil bir ehemmiyet ve şümule malik olacak bir unsur olacağını söylemiştir.

Manevralardan sonraki nutuk

Roma, 12 (A.A.) — Musolininin manevralardan sonra Palermoda söyliyeceği nutku İtalyan mahafili büyük bir sabırsızlıkla beklemektedir.

Musolininin Berlin — Roma mihverinin fevaidini methüsena etmekten hali kalmıyacağı, ancak kargaşalık içinde bulunan Avrupaya devamlı bir müvazene temined ecek olan İngiliz — İtalyan ve binnetice İtalyan — Fransız mükarenetinden ve bu müvazenenin sağlığında bahsetmeği ihmal etmiyeceği mütaleası serdedilmektedir.

Millî Türk Tıp kurultayı

Türkiye Tıb Encümeni genel sekreterliğinden:

Yedinci Millî Tıb kurultayı toplantısının Cumhuriyetimizin on beşinci yıldönümüne tesadüf eden 1938 senesine tehiri sayın Başvekilimiz tarafından münasib görülerek Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti ve Kurultay yüksek başkanlığından encümenimize tebliğ buyurulduğu muhterem üyelerimize bildirilir.

Bedenî yol mükellefleri çağrılıyorlar

İstanbul vilâyetinden: 937 malî yılı içinde çalıştırılacak olan bedeni yol mükelleflerinden son bahar devresine ayrılanların 15 ilâ 937 ve ilk bahar devresine ayrılanların 1 Nisan 938 tarihlerinden itibaren hangi gün lerde ve hangi yollarda çalıştırılacaklarına dair olan defterleri kaza kaymakamlıklarına gönderilmiş olduğundan bedeni mükelleflerle alâkadar olan bütün yol mükellefleri mensup oldukları maahile nüfus müdürlüklerine köy ihtiyar heyetlerine müracaatla hangi yolda ve hangi günlerde mükellefiyetlerini yapacaklarını anlayarak nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte muayyen olan günlerde gidecekleri yolda Nafia fen memuruna müracaat eylemeleri.

Nasreddin Hoca gibi
Kapı çalan bir Yahudi!
Dün akşam Şişhanede yakalandı

Zabıtanın verdiği malûmata göre dün, Tepebaşında garip bir hırsızlık vakası olmuştur.

Vakanın faili yahudi vatandaşlardan Tonyo oğlu Elyazardır.

Bu zat akşam üstü Şişhanedeki Lunapark gazinosuna gidip oturmuş ve bir müddet etrafına bakıp kendisini kimsenin görmediğini zahip olunca biraz ötede duran camlı kapılardan birini sırtladığı gibi kaçmağa başlamıştır. Uzaktan vaziyeti gören garsonlar derhal koşmuş ve suçluyu tutarak kapı ile beraber polise teslim etmişlerdir.

HABER

İstanbulun en çok satılan hakiki akşam gazetesidir. İlânlarını HABER'e verenler kâr eder.

İstanbul Belediyesinden:

Madde 1 — Belediye zabıtası talimatnamesinin 20 inci maddesi: (Caddelere, sokaklara, meydanlara, ön bahçelere, paviyon aralarına ve cadde, sokak ve meydanlar üzerinde bulunan binalar aksamındaki kapılara, pençerelere çamaşır asılamaz ve buralarda halı, yatak takımları, örtü ve diğer şeyler silkilmemesini) âmirdir.

Umumî sağlık namına, halkımızın bu madde hükmüne de âzamî riayeti ehemmiyetle rica olunur.

Madde 2 — Yine Belediye zabıtası talimatnamesinin 9 uncu maddesi: (Cadde ve sokaklar hiç bir kimse tarafından hiç bir suretle işgal olunamaz. Dükkâncılar camekân, tezgâh, fıçı, sandık gibi şeylerle ve sair eşya ve mekûlat ve iskemle ile caddeleri muvakkat dahi olsa işgal edilmemesini) emredersi. Dükkân sahiplerinin bu madde ahkâmına tamamen riayet etmeleri temenni olunur. (B.) (5164)

Türkuaz Lokanta ve Varyete Salonu

Salonların en kibarı - İstanbulun en serin ve havadar eğlence yeridir

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 220

Avrupadan yeni gelen ve Avrupanın en tanınmış MİKİ REVUSU

Bu geceden itibaren en yüksek numaralarına başlamıştır

PROGRAMA İLAVETEN

SİSTER ROTH — MONDEN DANSÖZLER.
İSTONYALI SİSTER SLOVER — RUS ve İSTONYA DANSLARI
DENİZ KONSTANS — YUNANİSTANIN EN MEŞHUR ŞANTÖZÜ TARAFINDAN (Rumca, Fransızca, İtalyanca Şanteler).
Solo: MEDİ PENZES — STEP DANSLAR. Solo: KLARA MİKİ — AKROBATİK DANSLAR.
Solo: VİLMA BELLA — KLASİK DANSLAR.

VE DİGER MUHTELİF NUMARALAR

Muntazam servis — Fiyatlar her yerden ucuz.

leceğimiz zerre taviz tasavvuruna dahi imkân yoktur.

İtalya ile ve Almanya ile münasebetlerimizin dostane olması müstakil Türkiyenin Rusya ile olan çok samimi dostluğuna asla münafi değildir. Akdenizin emniyetinde alâkamız çok sıkı ve yakındandır. Elbette dünyada sulhu tutacak devletlerle birlikteyiz. çünkü harbin felâketine inanıyoruz. Fakat bu demek değildir ki behemehal harp etmek cinnet veya cinayetini irtikâp edecek kimseler zuhur ederse dünyayı onların başına yıkacak veçhile harp etmesini bilmeyiz. Sulhu çok severiz, fakat icap ederse harbin daniskası, nı yapmakta da gözlerimiz hiçbir tehlikeden korkmayacak veçhile pektir. İşte Türkiye harici siyasetinin hulâsası budur.,,

KURUN'da

Kedi neslinin tükenmesi!

Kedilerin toplatılıp öldürülmesi şekline itiraz yollu şimdiye kadar iki makale neşretmiş olan Mehmet Selim bugün üçüncü bir makalede ezcümle diyor ki:

"Yapılacak şeylere gelince, bunun en önsafta gelen mahzurunu "5 kuruş,, sakametini ikinci bir ilânla bundan sonrası için gidermek ve bu işe tavzif edilmiş olan, mesul sayılan kimselerin, ev ve dükkân dışarısında gözlerine ilişen kedilerin sahipli olup olmadıklarını araştırıp soruşturumağa "katlanmaları,, nı da, vazifeleri cümlesinden saymaktır.

Ancak, bu arada her gün veya gece bu ve şu miktarda kedi getirmek mecburiyeti aksi takdirde "rapor edilmek,, tehdidi devam ederse, bundan hiçbir fayda hasıl olmaz. Simdiki vaziyet, günün veya gecenin herhangir bir saatinde tek kedi bulunmayıncaya kadar sürer, ki bu da kedinin tamamile tükenmesi demektir.

Sanayicilere tebliğ

Ankara 11 (A.A.) — İktısat Vekâletinden: 5/7/937 tarih ve 2/17005 sayılı kararnamenin gümrük resimleri tenkis edilen mad deler listesinde dokuz ay müddetle gümrük resmi 100 Kg. için bir liraya tenzil edilen 650.000 Kg. tek tek teli 20 metrelik No. dan ince kamgarn ipliklerinden işlemek istiyen tesviki sanayi ruhsatnamelerinde yün mensucat isliveceklerine dair meşruhatı bulunan mensucat fabrikalarının bu müddet zarfında işletmek üzere kaç kilo ithal etmek istediklerini evâilün 12 sine kadar bir istida

AŞK HER ŞEYDEN ÜSTÜNDÜR...

Yazan: *Şarlot Prim*

Ingilizceden tercüme kalb ve his romanı

— 24 —

— Dünkü gün hayatımızın en mesut günüdür. İki genç için en büyük saadet kimsenin haberi olmadan biribirini sevmektir. Bunu iki gün daha uzatalım. Bundan sonra sen şatoya giderek bana görüşürsün. Namzetliğimiz babamın rızası alınmadan duyulmasın.

— Güzel düşünüyorsun.

— Öyleyse daha iki gün sırrımızı saklıyacağız demek. Oh... Ne iyi... Sonra eve gideceğim Sen de arkamdan gelecksin. Veyn sırrımızı saklıyacaksak sen bu kadar âşık görünmemelisin..

— Bu elimde mi? Daha sana bakar bakmaz gözlerim her şeyi itiraf ediyor.

— Öyleyse bakma! Ne kadar mesut iki gün geçireceğiz. Bu günler içinde bizim için mazi ve istikbal yok. İşten ve izdivaçtan bahsedilmiyecek. Yalnız bugün içinde yaşıyan iki mesut insan gibi hareket edeceğiz. Razı mısın?

— Benim güzel kraliçem! Bana senin arzun dışma hiç bir zaman çıkamıyacağım gibi geliyor. Elbette razıyım... Saadet içinde güzel bir gün geçti. Bugün ömürlerinin sonuna kadar hatırlarından çıkmıyacak. Vakitlerinin büyük bir kısmını, büvük bir ağaçın gölgesi altında geçirdiler. Leydi Lilyes bu rada ince bir örgü ile meşgul gibi görünüyordu. Veyn de gûya kitap okuyordu. Fakat bunun bir kelimesini anlamıyordu. Lord Çarnovd işin içinde bir fevkâladelik olduğunu farketmişti. Fakat bunun farkında değilmiş gibi görünmek yolunu tercih etti. Kendi kendine:

— Zannım doğru çıkarsa Mister Vibert, İngilterenin en mağrur kızı yalnız sevgi için güzel bir izdivaç yapacak.

Bu saadet saatleri içinde Veyn bir saniye olsun baba çiftliğini aklına bile getirmedi. Bunu Dük Repsford hatırlattı. Bayanlar akşam yemeği için tuvalet yapmıya gidince Veyn, Dükün bir parti bilardo oynamak teklifini kabul etti.

Oyuna başladılar. Bir aralık Dük:

— Büyük bir saadet içinde yüzer gibi bir haliniz var, dedi. Sebebini bir türlü anlıyamıyorum.

— Siz de ayni sebebin tesiri altında bulunsaydınız aklınız ererdi.

Dük pek fena oynuyordu. Biraz sonra oyunu bıraktı:

— Yapamıyacağım, dedi. Keyfim yerinde değil. Dün uğradığımız çiftlikteki esmer, güzel çehreli kız harap etti. Sizi temin ederim. Avrupanın hiç bir yerinde, hiç bir sarayında, bunun yarısı kadar güzel bir kız görülmemiştir. Bana niçin böyle bakıyorsunuz? Yüzünüz şu tebeşire dönmüş.. Kızla bir münasebetiniz mi var yoksa...

— Neden bahsettiğinizi anlıyamıyorum.

Bu sözler öyle bir sesle söylenmişti ki Dük son derece hayrette kaldı:

— Ne oluyorsunuz Vibert? dedi. Ummacı görmüş gibi bir tavır takındınız. Ciddi söylüyorum: Dündenberi çok fena bir haldeyim. Sahi.. Hatırladım... Bizimle içeriye gelmek istememiştiniz... Doğrusu çok akıllıca bir harekette bulundunuz. Yoksa benim gibi siz de tutulacaktınız. Leydi Lilyesin bir bardak sütü için içeriye girdiğimiz zaman gözüme, sütü getiren kızdan başka bir şey görünmedi. Genç kız Diyanaya benziyordu. Gene gidecek ve kendisini göreceğim.

Demek Veyne:

— Git., kibar bir adam ol!

Diye yalvaran küçük kız, dünyanın her nevi zevkini tatmış olan bu asilzadeyi teshir edebilecek kadar cazibeli idi Dük tekrar etti

— Onu tekrar gidip göreceğim. Bu kadar güzel bir kızın böyle çiftlikte gömülüp kalması yazıktır.

Veyn itidalini muhafazaya çalışarak:

— Gömülüp kaldığını nereden biliyorsunuz?

— Buralarda bu güzelliği takdir edecek kimse yok. Bu kızı ipeğe, dantelâlara, elmaslara boğunuz, İngilterede bir eşine daha rastliyamazsınız. Niçin bu kadar kederli görünüyorsunuz?

— Sizin böyle şeyler söylemenize üzülüyorum. Bu kızın rahatını bozmamanız lâzım. Kendisini görmiye çalışmanız çirkin ve ayıp bir şey olur.

— Canımın istediklerini yapamıyacak olduktan sonra Dük olmanın, zengin olmann faydası ne?

— Mesele keyfinizin istediği şevde...

— Belki de beni deli sayacaksınız. Keyfimin istediği çiftliğe giderek bu güzel kızı bir daha görmektir. Tam benim istediğim bir kız. Çehresinde renk, sıhhat, hayat ve cazibe var... Canım isterse bu kızla evlenirim de.... Hem niçin evlenmiyeyim... Mademki canım istiyor.

— Canınız daima meşru ve iyi şeyler istemeli.

— Evet yarın mutlaka oraya gidecek ve bu saklı güzelliği bir daha gözden geçireceğim. Yarın öğleden sonra bunu yapamazsam ölürüm. Oyunu siz kazandınız sayalım. Ben oynamıyorum. Hem ne kadar garip değil mi? Kızın ismi Keyt... Bu isim benim en çok hoşuma giden bir isimdir.

Bu sırada Lord Çarnovd yanlarına gelmişti. Dük konuşmasını kesmişti Maamafih bu saniyeye kadar söyledikleri de Veyn'i endişe ve telâşa düşürmiye kâfiydi. Veyn zaten kendi vaziyeti yüzünden de endişeliydi. Leydi Lilyesle hakikati gizlemek sahtekârlıktan başka bir şey değildi. Hakikati söylemekse büsbütün ayrılmak demek olurdu.

Leydi Lilyes, Sir Rey Vibertin evlâtlığiyle evlenebilirdi. Buna kimse bir şey söyliyemezdi. Fakat fakir bir çiftçi oğlu ile evlenince kendi sınıfına göre büyük bir sukuta uğramış olurdu. Şimdilik genç kıza bir şey söylemesine imkân görmüyordu. Leydi Lilyesi iki gün için mesut bir vakit geçirmeyi şart koşmuştu. Bu iki günün biri geçmiş, biri kalmıştı. Yirmi dört saat içinde katî kararını vermesi lâzım geliyordu. Lâkin bu arada Keyt'i unutamıyordu.

Küçücük hemşiresinin bu kadar güzel bir kız olabilmesini havsalasına sığdıramıyordu. Fakat annesi kızın ileride çok güzel olacağını vaktiyl emusirrane bir surette iddia edip dururdu. Kardeşini felâket ve sukuttan kurtarmalıydı.

Keyt gibi saf bir çiftçi kızı, genç Dükün bütün vaatlerine inanacak, belki de onu sevecekti. Bu münasebetin felâketle neticeleneceği muhakkaktı. Veyn Dükün izdivaç hakkındaki sözleri ne katiyen inanmıyordu. Ne olursa olsun, Dük ile hemşiresi buluşmamalıydı.

Hemen otararak, kız kardeşine şu mektubu yazdı:

Holvudda Medo çiftliğinde Mis Keyt Freyzer'e:

Sevgili kardeşim;

Kinsklif şatosunda misafir bulunuyorum. Şimdilik oraya gelerek sizi göremiyeceğim. Babama, anneme, Desfort'a selâmlarımı bildir. Yarın öğleden sonra Kinsklif'e gelir misin? Koruluğun sonunda, Kinçaris ok diye anılan bir meşe ağacı var. Orada saat üçte seni bekliyeceğim. Sana bazı mühim şeyler söylemekliğim icap ediyor. Mutlaka gel, sevgili hemşireciğim.

Seni seven kardeşin
Veyn Freyzer Vibert

Veyn, mektubu gönderdikten sonra kendi kendine:

— Mutlaka gelir. Kardeşimi felâketten kurtarabileceğim. - dedi.

(Devamı var)

GÜNÜN TARİHİ

324 sene evvel bugün

Müthiş bir deniz harbi

Yedi Türk kâdırgasının esir edilmesi ile neticelendi

Fakat asıl maksat bu değildi

Dünkü yazımda Türk donanmasının açık denizlerde düşman donanmasını nasıl yıldırmış olduğuna işaret etmiştim. Bu yazımda, düşmanın Türklerden nasıl intikam almak için fırsatlar kolladığına bir misal vereceğim. Düşman, Türk donanmasının zayıf olduğuna kanaat getirmeden hücum edemezdi. Bunun için de daima fırsat beklenirdi.

1613 yılında Mehmet Paşa 30 kadırga ile Meyis adasına gelmişti. Mısırdan erzak ve levazım getirecek olan nakliye gemilerini muhafaza etmek üzere Iskenderiyeye yollamış olduğu on kıta kadırga, nakliye gemileri ile birlikte Meyis limanına geldiler.

Mehmet paşa, Karaman sahillerinde kaldı. Rados beyi Sinan kumandasındaki on kadırga da nakliye gemilerini muhafazasına alarak İstanbul yolunu tuttu.

Düşman bunu bulunmaz bir fırsat telâkki ederek harekete geçti. Sicilya amirali Ottavyo Diragon on iki gali ile Türk ticaret gemilerini zaptetmek üzere denize çıktı. Amiral, Sakız ile Sisam arasında dolaşıyor, Türk filosunu bekliyordu.

Ottavyo, ani hücum tertibatını almıştı. Türk gemicileri, beklenmiyen hücum karşısında biranda kendilerini toplayarak düşmana mukabele ettiler. Fakat, gemilerde bulunan hristiyan kürekçiler, harp esnasında mütemadiyen müşkülât çıkarmaktaydılar. Bu forsa tabir edilen kürekçiler, esasen daima bir fırsat beklerler, harpte mümkün olduğu kadar müşkülât çıkarırlardı.

Türk gemilerinde bulunan sipahilerin bir kısmı harp başladıktan sonra gemilere baştan kara ederek sahile çıktılar. Forsalara kimse aldırmamıştı. Gemide mürettebatın kalmadığını gören forsalar, hep birden sıyaklanarak Sicilyalılara iltihak ettiler. Bu esnada yedi kadırga, düşman eline geçmişti. Rados beyi Sinan, kadırgasından çıkmıyor, mütemadiyen diğerlerini teşvikte devam ederek yarışıyordu Fakat sipahiler bir defa gemilerini baştan kara etmişlerdi.. Onlardan yardım gelmeğe imkân olmadığı gibi diğerlerini de şaşırtmışlardı.

Sinan bey, sonuna kadar mücadelede devam etti. Neticede Piyale paşanın oğlu ile beraber esir düştüler.

1613 yılı 12 ağustos günü 324 sene evvel bugün vuku bulan bu deniz muharebesi yedi Türk kadırgasının esir edilmesi ve 1000 den fazla hristiyan forsasının kurtarılması ile sona erdi. Ottavyo Türk nakliye gemilerini yükleri ile beraber esir etmek istiyordu. Fakat buna muvaffak olamadı. Çünkü nakliye gemileri arkadan üç kadırganın muhafazasında gelmekteydiler. Harp başlaymca bütün yüklü gemiler Radosa kaçırılarak hristiyan eline düşürülmedi.

Bu mağlûbiyette hristiyan forsalara ehemmiyet verilmemenin büyük rolü vardı. Vakayı anlatai tarihçi Kâtip Çelebi forsalar için şöyle der: "Deryada karakolsuz bir bölük gemi gitmek caiz değildir ve gemilerin kürekçilerini yalnız forsalardan tertip etmek doğru değildir. Forsalar buna benzer birçok vakalara sebeb olmuşlardır.,,

Niyazi Ahmet

SEZEN
TERZİHANESİ
Sahibi: İhsan Yavuz Sezen
Şık giyinenlerin terzisidir
En cazip modeller, mevsimlik metin ve şık kumaşlar.
İstanbul Yeni Postahane karşısında

Tonton amcanın Kunduraları

Hikâye

Siz yaşa bakmayın!

— 3 —

Geçen kısımların hülâsası

Merhum Tahir paşanın haremi Aliye hanım, modern bir sosyete kadınıdır. Görümcesi Fahriye hanımsa, taşralı bir zenginin pek Rüküş kıyafetli karısıydı. Elli yaşından sonra evlenmeye kalktı ve yirmi dört yaşında bir züğürt mimara vardı. Şimdi, aralarında münakaşalar oluyor.

Aliye Hanım bir heçenin içine bir kâinat kadar mânalar sokarak:

— Yaaa? - dedi.

Yemekten kalktık. Kahveler gelci... Bir aralık ev sahibesi dışarıya çıktı. Azsonra hizmetçi kız, usulcacık elime küçük bir tezkere iliştirdi. Aliye Hanımdandı:

"Allah rızası için alın bunları götürün. Dehşetli sinirleniyorum.. Şimdi bayılacağım.,,

Hemen bir yalan uydurdum:

— Aliye Hanım rahatsızmış. Müthiş bir baş ağrısı tutmuş. Fazla oturup da onu rahatsız etmiyelim.

— Pekâlâ! -dediler.

Cevdetle ben hemen çıktık.

Sokak kapısı kapanır kapanmaz. Aliye Hanım derhal görümcesine hücum etmiş:

— Fahriye! Çıldırdın mı sen?.

— Deliliğim akıllı geçinen bir çok insanlarınkinden fazla değil..

— Ne diye bu zıpçıktı ile evleniyorsun?.

— Ne yapayım? İsrarla beni istedi.. Artık hayır dememe imkân kalmadı... Zira, ona hayır, buna hayır! İnsan reddede ede yoruluyor...

— E, sence bu adam, ne diye seninle bu kadar izdivaç etmek istiyor?.

— Hoşuna gidiyormuşum..

Aliye Hanım fena halde kızmış..

— Bu herif jigolonun biri. Düşüncelerimi yüzüne haykırmamak için kendimi zor zaptettim.

— İsabet! Kabalık etmiş olurdun..

— Beş parası yok.. Sen zenginsin. Maksadı senin paranı elde etmek olduğunu anlamıyacak değilsin ya..

Fahriye, sakin sakin görümcesini süzüyormuş.

— Zannetmem. Beni seviyor..

— Kaç yaşında olduğunu unutuyorsun galiba?

— Yaşıdır, Aliyeciğim..

— Öyle amma, ben başka.. Hiç kendimi bırakmadım.. Daima itina ettim. O sayede pek genç görünüyorum.. Kimse beni kırkından fazla tahmin etmiyor. Buna rağmen. yirmi yaş kendilim den küçük bir zıpçıktı ile evlenmek aklımdan geçmez.

— Yirmi değil, yirmi yedi..

— Daha iyi ya... Annesi yerinde bir kadını bir delikanlının karı diye sevebileceğini tasavvur edebilir misin?.

— Ne bileyim ben? Taşrada, köylerde, çiftliklerde yaşıyorum. İnsanları pek bilmiyorum. Fakat işittiğime göre Mısırlı prensesler arasında benim tarzımda olanlar varmış..

— Haydi deli olma.. Vallahi avıp.. Senin yaşta bir kadın, önüne ilk çıkan bir jigoloya böyle âşık olsun!

— Hiç coşkun âşık değilim.. Kendisine de söyledim. Sevmesem tabii evlenmem. Fakat benimkisi sakin bir his..

Aliye boğuluyor gibi oluyormuş. Eline bir gazete alıp yelpazelenerek:

— Aşık değilsen ne diye evleniyorsun?.

— Dulluk hayatı pek sıkıcı. değişiklik istiyorum.

— Mutlak evlenmek istiyorsan kendi yaşında birini seç..

— Benim yaşımdakiler bana talip olmadı ki..

Fahriye bir kahkaha atmış. Aliye Hanım büsbütün öfkelenerek:

— Gülme Allah aşkına.. Sen mutlakkak sapıttın. Felâket!

Ve, ev sahibesi, artık kendini zaptedemiyerek ağlamağa başlamış. Bu yaşta ağlamak ne facia! Gözleri yirmi dört saat şiş kalacak, yüzü bozulacak.

Fahriye, lâkayt tavriyle karşısında oturmuş, dalgın dalgın muhatabına bakıyormuş. Aliye gözlerinin rimelini bozmamak için dikkatle kirpiklerini silerek:

— Betbaht olacaksın..

— Zannetmem.. Her şeyi düşündük, taşındık. Cevdet benimle mesut olabilir. Kimsesi yok.. Bana dört elle sarılacak.. Zaten hangi birimiz ötekinden ayrılmak istese karşı taraf hürriyeti verecek. Buna da karar verdik.

Aliye Hanım, zehirli bir ok savurmak istemiş.

— Ayda kaç para vermeni temin etti?

— Beş yüz lira verecektim amma istemiyor.. Hattâ bu teklifim onu fena halde kızdırdı. Kendisine lâzım olan parayı kazanacağına emin olduğunu söledi.

Aliye Hanım dişlerini sıka sıka:

— Zannettiğimden de kurnazmış.

Fahriye, masum bakışlariyle. Tahir paşanın haremini süzerek:

— Kardeşim! Sen bekâr kalabilirdin. Çünkü lâf aramızda pek perhiz eden cinslerden değilsin.

Aliye hanım kıpkırmızı olmuş, bu sözü başkası söylemiş olsa tahkir telâkki edecekti. Lâkin çok saf olan Fahriyenin bunu fena bir maksatla söylemediğine emindi.

— Uykum var, yatacağım. Yarın gene konuşuruz! - diyerek lâfı kesti.

Ertesi gün Fahriye erkenden sokağa fırlamış, nikâh muamelesini takip ettiriyormuş. Hafta geçmeden evlendiler. Ondan sonra da seyahate çıktılar.

Aliye hanım beni her görüşünde:

— Vallahi billâhi bu iş bir sene sürmez. Hatta altı aya varmaz ayrılacaklardır. Bak, görürsünüz! - diyordu.

O sıralarda ben de seyahate çıktım. İki sene müddetle İstanbula dönmedim. Avdetimde bir ahbabın ziyafetinde Aliye hanıma rastladım. Bu evde bütün meşhur simalar vardı. Yani gazetelerde resimleri görünen şahıslar. Çünkü ev sahibesi fevkalâde caka meraklısı bir hanımdı.

Aliye hanıma yaklaşarak Fahriyeyi sordum. Aksi bir sesle:

— Çok iyi - dedi.

— E... mahut izdivaç ne netice verdi?

Tahir paşanın hanımı biraz tereddüt ederek:

— Mükemmel devam ediyor!

— Size hani sürmezdi? Demek bilemediniz?

— Ben gene sözümde sebat ediyorum. Bu, kanunu beşere uymıyan bir iş.

— Fahriye mesut mu?

— İkisi de şimdilik bahtiyar. Haberiniz var mı, Fahriye meşhur şahıslardan oldu.

Gülerek sordum:

— Ne demek istiyorsunuz?

— Anlarsınız.. Bakın: Kendisi de burada işte...

— Burada mı?

— Hayret içindeydim. Sofrada yok. Gözlerimle dört bir tarafı süzdüm. Bu caka meraklısı ev sahibesinin tanınmamış bir mimarla evlenen taşralı bir tüccar karısını davet edeceğini hiç ummazdım. Aliye hanım fikrimi anlamış olacak ki, acı bir tebessümle:

— İşte ev sahibinin solunda oturuyor.

(Arkası yarın)

Nakleden:
Hatice Süreyya

SPOR

Güreşçilerimiz

Kampa girdiler

İsveç ve Finlandiyadan şehrimize davet edilen dünyanın en kuvvetli pehlivanları bu ayın 21, 22 ve 24 üncü günleri millî güreş takımımızla karşılaşacaklardır.

Bu müsabakalara hazırlanacak olan Türk pehlivanları dünden itibaren Bebekte Robert Kollejde açılan kampa alınmışlardır.

Samsunlu Ahmet, Büyük Mustafa, Mersinli Ahmet, Adnan, Yaşar, Refik, Basri kampa giren pehlivanlar arasındadır. Çoban Mehmet de bilâhare iştirak edecektir.

Kampı İlhami idare edecek ve eski güreşçilerden Kemal de federasyon namına nezaret edecektir.

Tenis maçları

T. S. K. tenis federasyonu İstanbul ajanlığından:

T. S. K. Tenis - Voleybol - Basketbol federasyonu himayesinde İstanbul ajanı idaresinde klüpler arası İstanbul kupası için lik maçı usulünde tenis müsabakaları tertib edilmiştir.

Halihazırda isimleri yazılan şu üç klüb tenisle iştigal ettiğinden müsabakalar aşağıdaki bildirilen tarihlerde ve kortlarda yapılacaktır.

Klüplere şu numaralar verilmiştir:
1 numara Güneş klübü.
2 numara Fenerbahçe klübü.
3 numara Türk Dağcılık klübü.

21 ağustos 937 1 - 3 Güneş kortlarında 22 ağustos 937 1 - 3 Türk dağcılık kortlarında. 28 ağustos 937 2 - 3 Türk dağcılık kortlarında, 29 ağustos 937 2 - 3, Fenerbahçe kortlarında. 11 eylûl 937 1 - 2 Güneş kortlarında, 12 eylûl 937 1 - 2 Fenerbahçe kortlarında.

Müsabakalar saat 14 te başlıyacaktır.

Bu müsabakalar neticesinde en çok puan alan klübe federasyon tarafından konulan kupa verilecektir. Müsabakalara duhuliye serbesttir.

Yeni bir rekor

Amerikalı atletlerden Melvyn 2,08 metre ile yeni bir yüksek atlama rekoru tesis etmiştir. Eski rekor 2,07 ile yine Amerikalı Johnson'a aitti.

Bu hafta da büyük güreş müsabakaları yapılıyor

Tekirdağlı Kampelle, Mülâyim de Vandervelt ile çarpışacak

Bir organizatör Tekirdağlı hesabına Londosa meydan okuyor

Bu hafta yapılmak üzere olan yeni güreş müsabakalarında, Cenubî Afrikalı Vandervelt ile Tekirdağlı Hüseyin mi, yoksa Mülâyim pehlivan mı tutuşacak?.

Esas itibariyle Tekirdağlı Hüseyinin, - bir nevi revanş maçı olmak üzere- Vandervelt ile yeniden tutuşması mevzubahistir. Fakat Vandervelt ile, bu hafta, Mülâyim güreşmek istiyor.

Bu sabah matbamıza gelen Mülâyim dedi ki:

— Tekirdağlı Hüseyin, yenmiş veya yenilmiş değildir ki, yeniden revanş maçı yapılsın. Geçen pazar ikimiz de birer müsabaka yaptık. Talih bana yardım etti. Ben hasmımı yendim.O yenemedi. Şimdi, onun yenemediği adamla güreşmek benim hakkım olmak lâzım gelir. Bakalım ben ne yapacağım, görelim!..

— Ya Tekirdağlı kiminle güreşsin?

— Bu defa bizi seyretsin, ne olur? İsterse benimle güreşir.. Zira, ben kendisiyle her zaman güreşmeğe hazırım, fakat o gün değil. Bir güreş yaptıktan sonra, diğer güreşe girmek gibi tedbir sizce hareketlere ben girişmek istemem. Diğer bir gün, Tekirdağlı ile ringde, herkesin önünde tutuşabiliriz.

— Geçenlerde Komardan aldığın altın kemeri ortaya koymak istemez misin?. Meselâ, bu pazara Vandervelt ile yapmak istediğin güreşte o kemeri ortaya koymak aklından geçmi yor mu. Yahut Tekirdağlı ile güreştiğin zaman?

— Ben o kemere hiç el sürmiyeceğim. O bir hatıradır. Yarın ihtiyarlayıp ta sakalımı elime aldığım zaman kemeri karşıya koyarak şöyle düşüneceğim: "Ben bu kemeri nasıl almışım?,, diye.. Kemeri, asla ortaya koymam.

Mülâyim pehlivan hem, Vendervelte hem Tekirdağlıya bir kere daha meydan okuyarak matbaamızdan ayrıldı.

Son vaziyet

Şehrimizdeki İngiliz güreşçilerile Türkiye baş pehlivanı ve ikincisi arasındaki müsabakalara bu hafta da Taksim stadında devam edilecektir.

Geçen hafta berabere kalan Vandervalt ile Tekirdağlının bu pazar revanş maçı yapacakları söylenmekteydi. Ayni günde Kanadalı Kampalı on bir dakika içinde yere seren Mülâyim ise Tekirdağlının Vandervalt ile yenişemediği için revanş müsabasına hakkı olmadığında ısrar ediyordu.

Bu vaziyet karşısında kat'i bir karar vermek üzere dün akşam dört pehlivan ve organizetörler toplanmışlar ve bir hayli münakaşadan sonra en güzel tarz bulunabilmiştir. Bu pazar ilk maç Vandervalt ile Mülâyim arasında olacak, bunu başpehlivan olması dolayısile Tekirdağlı — Kampel karşılaşması takip edecektir.

Tekirdağlının arzusu ile gerek Mülâyim ve gerekse Vandervalt bu haftaki maçta galib de gelseler, mağlûp da olsalar Tekirdağlı ile başka bir gün bir defa daha karşılaşmayı taahhüt etmişlerdir.

Yalnız şu şartla ki: Tekirdağlı da Kampel'i yenebilmelidir. Tekirdağlı eğer bu şartı yerine getirirse Vandervalt ile yaptığı müsabaka cenubî Afrika şampiyonunun istediği gibi tamamen Amerikan usulü serbest güreş şeklinde yapılacak, iki gün evvel uzun uzadıya yazdığım gibi Vandervaldın ihtisası olan "Katır çiftesi,, de bu müsabakada silâh olacaktır.

Son zamanlarda bütün güreşlerde orta hakemliği yapan eski ve meşhur pehlivanlarımızdan Cemal, Cim Londosun tekrar dünya şampiyonluğunu kazanması üzerine bu sabah bize müracaat ederek şu teklifte bulundu:

"Uzun zamandır bu işle meşgul olmaklığım dolayısile bütün pehlivanlarımızı çok yakından tanımaktayım. Geçen sene de Cim Londosu adamakıllı kontrol etmiştim, şimdi cihan birincisi olan Yunanlı pehlivanı bizim Tekirdağlı ile karşılaşmaya davet ediyorum.

Geçen sene para işinde uyuşamadığımız Londos, eğer gene yirmi beş bin dolar istemekte ısrar ederse - kazanması şartile - bunu da kabul etmekteyim. Evvelki gün yendiği Neviner ile çarpışmamızı da şart koşarsa onu da kabul eder, bu pehlivanı derhal İstanbula davet ederiz.

Ve Tekirdağlı — Londos maçı, Yunanlı pehlivanın istediği herhangi bir memleketin, herhangi şehrinde olursa olsun kabule hazırız.

Tekirdağlıya çok güveniyorum, geçen haftadaki maçın berabere neticelenmesi, Hüseyinin fazla asabî olmasından ileri geldi. Türkiye paşpehlivanı biraz çalıştırılırsa Londosu yenebilecek kabiliyettedir.,,

Son Londos - Vanderval maçından iki enstantane: Altta: Vanderveld Londosun ayağını bükerken, Üstte: Londos meşhur tayyare oyunuyla Afrika şampiyonunu yeniyor.

Sporumuzun ıslahı yolunda

Şükrü Kaya Tetkiklere başladı

Ankara, 11 (A. A.) — Ulus gazetesi yarın çıkacak sayısında şu haberi neşretmektedir:

İç işleri bakanı ve parti genel sekreteri bay Şükrü Kaya iki gündür parti merkezinde spor kurumu başkanı ile çalışarak bölge başkanlıkları ve bölgelerin ve klüplerin hesab ve bütçe işlerinin tetkik ve teftişi ve muhtelif vilâyetlerde yapılacak sahalar için spor kurumu bütçesinde mevzu tahsisatın tevzii hususlarında görüşmüştür.

Alınan kararların tatbikına geçilecektir.

Küçük Haberler

İÇERİDE:

* Nafia Vekili Ali Çetinkaya dün Karabükte lokomotif fabrikası kurmağa talip İngiliz grubu mümessilini kabul ederek görüşmüştür.

* İktısat Vekâleti, İstanbulda daimî bir sergi binası yapılması hakkında vilâyetlerin mütalealarını sormuştur.

* La Martin vapurile şehrimize 250 seyyah gelmiştir. Bugünde Kraliçe Mari vapurile 400 İngiliz seyyahı gelecektir.

* Müzede kurulacak truva salonu için çanakkaleden eserler gelmiştir.

* Maarif Vekâleti hususi mektepler muallimlerinin de Vekâlet tarafından tayinine karar vermiştir.

* Ankarada Güven yapı kooperatifinin inşaatını yapan şirket yapıyı bırakmış ve 40 gündenberi para vermediği işçisine yol vermiştir. İşçiler ve ustabaşıları iş kanunu hükümlerine dayanarak haklarını almak için iş bürosuna müracaat etmişlerdir.

* Köy inkişafında en büyük âmil olan ve bugün maalesef hiçbir köyde mevcut olmayan köy demircisi yetiştirmek için Kayseride 100 kişilik bir kurs açılmıştır. Bu kursa 4 sınıflı köy mektebi mezunları alınarak 2 senelik tedrisattan sonra köy demircisi ve fabkalarda ustabaşı muavini yetiştirilecektir..

* Orta mektep ve liselerin kadrolarını tetkik için on gündenberi Saffet Arıkanın başkanlığında toplanan müsteşar ve müfettişi umumilerden mürekkep komisyon mesaisini bitirmiştir.

* Ecnebi ve ekalliyet mekteplerinin Türkçe tedrisatı kontrol ve mektebin diğer mühim işlerile meşgul olmak üzere Maarif Vekâleti tarafından tayin edilecek olan Türk müdür muavinleri kadrosu ikmal edilmiştir

* Üniversite fakültelerinde kayıt ve kabul bir eylülde dersler de bir ilk teşrinde başlayacaktır.

* Son 24 saat zarfında şehrimizde bir ... vakası görülmüştür. Bir de şarbon hastalığı görülmüş ve derhal tedbir alınmıştır.

* Hasekide evkafa ait imaretin ilk mektep haline getirilmesi için tetkikler yapılmaktadır.

* Belediye lokantalarda yemek, kasaplarda et, tavukçularda tavuk teşhirini meneden bir talimatname hazırlamaktadır.

* Sivas - Malatya hattı 16 ağustosta işleme açılacaktır.

* Bundan evvelki toplantıda ekseriyeti olmayan Lokantacılar cemiyeti heyeti umumiyesi ayın 18 inde tekrar toplanacaktır. Eminönü Halkevinde yapılacak olan bu toplantıda cemiyetin hesapları tetkik edilecek ve yardım sandığı yeni idare heyeti seçilecektir.

* Yerli mallar sergisi bu akşam saat 21 de kapanacaktır.

DIŞARIDA:

* Sovyet hava rekortmenleri dün Pariste Fransız hava müsteşarı tarafından kabul edilmişlerdir.

* İngiliz kralının kardeşi Kent Dükü ve refikası Yugoslovyaya gelmişlerdir.

* Sovyet tayyarecileri kutup üzerinden Amerikaya bir gidiş geliş seferi yapmak için havanın müsait olmasını beklemektedirler.

* Cenup kutbunuun üç senelik bir tetkik seyahatine çıkan İngiliz heyeti dün Portsmanth limanına dönmüştür. Heyetin keşifleri meyanında Graham arazisinin bir yarım ada olduğu gibi çok mühimleri vardır.

* Balkan Ticaret odaları kongresi 27eylûlde Bükreşte toplanacaktır.

* Romanya kabinesinde istifalar olacağı haberi resmen tekzip edilmektedir.

* Haber verildiğine göre bu ayın sonunda büyük bir İngiliz harp filosu Yunanistanı ziyaret edecektir. Filo 11 kruvazör ve 30 torpita, tahtelbahir, mayin, gemisi ve saireden mürekkep olacaktır.

* Ege denizinde manevra yapmakta olan Yunan filosu dün Faler limanına dönmüştür.

* İngiltere ile İtalya arasında cereyan eden müzakerelerden sonra, İngiltere, Milletler Cemiyetinin bu son bahar toplantısında Habesistanın müzakerelere kabul edilmemesini İkabul etmiş ve bu hususu Fransaya da kabul ettirmeği taahhüt etmiştir.

* Berlindeki Taymis muhabirinin çıkarılmasına dair verilen kararı ecnebi matbuat cemiyeti Alman hükûmeti nezdinde protesto etmiştir.

* Antakyada Usba partisi reisi ve azaları tarafından Sevh Marufun oğluna karşı yapılan tecavüz hadisesi hakkında tahkikat açılmıştır. Tahkikat ilk hamlede işin mürettep olduğunu meydana çıkarmıştır. Hadise esnasında Kusevri Mustafanın da evinden silâh atılmış olduğu tesbit edilmiştir. Yaralılar arasında bir de Türk avukatı vardır.

* Suriye ile Lübnan arasında cereyan eden müzakereler neticesiz kalmıştır. İki memleketin gümrükleri müstakil kalacaktır. Suriyeye Beyrut ve Lâzkiyede serbest mıntakalar ayrılacak ve ithalât transit suretile ya...

HABER TAKVİMİ

12

PERŞEMBE

AĞUSTOS — 1937

Hicri: 1356 — Cemaziyelahır 5

Güneşin doğuşu	Güneşin batışı
5,07	19,13

Vakit Sabah Öğle İkindi Akşam Yatsı İmsak

Nevineri 55 dakikada mağlûp eden

Cim Londos

Serbest güreş dünya şampiyonu oldu

Paris sergisi münasebetiyle tertip edilen serbest güreş dünya şampiyonluğu müsabakalarının finali, Avrupa şampiyonu Neviner, Cim Londos arasında evvelki akşam Pariste Ple dö Spor salonunda şimdiye kadar görülmemiş bir kalabalık önünde yapılmıştır.

Müsabaka fevkalâde heyecanlı olmuş ve ilk kısımda yenileceği sanılan Yunanlı pehlıvan elli beşinci dakikada yine o meşhur tayyare oyuniyle rakibini mağlûp etmiştir.

Güreş başladığı zaman Neviner şiddetli hücumlara geçmiştir, çok sür'atli güreşen Neviner, Londosu feci vaziyetlere sokmağa başlamıştır.

Hele otuzuncu dakikada Cim Londos muhakkak bir mağlûbiyetten büyük müşkülâtla kendini kurtarabilmiştir.

Bu dakikadan sonra, - İlk anlarda bütün eforunu sarfettiği için olacak - Nevinerin yorulduğu, buna mukabil müthiş dakikalar geçirmiş olmasına rağmen Cim Londosun gittikçe açıldığı görülmüştür.

40 ıncı dakikadan sonra taarruz sırası Yunanlı pehlivana gelmiştir. Londos çok kuvvetli hücumlarla rakibini adamakıllı hırpaladıktan sonra meşhur tayyare oyununun sırası geldiğine ... müsabakanın tam elli beşinci dakikasında Nevinerin sırtını yere getirmiştir.

Hâkem heyetinin Cim Londosu galip ilân etmesini müteakip dünya şampiyonluğu tacı kendisine merasimle verilmiştir.

Küçük spor haberleri

* Bursada lik maçları nihayetlenmiş, final maçına Mudanyalıların gelmemesi yüzünden Acarspor takımı hükmen galip addedilerek Bursa şampiyonu olmuştur.

* Tekirdağında Halkevi kupa maçlarına devam edilmektedir. Son maç; iki ezeli rakip Yılmazsporla Halkspor takımları arasında oynanmış ve 1-1 beraberlikle bitmiştir.

* Tekirdağda Halkevi tarafından atletizm müsabakaları tertip edilecektir.

* Aeg isimli Yunan spor klübünün yeni stadyomunun inşasına başlanmıştır.

Stadın ilk taşı bay Metaksas tarafından konulmuştur.

* Fransız atletizm federasyonu 100 ve 200 metre sürat koşuları için üç yeni eleman keşfetmiştir.

Solç, Malfrey ve Jordan isimli bu genç atletlerin istikbalde birer yıldız olacaklarını Franız gazeteleri yazmaktadırlar.

* Uruguvay ve Arjantin takımlarının dünya şampiyonluğu müsabakalarına iştirakleri takarrür etmiştir.

* Bu sene Bükreşte yapılacak olan Balkan oyunlarından sonra Bulgar ve Yunan atletleri hususi bir karşılaşma yapacaklardır. Bu ... aktır

Çocuk haftası
Hediye kazananların isimlerini neşrediyoruz

Çocuk isimleri 1 21 temmuz tarihli bilmecemizin hallidir:

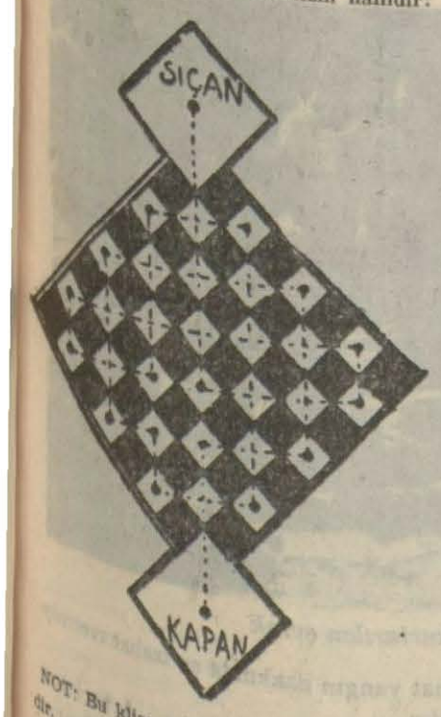

NOT: Bu klişe size 16 çizgiyi göstermekte dir.

BİR HOKKA TAKIMI KAZANAN
Birinci: Lûtfi Özen Emirgân orta okulu,
BİR BÜYÜK LOSYON KAZANAN
İkinci: M. Kemal İstanbul erkek lisesi,
İKİ ŞİŞE ESANS KAZANAN
Üçüncü: Raif Bengi Vefa lisesi 227,
BİRER BÜYÜK TÜRKİYE HARİTASI KAZANANLAR
1 — Bülent Şişli tramvay deposunda bi letçi, 2 — Vecihi Beyazıt, 3 — İsa 721 No. lı Vatman, 4 — Necdet Kumkapı ortaokulu 941, 5 — Muzaffer 3 üncü ilkmektep, 6 — Aşhen Samatya Sulumanastır leblebici so. kok 52, 7 — Hüseyin Köni Birinci vakıf han No. 37, 8 — Salim Şişhane karakolu 3, 9 — Orhan birinci vakıf han, 36, 10 — Pe. rihan Altmel Fener,

BİRER ATLAS KAZANANLAR

11 — Orhan Özver Pertevniyal lisesi443. 12 — Kâzım 13 üncü ilkmektep, 13 — Ne. zihe Çapa öğretmen okul 87, 14 — Ferdane Eskişehir inhisarlar, 15 — 1. Billûr Edirne. kapı sarmaşık No. 55, 16 — Necdet Fatih ortaokul 9, 17 — Güzin Tepebaşı, 18 — Bür han Edirnekapı çeşme caddesi 45, 19 — B. Çağlı Samatya Millî Müdafaa caddesi 52, 20 — İclâl Erenköy kız lisesi, 21 — Ziya denizyollarında kamarot, 22 — Şükriye Pos ta memuru, 23 — Cahit Pertevniyal lisesi 195, 24 — Mukaddes Süleyman sokak No. 20, 25 — Zeki Tophane gecekuşu sokak 8,

BİRER CEP DEFTERİ KAZANANLAR

26 — Kemalettin 34 üncü ilkmekte, 27 — Melâhat Aksaray Uzunyusuf 15, 28 — Yürdagül Eski Aydın oteli karşısında Sir. keci, 29 — Feyyaz Erkek lisesi 1060, 30 — Hatice Bakırköy Yenimahalle zevk sokak 26 — 31 — Ekrem Fatih Şeyh Resmi ma. hallesi Bashoca sokak 33, 32 — T. Erkan Galatasaray lisesi 1587, 33 Zeki Vefa lisesi 393, 34 — Ferda Divanıâli sokak 16, 35 — Hayriye Kadıköy kız orta okul 442, 36 — Hüsnü İstanbul erkek lisesi 105, 37 — Süzan Beyoğlu Tozkoparan cami sokak 4, 38 — Sara Beyoğlu 35 inci ilkmektep, 39 — Kö. seoğlu Beyoğlu Yeniçarşı Bostanbaşı 8.

Ubeydullah Hatiboğlu dün öldü

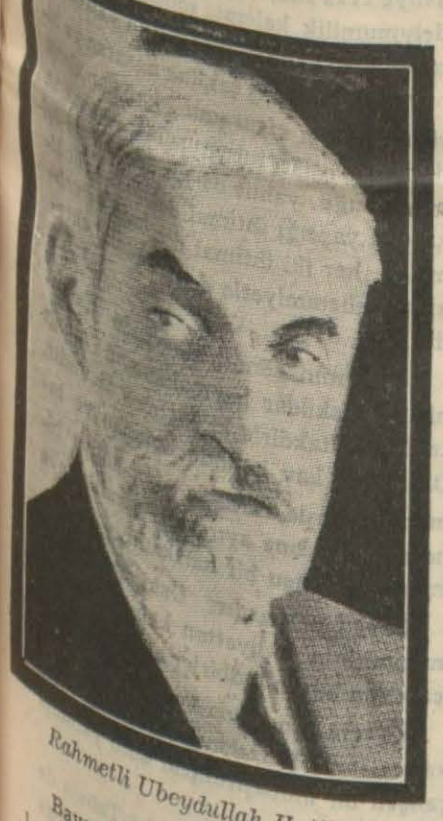

Rahmetli Ubeydullah Hatiboğlu

Bayazıt saylavı ve sade İstanbulların değil hemen bütün Türkiyenin tanıdığı ve sevdiği Bayazıt mebusu Übeydullah Hatipoğlu dün saat 15 te vefat etmiştir.

Ubeydullah Hatipoğlu 1857 de İzmirde doğmuş, tahsilini tıbbiyede bitirmiştir. Arapça, farsça, Fransızca ve İngilizce lisanlarına vakıf olan Ubeydullah Hatipoğlu senelerce memleketin irfun hayatında çalışmış çok değerli bir isima idi. Tıbbiye tahsilinden sonra Amerikada bulunmuş olan üstad, memleketimize döndükten sonra, matbuat hayatında ve muallimliklerde çalışmış ve birçok eserler neşretmiştir.

Ubeydullah Hatipoğlu birinci ve üçüncü seçim devresinde mebus seçilmiştir. Seksen yaşında ölen Ubeydullah Hatipoğlu son günlerde İstanbulda, istirahate çekilmiş bulunuyordu.

Cenazesi bugün Yenimahalledeki evinden kaldırılarak namazı Beşiktaşta Sinanpaşa camiinde kılındıktan sonra asri mezarlığa, Abdulhak Hâmidin yanına gömülecektir.

Üstadın ailesine ve kendisini seven bütün dostlarına taziyet beyan eder ve kederlerine iştirak eyleriz.

Yunan askerî heyeti
Yarın öğleden sonra geliyor

Büyük Trakya manevralarında bulunacak dost memleketlerin heyetleri yolda bulunmaktadır. Bu meyanda dost ve müttefik Yunanistanın büyük erkânıharbiye reisi general Papagos ve ikinci reis general Melisinas ile diğer heyet azaları yarın öğleden sonra Romanya vapuruyla şehrimize gelecekler ve merasimle karşılanacaklardır.

Noterden sonra kâtibi de tevkif edildi

Evvelki gün mahkeme kararile tevkif edilen İstanbul ikinci noteri Hasandan sonra kâtibi Ruşen Eşref de tevkif edilmiştir.

Bu meselede alâkadar olan Balıkpazarında şekerci Yaninin mahkeme gayri mevkuf olarak devamı muhakemesine karar vermişken müddeiumumiliğin itirazı üzerine asliye ceza mahkemesi tevkifine karar vermiştir.

Memlekette tetkikler

Eşkıya yaratan lânet taşı!
Zeki söylemez, Dersimlileri söyletmek sırrını nasıl öğrendi?

Seyit bir evi "şereflendirince„ muhakkak hediye alır. Bu hediyeyi az görürse gene almakla beraber evi lânetlemeği de unutmaz. Fakir Dersimlinin bu lâneti kaldırabilmesi Seyide kıymetli hediye vermesine bağlıdır; bunun için de eşkıyalık yapmağa mecbur olur.

Yazan: *Niyazi Ahmet*

Vaskird nahiye müdürü Zeki Söylemez:

— Tam yirmi iki senedir Dersimde memuriyet hayatı yaşıyorum...

Dediği vakit derhal aklıma soy adı gelerek fevkalâde üzüldüm.

— Eyvah, dedim, acaba soy adı gibi kendisi de söylemez mi? Söylemezse yandım!

Fakat İstanbuldan buraya kadar gelen bir gazeteci için söylemez de olsa, söyletmek, hiç olmazsa bu malûmat hazinesinden bir parça istifade etmek her ne pahasına olursa olsun lâzımdı.

* *

Toprak bir klübe içi... Duvarlar toprak, döşeme toprak ve tavan toprak Bir kenarda çivileri yerinden oynamış bir masa üzerine abanmış, mütemadiyen çalışan, bazan daktilo ile, bazan el ile yazan ve her saniye meşgul bulunan Zeki Söylemez, Dersimde sır diye ne varsa hepsini öğrenmiş. Yirmi iki sene içinde karşılaşmadığı vaziyet yok...

— İstanbuldan buraya gelip sizinle tanıştıktan sonra Dersimin bilinmiyen sırlarından birkaçını öğrenmeden gitmek benim için çok acı olur...

Zeki Söylemez:

— Gördüklerim, öğrendiklerim o kadar çok ki, dedi. Hangisinden başlıyayım?

Birkaç saniye düşündü. Hafızasını yokladı. Sonra birdenbire söze başladı:

— Durun size Dersimlilerin müthiş bir sırlarından ve bir âdetlerinden bahsedeyim. Siz de bilirsiniz ki, eski Dersimde köylü Seyid ve ağaların azad kabul etmez kölesidir. Ağa bu köylünün kanını nasıl emer, onu kendi rahatlığı ve arzuları için lüzum görürse nasıl ölüme bile sevkedebilirse Seyit de ayni şeyi yapar.

Seyitler cerre çıkarlar; buna "Çıralık" derler. Seyit bir eve geldi mi, ev sahibi nesi var, nesi yoksa verir. Fakirse bittabi çok bir şey veremez. Seyit verilen eşya veya paradan memnun

Vazkird Nahiye Müdürü Zeki Söylemez

olmazsa çıkıp giderken evin önüne bir sivri taş dikip uzaklaşır. Bu, Seyidin çıktığı evi :"lânetlemesi" demektir. Evi lânetlenen köylü, lânet taşını kaldırtmak için elinden geleni yapar. Soyar, öldürür, gaspettiği malı Seyide vererek lânet taşını kaldırtır.

Bir vakit Keşkinvar köyünde Kerim adlı bir Seyidin bir köylünün evine taş diktiğini haber aldım. Köylü Seyide bir oğlak vermiş. Seyid oğlağı alıp götürmekle beraber, verilen hediyeyi az görerek lânet taşını dikmeyi de unutmamış. Köylü sonradan iki keçi daha vermiş, fakat lânet taşını bir türlü yerinden kaldırtamamış. Seyid her hediyede şöyle cevab veriyormuş:

— Bu taş böyle birkaç keçi ile yerinden kalkmaz!

Canına tak eden köylü an'aneyi filân unutup doğru bana geldi. Davacı olduğunu söyledi. Derhal Seyit Kerimi çağırttım. Yaltaklanarak karşıma çıktı. Meseleyi anlattım. Kat'iyyen inkâr etti:

— Ben ne lânet taşı diktim, ne de bu köylüyü tanırım!

— Yemin eder misin?

— Hayhay! Bin defa yemin ederim.

O vakit yemini kur'anla yaptırıyorduk. Seyide abdest aldırdım. Elini Kur'anın üzerine koydu:

— Namusum, vicdanım ve Kur'anı azimüşşan üzerine yemin ederim, ki ben lânet taşı dikmedim!

Köylüye döndüm:

— Bak inkâr ediyor ve yemin veriyor. Yapmamış... Bir diyeceğin var mı?..

— Hayır! Hiçbir diyeceğim yok!

İkisi de gittiler.

* *

Mıntakamda birçok suç işleniyor ve ben bütün suçlulara Kur'anla yemin verdiriyordum. Hepsi de inkâr ediyordu. Bir gün, Dersimlilerin en büyük sır olarak sakladıkları yeminlerini öğrenmiye muvaffak olunca iş değişti. "Munzur" un başına yemin ettirildi mi, ne var, ne yoksa hepsini söylerlermiş. Artık Kur'ana yemini bırakmış, hep "Munzur" yemini yaptırıyordum.

Bir gün odamda otururken Seyid Kerimi dava eden köylü tekrar karşıma geldi:

— Seyid Kerimi yine dava ediyorum.

— Fakat senin davan bitmişti. Aylar oluyor.

Köylü boynunu bükerek cevab verdi:

— O vakit Seyid Kerim yalan söyledi.

— Bunu o zaman neden söylemedin? Şimdi doğru mu söyliyecek?

— Elbet doğru söyliyecek?

— Sebebi?

— Çünkü siz bizim yeminimizi öğrendiniz. Artık Kur'anla yemin ettirmiyorsunuz.

— Demek Munzur yeminiyle her şeyi doğru söyliyecek...

— Göreceksiniz.

— Peki o vakit sen, niçin bana Munzur yemini yaptırmamı hatırlatmadın?

— Çünkü sen o zaman bu yemini bilmiyordun. Ben de söyliyemezdim. Söylersem Munzur beni çarpardı!

Seyid Kerimi tekrar çağırdım; sordum:

— Demek sen bu adamın evine lânet taşı dikmedin?

— Haşa!

Yanımda duran bir değneği alıp önüne koydum ve kemali ciddiyetle:

— "Bu Allahın değneğidir!" "Munzur babanın„ başı için doğru söyle! dedim..

Yüzü sapsarı kesilen Seyid Kerim titremeye başladı:

— Yaptım, dedi, taşı da yerinden kaldıracağım, oğlakla keçileri de geri vereceğim...„

* *

Bay Zeki Söylemez hikâyesini bitirdikten sonra gülmeye başladı, sonra şöyle devam etti:

— Munzur yeminini öğrendikten sonra işlerim o kadar kolaylaştı ki, sormayın...

Niyazi Ahmet

Gelecek yazı:

Munzur kimdir?
Dersimliler neden ona tapınırlar?

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
7/8/1937 vaziyeti

AKTİF

		Lira
Kasa:		
Altın safi kilogram 21 044 426	L. 29.600.668.74	
Banknot	„ 14.504.889.—	
Ufaklık	„ .905.577.63	45.011.135.37
Dahildeki Muhabirler:		
Türk lirası	L. 1.088.379.21	1.088.379.21
Hariçteki muhabirler:		
Altın safi kilogram 5.054.474	7.109.521.60	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	7.822.12	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	36.366.584.70	43.483.928.42
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı	L. 158.748.563—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	„ 13.496.827—	145.251.736—
Senedat cüzdanı:		
Hazine bonoları	L. 3.000.000.—	
Ticari senetler	„ 34.884.953.40	37.884.953.40
Esham ve Tahvilât cüzdanı:		
a) Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle	L. 38.110.304.30	
b) Serbest esham ve tahvilât	L. 3.796.331.60	41.906.635.90
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine	L. 66.252.14	
Tahvilât üzerine	L. 8.214.114.01	8.280.366.15
Hissedarlar		4.500.000—
Muhtelif		14.299.767.15
	Yekûn	341.706.901.60

PASİF

			Lira
Sermaye			15.000.000—
İhtiyat akçesi:			
Adi ve fevkalâde		2.105.172.40	
Hususi		4.516.007.70	6.621.180.10
Tedavüldeki Banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı		L. 158.748.563—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat		L. 13.496.827—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi		L. 145.251.736—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle ilâveten vazedilen		L. 19.000.000—	
Reeskont mukabili ilâveten ted. vazed.		„ 9.000.000—	173.251.736.—
Türk Lirası Mevduatı			13.214.788.80
Döviz Taahhüdatı:			
Altına tahvili kabil dövizler		L. 721 892.96	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri		L. 27.134.914.44	27.856.807.40
Muhtelif			126.762.289.30
		Yekûn	341.706.901.60

2 Mart 1933 tarihinden itibaren: Iskonto naddi yüzde 5 1-2 — Altın üzerine avans yüzde 6 1-2

Japonlar geniş bir taarruza giriştiler

Bir şehir zaptettiler, bir şehri de bombardımanla yaktılar

Tokya, 12 (A.A.) — Domei Ajansı, Tiyençinden aldığı bir habere atfen Çinlilerle Japonlar arasındaki ilk büyük çarpışmaların Chachar eyaleti hududunda büyük Sed civarında başlamış olduğunu bildirmektedir. Japon topçuları, Nankeouyu bombardıman ederek bir çok evlerde yangın çıkarmışlardır.

Şehir alev içindedir. Bombardımana rağmen Çin kıtaları mukavemet göstermekte ve mukabil hücumlarda bulunmaktadır. Çin takviye kıtaatı Jehole doğru ilerliyorlar. Kalgan — Hankeu mıntakası Çin askerleri arasında merkez ordusundan da dört fırka vardır.

Japonlar, topçu bataryaları ve tayarelerle yapmış oldukları şiddetli bombardımandan sonra saat 9—30 da Nankeou istasyonunun zaptetmişlerdir.

Pekinin dünya ile alâkası kesildi

Londra, 12 (A.A.) — Röyter ajansı muhabiri ile diğer İngiliz muhabirlerinin telgraflarına göre Pekinin bütün dünya ile alâkası kesilmiştir.

Tiyençin posta bürosu bozulmuş olduğundan telefon ve telgraf münakalâtı inkitaa uğramıştır.

Günde yalnız bir tren hareket ederek Çinli halkı taşımaktadır.

Şanghayda Japon gemileri

Şanghay, 11 A.A.) — Yeniden yedi harp gemisinin gelmesi Şanghay önündeki Japon harp gemilerinin adedini yirmi yediye çıkarmıştır. 500 bahriye silâhendazı karaya ihraç edilmiştir.

Japonların garip bir talebi

Şanghay, 12 (A.A.) — Japon ..ne murlarının Şanghay belediye reislerinden Çin muhafız kıtaatının geri alınmasını ve bütün müdafaa işlerinin tahrip edilmesini talep etmiş oldukları teyit edilmektedir.

Japon donanması mümessilinin de tehditkârane bir tarzda ayni şeyi Vousongdaki Çin garnizonu kumandanından istemiş olduğu söylenmektedir.

Örfî idare

Şanghay, 12 (A.A.) — Şanghaydaki Çin arazisinde örfî idare ilân edilmiştir.

Çin Hükûmeti, Nankinden çekiliyor

Tokyo, 11 (A.A.) — Nankindeki bir Japon membaından alınan haberlere göre Çin hükûmeti, Nankinde hükûmetin Hankaua nakledilmesi ihtimaline binaen on gemi hazırlamıştır. Hankau, uzun sürecek bir harp için iyi müdafaa merkezidir.

Harp içtinabı gayrikabil bir hale geldiği zaman Mareşal Çang — Kay - Şekin ilk yapacağı iş, hükûmet merkezini nakletmek olacaktır.

Kazanan numaralar

12 000
Lira kazanan
30141
10 000
Lira kazanan
24724
3000
Lira kazanan
18679 12809

1000 Lira kazananlar

27101 9688

500 Lira kazananlar

30114	37071	36832	5473	279
36065	25833	10912	14531	3695
31536	9694	15325	32709	21801
5551	24397	34642	1224	31438

200 Lira kazananlar

12520	23506	39539	33133	26328
70	7735	17639	34947	26423
19189	24463	27040	35515	26340
7543	2425	4165	332	23178
39239	26364	20409	15546	22087
21337	39985	28711	5526	13613
9138				

100 Lira kazananlar

22338	330595	30194	19821	18410	7477
34666	144	15496	11078	8079	100
11511	1299	11503	33417	31473	23807
32879	33832	17902	30818	3768	28038
11759	28146	2869	36383	9109	20773
19364	7824	20519	36527	37271	18919
4459	36319	2666	13106	35510	1628
20252	20108	32131	21718	1333	36386
30584	15198	23211			

50 Lira kazananlar

26258	36965	34610	23503	17596	23019
16658	24452	17567	12679	26547	30626
36358	4335	8895	39109	23041	25132
27295	13861	18375	28532	21018	27332
12449	31104	8422	20465	33353	19154
1522	8300	9001	4367	6545	3545
35317	5697	3739	10499	37116	27755
39319	12056	14404	1760	12080	15749
39665	32018	11774	833	30650	12286
21641	12034	23845	13140	28674	25661
17055	10852	37149	520	25355	6788
27203	6780	7697	25153	36997	2897
8186	36564	8552	12652	7516	32588
23984	10449	3853	12271	35706	37270

30 Lira kazananlar

12793	33603	37915	16200	18055	37490
37490	32408	10216	34346	28775	27236
15025	32101	4455	38192	1793	7125
15971	22604	1117	21492	36512	36080
20584	35933	35561	25429	5011	28587
2742	20631	5834	34585	31363	12636
2886	14477	32001	3392	4055	3353
17627	34612	30764	32414	9463	26180
12251	28062	33157	5857	14776	36398
12075	11045	11199	5917	26814	16012
30846	32683	39701	5012	26916	14379
13397	29428	21016	9351	8497	23883
33226	18096	4112	24610	34023	13631
15393	16084	5891	26525	5858	14683
14369	37542	15222	3179	2452	38674
81932	16262	18783	30178	36217	2723
8224	35293	33553	23080	20632	39172
16251	19928	9479	12510	1889	10372
21413	18487	30950	44688	33805	37416
19586	31841	23193	37145	23051	1277
26990	270414	35593	26714	8189	20655
3406	7868	20700	23777	23680	10497
127744	12181	7774	19302	35010	28364
36124	19448	35784	23107	7968	33861
2538	32855	17572	3124	2027	27550
18936	38679	17255	23495	23371	4081
21742	23731	28400	4994	1731	1565
24167	16525	19851	1817	10252	5516
1273	1134	30268	12424	15542	10219
28341	13653	39968	37142	26445	14941
23110	10949	2346	34223	2548	6174
30999	19384	39500	24600	14501	14992
11898	10164	16717	4075	5723	3611
10863	24638	24893	9905	3990	335820
27370	32453	5049	17853	10708	8473
4266	38334	26415	2591	33250	838
33372	15163	27986	29268	8202	4616
3592	28552	3471	29249	35836	192545
29367	36876	5409	9864	35671	36994
15666	8403	20447	5483	13138	4914
1258	15769	36695	14931	24939	39455
6807	30996	21915	25988	10565	28031
11269	20829	8830	29999	9143	18557
28948	36178	11291	1757	13341	37493
52	12480	37288	11579	30205	9157
22170	30306	24857	1542	15860	39832
15424	10159	4946	39342	30710	304
30206	28384	2460	14226	34475	13242
4427	29858	39738	25637	717	36802
34182	17217	37136	19844	18637	3642
20801	25324	18473	15914	11352	27341
23405	38042	11786	18413	15795	11087
26941	11716	35753	2066	23763	19528
30479	25201	22058	7789	35141	20273

20000 liralık mükâfat beher numara beşer yüz lira alacaktır.

28727	20137	36399	28750	5612	4015
2551	12829	34480	3993	5453	31017
23926	24779	32994	32381	35290	12792
24200	39210	11399	2379	35383	32199
31181	9594	29671	25311	23032	7331
16837	25131	107	5185	6375	6235
37715	12521	4912	7016		

ZAYI

Orta köy İnönü yatı mektebinden mezun olduğum 25 haziran 928 tarihli ilk okul şehadetnamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Bursa Şehzadebaşı Fevziye çarşısı 9 numarada Bursalı Mehmet.

Üsküdar adliyesi neden yandı?

Sultanahmetteki tarihî adliye binasının yanmasından dört sene sonra, İstanbul dün gece yeni bir adliye yangınına şahit oldu. 4/5 birincikânun 933 gecesi yanan adliye sarayı yangınını 11/12 ağustos 937 gecesi Üsküdar adliyesinin yanması takib etti. Geçen adliye yangınından sonra - ahşab binada bulunan - Üsküdar adliyesinin tehlikede olduğunu söyliyenlerin, haksız olmadıklarını hâdiseler göstermiş bulunuyor. Şükür ki dün geceki yangın Üsküdar adliyesi binasının yarısına yakın bir kısmını yakmakla kalmış ve itfaiyenin - hakikaten fevkalâde addedilmeye lâyık - gayreti sayesinde genişlememiştir.

Üsküdar adliyesinden kurtarılan evrak

Yangın haberi nasıl duyuldu?

Üsküdar adliyesi Paşakapısında, kapının üstünde ve arkada olmak üzere iki binada bulunmaktadır. Esas binanın ön tarafı Üsküdar hapishanesine giden yol, yanı ve arkası da kezalık caddedir. Binanın diğer tarafında hapishane binasının bahçesi bulunmaktadır. Yapılan tahkikat yangının binanın arka tarafındaki caddenin geçtiği köşeden çıktığını göstermektedir. 150 senelik olan bina 8 bin lira sarfiyle 3 ay evvel tamir edilmişti.

Dün gece saat tam 2,29 da Beyazıt kulesi bekçileri Üsküdarda Doğancılar üstünden bir alev sütunu yükseldiğini görmüşlerdir. Kulenin tecrübeli bekçileri bunun Üsküdar adliye dairesinde olabileceğini anlamakta gecikmemiş - ler ve hemen Üsküdar itfaiyesine telefonla haber vermişlerdir.

O zamana kadar Üsküdar itfaiyesi yangından haberdar edilmemişti. Hemen harekete geçen Üsküdar itfaiyesi yangın yerine vardığı azman saat 2 yi 35 geçiyordu. Fakat yangının bir hayli genişlediği görülmüş. Bunun üzerine itfaiye kumandanlığı İstanbul itfaiyesinden bir grupu da Üsküdara geçirmek için emir vermiştir. Saat 2,50 de İstanbul itfaiye grupu da Araba vapuruyla Sirkeciden Üsküdara hareket etmiştir.

Bu esnada Üsküdar itfaiyesi faaliyete geçmiş ve binanın arka odalarını sarmış olan ateşi önlemeye çalışmağa başlamıştı.

İşte bu esnada binada gece bekçiliği yapan Ali dehşetle dışarı fırlamıştır.

Büyük memurlar yangın yerinde

Vak'a mahalline yetişen Üsküdar kaymakamı, Üsküdar müddeiumumîsi Tahsin ve biraz sonra gelen müddeiumumî Hikmet Onat derhal jandarma, asker ve polis teşkilâtını teksif ede - rek dosya dolaplarını ve mevcut eşyayı mümkün olan süratle kurtarmıya başlamışlardır. Bu esnada vali vekili ve polis müdürü de yangın yerine gelmişlerdir.

Üsküdar ve İstanbul itfaiyeleri saat dörde gelinceye kadar bütün gayretleriyle çalışmışlar ve ateşi ancak 18 odalı olan binanın 9 odası yandıktan sonra söndürebilmişlerdir.

Yangın neden çıktı?

Yangının neden ve nasıl çıktığı şu dakikada resmen cevabı verilemiyen bir sual halinde kalmaktadır.

Yangın daha devam ederken vaka mahalline gelen İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat ve Üsküdar müddeiumumisi tahkikata derhal başlanmasına karar vermişler ve müddeiumumî muavinlerinden Orhanı tahkikata, müddeiumumî muavinlerinden Nazifi de yangından kurtarılan eşyanın tasnifine ve binanın muhafazasına nezarete memur etmişlerdir.

Muavin Orhan gece bekçisi Aliden başlıyarak, diğer binanın gece bekçisi Salihi, adliye mübaşir ve hademelerini, ve diğer alâkadarları isticvab etmiştir. Bugün öğleye kadar bu tahkikat evrakı 20 sayfaya baliğ olmuştu. Fakat henüz kimse zan altına alınmış değildir.

Kast var mı?

Yangında kast olduğu şüphesi mevcuttur. Meçhul bir elin binanın tenha bulunan ve ilkmektebe bakan kısmındaki direkli şahnişin altına, pencere kenarına bir kundak veya buna benzer bir şey sokarak yangını çıkardığı söylenmektedir. Bu kısım beş merte kadar bir mesafeden dikenli telle çevrilmiştir. Fakat bu tel bir hail olabilecek kadar sağlam değildir.

Tahkikatta en ziyade, gece bekçisi Alinin - velev ki dışarıdan da olsa - ateşin zuhurundan nasıl haberdar olmadığı noktasında ehemmiyetle durulmaktadır. Alinin uyumuş olduğu sanılmaktadır.

Binada yangın söndürme tertibatı ve telefon vardır. Fakat bunlardan istifade edilememiştir. Eğer Ali vaktiyle hareket edip te itfaiyeyi ve etrafı yangından haberdar etseydi ateşin bu kadar genişlemiyeceği kanaati mevcuttur.

Müddeiumumî muavini Orhan, bugün öğle üzeri Üsküdar sulh ceza hâkimliğinden keşif yapılmasını istemiştir. Diğer taraftan itfaiye grup âmirlerinden de rapor talebinde bulunmuştur.

Usküdar adliyesi teşkilâtı

Üsküdar adliyesi teşkilâtı müstakilen Üsküdar, Kadıköy, Kartal, Beykoz ve Şile kazaları mıntakasında icrayı kaza eder. Yalnız ağır ceza mahkemesi mevcut değildir. İki hâkimi münferitli bir hukuk, bir sulh ahkâmı şahsiye, bir ceza, bir sulh ceza, bir sulh hukuk mahkemesiyle, tebliğat müdürlüğü, iki istintak dairesi, ve bazı ahvalde İstanbul müddeiumumîliğine merbut müstakil bir müddeiumumîlik teşkilâtına sahiptir.

Tahmin edildiğine göre, hâlen mahkemelerde 3000 ve icrasında da 2000 kadar derdest muamele evrakı vardır.. İstintak ve sulh mahkemeleri evrakı bu tahminin haricindedir.

Yanan kısım neresidir?

Yanan 9 odada asliye ceza, sulh ceza, sulh hukuk mahkeme salonları ile kalem ve hâkim odaları ve bir de tebliğat dairesi bulunmaktadır.

Asliye hukuk mahkemesi salon ve kalemleriyle bir ve iki numaralı istintak hâkimlikleri ve icra dairesi kısmı kâmilen kurtarılmıştır. Buradaki eşyalar da yanmamış, kasalar tahtı muhafazaya alınmıştır.

Yanan kısımdan bir çok eşya ve defterlerle evrak kurtarılabilmiştir. Fakat bunlar henüz tasnif edilmemiştir. Bu mahkemelerin kasalariyle tebliğat dairesi kasa ve dolapları ve evrakın bir kısmı da enkaz altında kalmıştır.

Üsküdar adliyesi yarın faaliyete geçiyor

Üsküdar adliyesi işlerinin durmaması için derhal tertibat alınmış ve Üsküdar adliyesine, Üsküdar kaymakamlığı yanında bir bina tutulmuştur. Bu binada bütün adlî daireler yarından itibaren faaliyete geçecektir.

Yanan dosyalar için yenileme yapılması zarurî görülmektedir. Bunun için de bir kanun neşri icap edecektir.

Zarar ne kadar?

Üsküdar adliyesinin kısmen yanmasında mütevellit maddî ve manevî zararın yarım milyon lira kadar olduğu tahmin edilmektedir.

Evrak kurtarmağa çalışan fedakâr bir mübaşirin biraz kolu yanmıştır.

Müddeiumumîler izah ediyor

İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat yangın hakkında şu izahatı vermiştir:

"— Bina üç kısımdır. Arka kısım yanmışıtr. İki kısım kalmıştır. Yangın yerin sokak cephesi kaplamasından ve toprak hizasından çıkmıştır. Alev sütunu iki metre yükselinceye kadar kimse görmemiş, iki metre yükseldikten sonra mahalle bekçisi Lâtif görmüş, alâkadarlara haber vermiş ve nöbetçi odacıları uyandırmıştır.

İtfaiye gelinceye kadar yangın yukarı doğru çıkmıştır. İtfaiye gelir gelmez söndürme faaliyetine başlamış, bir kısım tamamen yandıktan, bir kısım da tahrib edildikten sonra söndürülmüştür. Kaplamasından yangın çıkan odanın içindeki evrak kurtarılmıştır, yanan odalara sulh hukuk ve ceza mahkemeleri ve asliye ceza mahkemesi ve kalemi, müddeiumumilik kalemi, müddeiumumi ve muavinler dairesi, tabibi adlî dairesi.

Yangının çıkış şekline nazaran sigarasının attığı cigaranın kapalamanın dibindeki otları tutuşturarak yangın bep olduğu, yahut da bir adamın kasden yaptığı ihtimal dahilinde görülmekte, her iki ihtimal üzerinde de tahkikata ehemmiyetle devam edilmektedir.

Yangının söndürülmesinde itfaiyenin ve Üsküdar kaymakamının aldığı tedbirleri takdirle kaydetmek lâzımdır. İtfaiyenin kav halinde bulunan ve tamamen ateşle sarılmış olan adliye binasını üç kısma ayırarak söndürmesi muvaffak oluşu bir harikadır.

Zayiat pek azdır. Üsküdar adliye makinesinin faaliyetten kalmaması için icabeden bütün tedbirler alınmıştır.

Yangın esnasında kaza da olmamış, yalnız evrak kurtarmak için canla başla çalışan bir mübaşirimizin kolu yanmıştır.

Üsküdar meddeiumumisi Tahsin de kendisiyle görüşen bir muharririmize şöyle demiştir ki:

"— Henüz tahkikatımızı ikmal etmedik. Zan altına alınmış kimse yoktur. Yangın binanın dış kısmından ve aglebi ihtimal kaplama arasından çıkmıştır. Kasit olup olmadığını tahkik etmekteyiz.„

Halkın telâşı

Yangından Üsküdar halkı büyük bir telâş duymuşlardır. İtfaiye ilk gelişinde su bulamamıştır. Rüzgâr ateşi civar evlerin üzerine attığı için halk damlara mütemadiyen su dökerek kıvılcımları söndürmüşlerdir.

Bugün şehrin her tarafından Üsküdar adliyesinde işi olan halk vaziyeti anlamak için Paşakapısına akın ediyordu.

Balkondan düşen iki çocuk

Bugün saat 11,5 ta Gedikpaşada Tülcü sokağında 22 numaralı evde oturan 12 yaşında Katina ile arkadaşı 9 yaşında Babikyan evin üçüncü katından konundan sokakta geçen bir deveye bakarlarken balkonun kenar tahtasının kırılması üzerine sekiz metreden sokağa düşmüşlerdir.

Katina ağır, Babikyan hafif surette yaralanmışlar hastahaneye kaldırılmışlardır.

Hâtıralar

Eski Istanbulda kır safaları

Şimdi görünmez olan bir tip: Seyyar kahveci...

Yazan: *Hüseyin Rüştü Tıpan*

Seyyar kahveci

Haşarı, yaramaz bir çocuk bazı vakit nasıl bir şey tuttu_rur, bir oyuncak, bir yemiş ister, oyunca_ğı almadınız, yemişi vermediniz mi, gü_rültü yapar, ağlar, tepinir, lâf anlamaz, rahat kaçı_rırsa, kimi günlere sinirli insanlar da öyle azar, haylâz bir çocuk olur. Hele sı_cak yaz günlerinde sinirlilerin haşarılığı büsbütün artar. O zaman, o çocuk gibi siniri de elinden tu_tup havaya ve ışığa çıkarmaktan, öteyi beriyi gezdirip oya_lamaktan başka çare yoktur: Gezdi..., gördükçe normal hal avdet eder, sinir artık tahammül edi_len bir şey olur, tatlı bir melâl olur.

Tevekkeli hekimler, bunaltan ve bayıl_tan sıcaklarda sinirleri bozulanlara gezmeyi tavsiye etmiyorlar..

Havasızlıktan bunalıyor musunuz? Sı_cak mı sinrlerinize dokundu? Bunlara şifa arıyorsanız geziniz! Evvelâ gayesiz, mak_satsız ve emelsiz de olsa tereddütlere dü_şmeyin, çıkın, yolunuz üstünde bir maksat, bir gaye kendi kendine doğacak, birden bi_re karşınıza çıkıp şeytan gibi kırmızı ve sivri dilini göstererek:

— CEEEE!

Diyecektir.

Kendi kendine beliren maksatlarda öyle gizli bir mana vardır ki, ne kitaplarda, ne mevizalarda ve ne de derslerde rastlamış_sınızdır! O mana, gaipten gelen bir vahi gibi testi, binbir bahardan yapılmış bir kuvvet macunu gibi münebbihdir.

Geçen gün ben de sıcaktan bunaldım. Si_nirlerim bozuldu. Kendi kendime:

— Haydi bakalım caddeyi tut, şöyle az güneşli, havadar bir yere git, ferahlarsın!

Dedim. Ve çantama biraz nevale koyduk_tan sonra caddeyi tuttum.

* * *

Altınkum gazinosundan banyo yapanları seyrediyorum. Üç beş yıl evvel burası bir harabe halindeydi. O zamanlar, bu harabenin kadınları bir tarafta, erkekleri bir tarafta denize girerlerdi. Evvelce memnu olan şey, bugün yasak değildir. Fakat bu müsaadeyi kanunlar değil, örf, âdet, halkın telâkkileri veriyor. Ve kadın, evvelki yıllar_dan biraz daha fazla açılıyor. Artık tama_mile açılmış omuzların, belden göğse kadar kısmın çıplak olarak güneşe, suya ve tabiî herkese gösterilmesi, bugün ayıp sayılma_yan bir modadır. Halbuki, üç beş yıl evvel biraz fazlaca açılmış kadının, genç kızın na_musundan şüphe edilirdi!

* * *

Bilmem siz Boğazın yüksek tepelerini, Hünkâr suyunun, Çırçırın üst taraflarını, Şifa sırtlarını bilir misiniz? Büyükderenin yirmi beş otuz yıl evvel pek meşhur olan Ali ağanın bağına, Kara kâhya bahçelerine, Sultansuyuna gitmişliğiniz var mı?

Buralar şimdi nasıldır, ben de bilmem. Fakat, eskiden oraları, inzivayı seven zevk ehli insanlarla dolardı. O yıllarda, Sarıyerin Hünkâr ve Çırçır sularile Büyükderenin Fıstık suyunda gazinolar, kır kahveleri vardı. Öteki mesirelerde, kırların ve gölgelerin şiirini, garson sesleri ihlâl etmezdi.

Şurası muhakkak ki, ecdadımız İstanbu_lun kadrini, kıymetini bizden iyi bilirler, bizden daha iyi zevkini çıkarırlarmış.. Zevk ehli halk, Boğazın güzel, en şirin kıyılarına tepelerine gitmekten, tırmanmaktan üşen_mez, tabiatin güzelliklerile başbaşa kalmak için daima dilruba köşeler arar, bulur, se_çer, beraber getirdiği kilimleri, hasırları sererek, akşama kadar İstanbul güneşinin leziz bir içki gibi ılık, tatlı ışıklarını yudum yudum tatar, Boğazın lâcivert ihtizazlarla yelpazelenen suları karşısında sıhhate fay_dalı, neşeli ve eğlenceli tatil günleri geçi_rirlermiş..

Bu âlemlere yetişen babam, kır safaları hakkında şunları anlattı:

«— O zamanlar kahve, çalgılı kırgazino_su falan yoktu. Hattâ birkaç meşhur mesi_reden başka, kır kahvelerine rastlamak mümkün değildi. Elimize nevale sepetini a_lır, hamalın veya uşağın sırtına hasırları kilimleri yükler, İstanbulun beğendiğimiz yerine koşar, postu serer, uzanırdık. Orası bizimdi!.. Kahve de orasıydı, gazino da.. Hem tabiatin ipekli bir seccacde gibi yumu_şak çayırları dururken, sandalyelere ne lüzum vardır? Ta Karadenizin enginlerine doğru Çamlıcanın bütün güzelliklerine doğ_ru Boğazın bütün şiirine doğru hür ve serazat bakışlarımızı uzatmak dururken, bir kahve_nin tentelerile, camekânlarile ufku ruyetimi_zi kapatmak istemediğimiz için dağlara çı_kar, tabiatin güzelliklerini seyretmeyi daha tercih ederdik. İstanbulun, şimdi bir hatıra olan çayırlarında, su kenarlarında, mesire_lerinde ufak bir seccacde, küçük bir hasır herşeye kâfiydi.

Böyle yerlerde, meselâ, Karakâhya bahçe_lerinde, Sultansuyunda, Şifada, ağaçlıkların altında, serin gölgelere uzanmış oturuyorsu_nuz, şöyle geniş, kallavi fincanla bir kahve içerek, tatlı tatlı keyf çatmak mı istediniz? Bu kahveye kavuşmak o kadar kolaydı ki.. Hemen:

— Kahveci!

Diye seslenmek kâfiydi.

Arkasında saka değneğine asılı ufak kah_ve ocağiyle bir adam, hemen karşınıza ge_lir;

— Şekerli mi, sade mi? İstek nasıl? diye sorduktan sonra, gözümüzün önünde fincan_ları gıcır gıcır yıkar, istediğimiz kahveyi pişirir, fincanı elimize tutuşturur, kahveyi içinceye kadar beklerdi. Buna mukabil aldı_ğı para ne kadardı, bilir misin:

— Beş para!..

Hayret etme, evet: "Beş para! Bu müte_vazi parayı kazanmak için, ateş yakar, kah ve şeker kullanır, hattâ üstelik bir de su ikram edirdi. Filhakika, o zamanlar herşey sudan ucuzdu. Fakat beş para kaç para kâr bırakır?

O devirlerde bunlara "seyyar kahveciler,, derelerdi. Yaz günlerinde İstanbulun güzele semtlerini, kahvesiz mesire yerlerini dolaşır_lar, bir lokma ekmek parası kazanmaya savaşırlardı.

Bu mütevekkil ve fakir insanların ikram_ları da çoktu. Muhtaçlara, ihtiyarlara ve ço_cuklara parasız kahve ve su verirler, kaza ile kırılan fincanların parasını kat'iyyen almazlar, "helâl olsun!,, deyip, oradan gider lerdi.

Seyyar kahvecilerin en meşhuru ve en filozofu Hüseyin ağaydı. 35—40 yıl evvel alt mış yaşını geçmişti. Sultan Mahmut devrin_den itibaren üç padişahın cülûsunu görmüş bir insandı. Sıvastopol savaşında bulunmuş, yaralanmıştı. Bu savaşta aldığı nişanı dai_ma takar, kahve pişirirken, muharebe hatı_ralarını tatlı tatlı anlatırdı. Beyaz sakallı ve nur yüzlü, gözlerinde daima merhamet ve saffet ışıkları çağlayan bir insandı Hü_seyin ağa..

Hüseyin ağanın kullandığı kahve fincan_larının da başka bir hususiyeti vardı. Ta_baklarda şu sözler yazılıydı:

— Afiyet olsun!

— Bir içen bir daha içer!

— Gönlüden şenlik eksik olmasın!

— Can boğazdan gelir, iyi ye, iyi iç!

— Kalb kırma!

— Fukaraya merhamet et!,,

Hüseyin Rüştü TIRPAN

Düşmanınızı seviniz!

Küçük bir hıristiyan köyünün mey_hanesine fena halde dadanan ihtiyar Pol, son günlerde mahalle papasının tavsiyesi üzerine içmemeye karar ver_mişti.

Gilise papası onu görünce.

— Aferin, dedi. Zaten hıristiyanlık, sizin sarhoş olmanıza asla cevaz ver_mez. Bak görmüyor musun, ne iyi ya_pıyorsun?

Aradan birkaç gün geçti. İhtiyar Pol, kilisenin duvarındaki yazıları tet_kik ederken şunu gördü:

"Düşmanlarınızı seviniz.,,

Pol biraz daha ilerledi;

"Bira en büyük düşmanınızdır.,,

Cümlesine tesadüf etti.

Bunun üzerine olduğu yerde bir sa_niye bile durmadan meyhaneye koşa_rak tezgâha abandı. Ve meyhaneciye:

— Şu benim "en büyük düşmanım,, olan biradan bana soğuk bir bardak veriniz, dedi. Düşmanlarıma olan de_rin muhabbet mi göstermek isterim.

İtiyadın kuvveti!

Zavallı denize düşmüştü. Can hev_liyle bağırdı:

— Aman bir cankurtaran simidi a_tın, boğuluyorum.

Yolcular arasından bir terzi hemen cebinden bir mezüre çıkararak sordu:

— Baş üstüne! Belinizin ölçüsü ne_dir?

Kadın — Eğer bu tedbirime rağmen geceleyin uykuda dolaşmak illetinden gene vazgeçmezse...

— Kızım daha evlenecek yaşa gel_medi. Beklemeniz lâzım delikanlı...

— O halde kızınızla evlendikten son ra siz ölünce elde edeceğim paraya mahsuben bana bir miktar veriniz ba_ri!

Çölde iki seyyah:

— Vakit geçirmek için saklambaç oynasak mı dersin?

Erkek — Felâket! Senin bavul kay_bolmuş!

Kadın — Aman ne iyi! Bütün tuva_letimi yenilemiş oluruz.

Taze yumurta

Müşteri — Bu yumurtalar çok taze midir?

Bakkal: (çırağına hitaben) — Yav_rum, bak, yumurtalar müşterilere sa_tılabilecek dereceyi bulmuş mu? Yani soğumuşlar mı?

Çocuğa yarım bilet

Trenin üzerinde "ekspres" yazması_na rağmen, tren, her istasyona uğrıya uğrıya gidiyordu. Hem istasyonlara uğramakla kalmıyor, istasyon arala_rında muhtelif arızalara uğrayıp dur_mıya mecbur oluyordu.

Yarı yolda biletçi, yolculardan biri_ne yaklaşarak:

— Sizin biletinize diyeceğim yok a_ma, dedi, bu çocuk yarım biletle gide_mez. Yarım biletle gidemiyecek kadar büyüktür.

Adam "lâhavle" çeker gibi başını iki yana sallayıp kendini zor tuttuktan sonra:

— Kabahat bizde mi? dedi. Bu han_tal tren, ilk istasyondan kalktığı za_man çocuk filhakika yarım biletle se_yahat edecek kadar küçüktü, şimdi bü_yüdü!

Dalgın profesör

Âlimlerin unutkanlıklarına dair çok hikâyeler işitmişsinizdir; fakat sa_nırız ki, bunların en eğlencelilerinden biri akşam yemeğine davet edilmiş o_lan bir profesör hakındadır.

Sofrada, profesörün yanına fevka_lâde güzel bir kız düşmüştü. Fakat, profesör, dalgınlığı kadar mahcup da olduğu için bu güzel komşusiyle ko_nuşmıya bir türlü başlıyamıyordu.

Nihayet kız ona acıdı, ve:

— Beni hatırlamıyor musunuz pro_fesör? dedi. İki sene evvel benimle ev_lenmek istemiştiniz?

Profesör sordu:

— Ya? Peki, siz teklifimi kabul edip benimle evlenmiş miydiniz?

Nezaket

Sinemada, çok kısa boylu bir kadı_nın önüne oturmuş olan, çok uzun boylu bir adam, başını çevirerek sor_du:

— Galiba hiç bir şey göremiyorsu_nuz?

Kısa boylu kadın cevap verdi:

— Evet! Maatteessüf hiç bir şey gö_remiyorum.

— Pekâlâ! Şu halde, bana bakın, gü_lünecek bir şey oldu mu ben size ha_ber veririm, siz de gülersiniz!..

Münakaşaya lüzum yok!

Coğrafya dersinde muallim talebe_den birine sordu:

— Kürei arzın şekli nasıldır?

— Yuvarlak bay muallim!

— Yuvarlak olduğunu nereden bili_yorsun?.

— Pekâlâ canım, şu halde dört köşe_dir! Bu kadarcık şey için münakaşa e_decek değiliz ya!

Plâjlarda acemi atlayıcılar için böyle tertibat teklif olunur!

Ters anlamış!

Memur müessese sahibine müracaat etti:

— Direktörün ölümünden dolayı en samimî taziyelerimi size bildirmeme müsaade etmenizi dilerim. Onun mev_kiini almamı münasip görmez misiniz?

Patron omuz silkti:

— Siz bilirsiniz. Fakat bu iş için ce_naze merasimini idare eden müessese ile anlaşmanız lâzım!.

Nişanlıya mektup

— Rica ederim beni rahatsız etme, nişanlıma mektup yazıyorum.

— İyi amma, neden bu kadar ağır yazıyorsun?.

— Çabuk okuyamıyor da, ondan..,

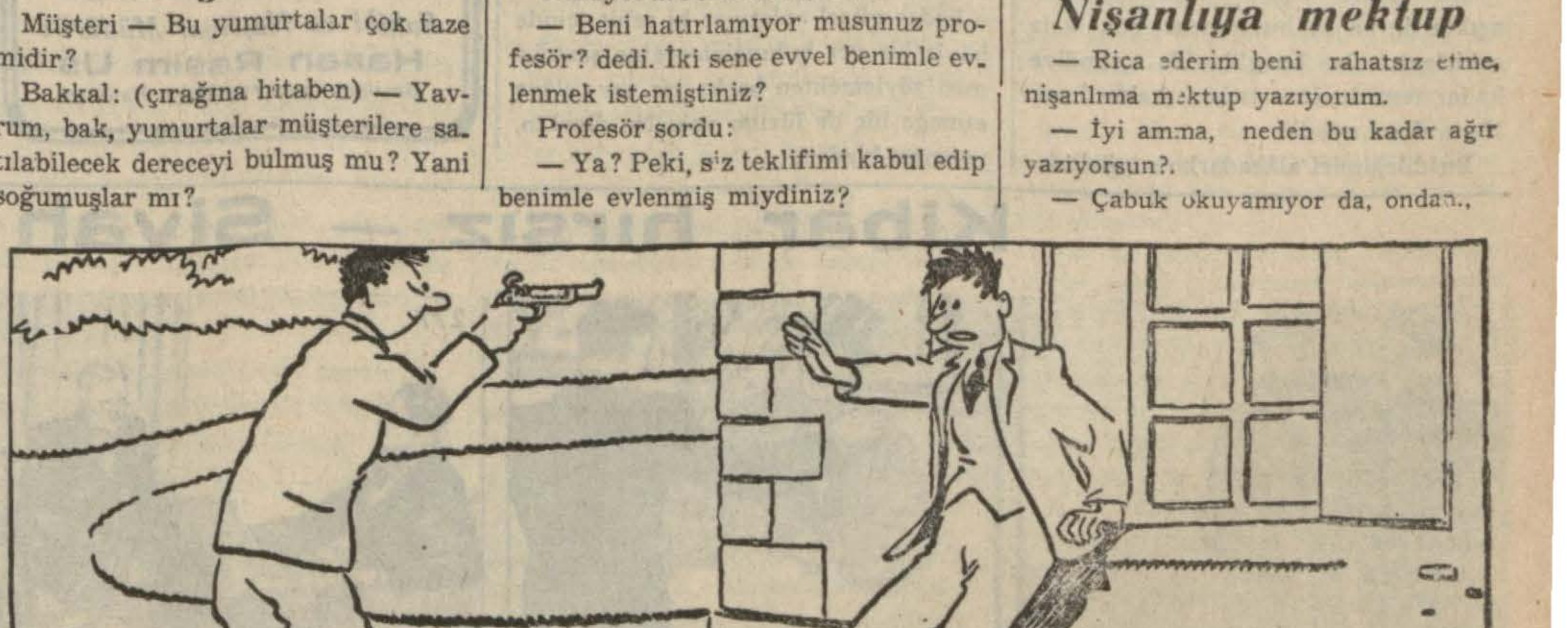

BAKIRKÖY HASTANESİNDE

— Ateş etme! Pencerenin bütün camlarını kıracaksın.

— Ben deli miyim? Pencereye değil, sana nişan alıyorum!

Katil Sogoman Tehliryan

TALÂT PAŞAYI NASIL ÖLDÜRDÜM

Yazan: Soğoman Tehliryan — Çeviren: S.Ş.

— 2 —

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

" Kafasının arkasında tabanca kurşunile açılmış bir delik vardı. Delikten o kadar çok kan akmıştı ki, esasen fazla bir şey de görmek kabil değildi „

Dünkü kısmın hulâsası

1921 yılı martının 15 inci salı günü sabahı saat on birde Berlinin en işlek caddesi olan Şarlotenburg'da Talât Paşayı bir tabanca kurşunuu ile katleden katil Sogomon Tehliryan cinayeti nasıl yaptığını anlatmazdan evvel işin mahkeme safhasını anlatmaktadır. Çinayetinden üç ay sonra iki jandarmanın refakatinde Berlin ağırceza mahkemesinin huzuruna çıkarılan katil mahkeme azasının ve jüri heyetinin kimlerden ibaret olduğunu anlattıktan sonra şahitlerin ifadesine geçmektedir.

İlk şahit Nikolaus Essendir. Bu adam katil Tehliryanı yakalıyan adamdır. Nikolaus Essen katilin tabancasını çıkarıtarak Talât Paşayı öldürdükten sonra hemen kaçmıya teşebbüs ettiğini, kendisinin arkasından koştuğunu, halkın toplanarak katile hücum ettiğini, döğdüklerini öylemiş ve katili hayvanat bahçesinin civarındaki karakola götürdüm, orada bir sigara içmek istedi. Halk tekrar toplandı ve katile yeniden dayak atıldı. Dedikten sonra sözüne şöylece devam etmiştir:

Reis — Katilin önünüze geçtiğinden kat'i surette emin misiniz?

Şahit — Evet.

— Karşı taraftan gelip Talât paşanın önüne geçmesini bekleyip ondan sonra ateş etmiş olmasın?

— Hayır.

— Önüne geçerek yüzüne baktı mı?

— Hayır bunu katiyetle reddederim. Maznun hızlı adımlarla önüme geçti ve hiç bir şey söylemeden tabancasının çı kararak adamın ensesine ateş etti.

— Derhal yere düştü mü?

— İleriye doğru yere yıkıldı.

— Maznun hiç beklemedi mi?

— Hayır.

— Derhal kaçtı mı?

— Evet, Fazanen sokağına girdi. O radan Gand sokağına doğru koşuyordu.

— Kadın nereden yürüyordu?

— Kadın ölen adamın önünden yürü yordu.

— Yanından yürümüyor muydu?

— Hayır.

— Demek beraber yürümüyorlardı.

— Hayır.

— Kadın bayıldı mı?

— Evet.

— Yakınlarda başka kimse var miydi?

— Hayır.

— Herkesten evvel cesedin yanına siz mi gittiniz?

— Ben evvelâ kadını kaldırdım, adamın öldüğünün ondan sonra farkına vardım.

— Bu müddet zarfında vaka mahalline başkaları da geldi mi?

— Hâdise esnasında eşya taşıyan bir kamyon geçiyordu durdu. Civar evlerden birisinden de bir adam uşağıyle beraber sokağa fırlamıştı.

İkinci şahidin anlattıkları

Bundan sonra ikinci şahit Bolislâv Dimbitski dinlenmiştir. 32 yaşında ve uşak olduğunu söyleyen şahit hâdise hakkında bildiklerini şu şekilde anlattı:

— Hardenberg sokağından geçerek eve dönüyordum.

Reis — Hangi istikametten ilerliyor dunuz?

Şahit — Hayvanat bahçesine doğru.

— Sağ taraftan mı?

— Evet, Fazanen sokağının köşesin de maznun arkamdan yetişti.

— Piyade kaldırımından mı yürüyor dunuz?

— Evet, öldürdüğü adama 3 — 4 adım kala bana yetişti. Birdenbire bir infilâk sesi duydum. Bir otomobil lâstiğinin patladığını zannetim Birde önüme baktım ki bir adam kanlar içerisinde yere yığılmış, diğer bir adam da kaçıyordu..

— Derhal kaçmiya mı başladı?

— Evet derhal ben de arkasından koştum. Maznun sol taraftan Fazanen sokağına girdi, fakat önüne adamlar çıktığından o taraftan kaçamadı ve biraz evvel burada şahadette bulunan tarafından yakalandı. Oradan kendisini hayvanat bahçesi civarındaki karakola götürdüler.

— Maznunun size yetişerek önünüze geçen adam olduğundan emin misiniz?

— Evet.

— Maznun maktulün yüzüne mi baktı, yoksa bakmadan arkadan mı ateş etti?.

— Arkadan doğruca maktule doğru yürüdü, tabancasını çıkararak ateş etti.

— Piyade kaldırımında önünüze geçti mi?

— Evet beni geçti, sonra geri dönerek yukarıya bir balkona baktı sonra da maktule doğru yürüyerek ateş etti.

— Hâdiseden sonra maznun bir şey söyledi mi?

— Hayır.

— Halkın hücumlarına cevap vererek kendisini müdafaa etmedi mi?

— Bu bir yabancıdır, ben de yabancıyım, size bir zarar yok, dedi.

— Bunları nerede söyledi?

— Karakolda.

— Cesedin yanında durmadı mı?

— Hayır.

— Ateş ettikten sonra silâhını atıp kaçtı mı?

— Evet, ben de peşinden koştum.

— Maktulun yanından veya biraz önünden bir kadının yürümekte olduğunu farkettiniz mi?

— Hayır, farketmedim.

— O halde maktulun yakınlarında kimseler yoktu. Demek?

— Hayır kimse yoktu.

— Maktulün vaziyeti nasıldı?

— Sakin adımlarla geziyordu.

— Yanında da kimse yoktu öyle mi?

— Evet.

Üçüncü şahidin anlattıkları

Bundan sonra Talât paşanın haremi dilenecekti, fakat cinayet esnasında paşanın yanında bulunmadığı ve kayıkadının yabancı bir kadın olduğu anlaşılması üzerine bundan sarfınazarla, üçüncü şahit olarak Charlottenburg polis komiseri Paul Schulz dinlendi 47 yaşında olduğunu söyliyen komiser yemin ettikten sonra bildiklerini şu suretle anlatmıya başladı:

— Martın 15 inde Hardenberg sokağında bir cinayet ika edildiğini ve katilin yakalandığı telefonla bana haber verildi. Vaka mahalline giderek maktulü piyade kaldırımında uzanmış bir halde gördüm. Polis cesedi kordun altına almıştı.

— Şahsen her hanği bir tahkikatta bulundunuz mu?

— Hayır.

— Cesetle mi yoksa katille mi meşğul oldunuz?

— Cesetle meşgul olarak, üzerindeki eşyaları aldım. Ondan sonra katili bir daha görmedim.

— Şu halde hazırladığınız rapor burada şahadet edenlerin ifadelerine müstenittir.

— Evet.

— Ceset nerede bulunuyordu?

—Fazanen ve Joachimestaler sokak

Talât paşa merhumun sadaret kapısında çekilmiş bir resmi

ları arasında Hardenberg caddesindeki 17 numaralı evin önünde ve Fazanen sokağına daha yakın bir noktada.

Katillerle şahitlar arasında ihtilâf

Polis komiserinin ifadesinden sonra reis doktor Lemberg maznuna hitaben şunları sordu:

— Şahitler Talât paşaya arkadan yaklaştığınızı ve yüzünü görmeden ateş ettiğinizi söylüyorlar.

Maznun— Yanımdan geçtim, sonra geri dönerek arkadan ateş ettim.

— Şahitler bunun aksini söylüyorlar.

Müdafaa vekili doktor Von Kordon — Büyük bir heyecan geçirdiği için müvekkilimin bu teferrüatı hatırlıyamaması muhtemeldir.

Reis — Şahitlerin ilâve edecek sözleri var mıdır?

Şahit Essen — Maznunun dediği bu ki doğrudur. Her halde maznun benim yanımdan geçerek ilerledi. Fakat bele musiki mektebi yanındaki yan sokaktan Talât paşanın önüne geçmiştir.

Şahit Dimbitzki — Maktule Fazanen sokağında yetişti ve Hardenberg caddesi piyade kaldırımında ona yaklaştı.

Şahit Essen — Derhal katile niçin Talât paşayı öldürdüğünü sordum. Şu cevabı verdi:

— Ben Ermeniyim, o Türktür. Ad manyaya bir zarar gelmez.

Reis — Bu sözleri daha sonra söylemiştir, zannederim.

Şahit — Ben derhal sordum ve cebinde başka silâh bulunur diye üstünü başını aramıştım. İşte o zaman biraz evvel söylediğim muhavere cereyan etti. Hâdiseden beş dakika sonra idi.

Dördüncü şahidin anlattıkları

Bundan sonra Charlottenburg karakolu komiserlerinden Knoss dinlendi.

Komiser Knoss aynen şu ifadeyi verdi:

— Martın 15 inci günü öğleyin Hardenberg sokağında bir Türkün katledildiğini bana haber verdiler. Katil yakalanmış ve darbedilmişti. Bir gün sonra cesedi muayene ettim. Sol gözünün üstünde bir parmak girebilecek büyüklükte bir delik vardı. Bu delik bana şüpheli göründü. Kafanın arkası kan içerisinde olduğu halde her hanği bir iz taşmayordu.

(Devamı var)

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ:
Istanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu: Istanbul 214
Telgraf adresi: Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare, ilân „ : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1.400 Kr.	2.700 Kr.
6 aylık	730 „	1.450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) Matbaası

Şikâyetler, temenniler:

Lâleli'de bir havuz ki...

İçinde su ve balık yerine bir kaç ton gübre var!

Lâlelide Balaban mahallesinde Fethi bey caddesinde oturan bir okuyucumuz bize yolladığı bir mektupta şöyle dert yanıyor:

* * *

"Oturduğumuz evin karşısında satılık bir arsa var. Bu arsanın satılık olduğunu da senelerdenberi bir kenarına iliştirilmiş levhadan anlıyoruz. Fakat bu menhus yere bir türlü müşteri çıkmamış olacak ki senelerdenberi sağlığımızı tehdit edip duruyor. Nasıl mı? İzah edeyim: Bu arsanın civarında arabacılar otururlar. Arsanın tam ortasında dört metrelik kocaman bir havuz vücuda getirmişlerdir. Amma adına havuz dediğime bakıp ta içinde temiz su ve kırmızı balıklar var sanmayınız.

Bu havuzun içinde gübre var!. Ve bu havuz sureti mahsusada gübre yığmak için yapılmıştır. Arabacılar hayvanlarından çıkan gübreleri her akşam buraya getirip yığarlar. Böylelikle gübre yığını her gün biraz daha büyür ve bütün civarı kaplıyan keskin koku her akşam tazelenerek yığının yükselmesi ile mütenasip olarak hudutlarını genişletir.

Sade bu kadar değil, dahası var: Arsada bulunan kocaman bir çöp sandığının ağzına kadar dolu ve etrafına taşmış pisliklerinden çıkan kokunun da gübre kokusuna karışarak yayıldığını düşününüz. İşte o zaman bu sokakta oturmaktan gayri günahı olmıyan biz betbahtların ne zehirli bir hava içinde yaşadığımızı biraz kestirebilirsiniz Bu arsa ayni zamanda arabacıların tamirâneleridir de! Beygirlerini başıboş salıvererek arabalarını sökerler, günlerce tamir ederler. Bu esnada beygirler esasen ortası gübre havuzu olan bu arsanın pisletmedik yerini bırakmazlar.

Şimdi medenî bir vatandaş ve bir İstanbul hemşehrisi sıfatiyle belediyeden soruyorum:

Lâlelinin göbeğinde milyonlarca sineğin karargâh kurduğu bu hastalık ve ölüm kaynağının burada bu halde durmasına daha ne kadar göz yumulacak?

Şimdiye kadar hiç bir belediye müfettişi nasıl olup ta bu hali görmedi?.

Şehir içinde ahırlar kapatılırken açıkta duran ve bir ahırdan çok fazla zehirleyici olan bu gübrelik şimdiye kadar temizlenip ortadan kaldırılmak lâzım değil miydi?.

Bu dileğimizi alâkadarların gözleri - ne vuracak bir şekilde yazmanızı rica ederim.„

* * *

Okuyucumuz bu hastalık yuvasını o kadar güzel anlatıyor ki şehir içinde böyle bir yer bulunabileceğine şaştığımızı söylemekten başka bir şey ilâve etmeğe hiç de lüzum yok. Ne diyelim, yazması bizden..

Kibar hırsız — Siyah centilmen

275 — Fakat tam kapıdan fırlıyacağı sırada, bir el onun koluna yapıştı. Ve Staffordun sesini duydu: "Bir dakika durun Valing, size söyliyeceklerim var!„ Herber etrafına bakındı. Polis hafiyesini bir yumrukla yere sererek, dışarıya mı fırlıyacaktı?

276 — Herber Valing, kaçtığı takdirde, derhal büyük bir rezalet çıkacağını anladı ve soğuk kanlılığını toplayarak sakin bir tavırla cevap verdi: "Emrinize âmadeyim Stafford!„

277 — Üst katta küçük bir salon vardı. İki erkek, karşı karşıya, koltuklara oturdular. Herber sinirli bir kahkaha attı ve. "Memnun musunuz, dedi, nihayet Karagöl geyi yakaladınız..

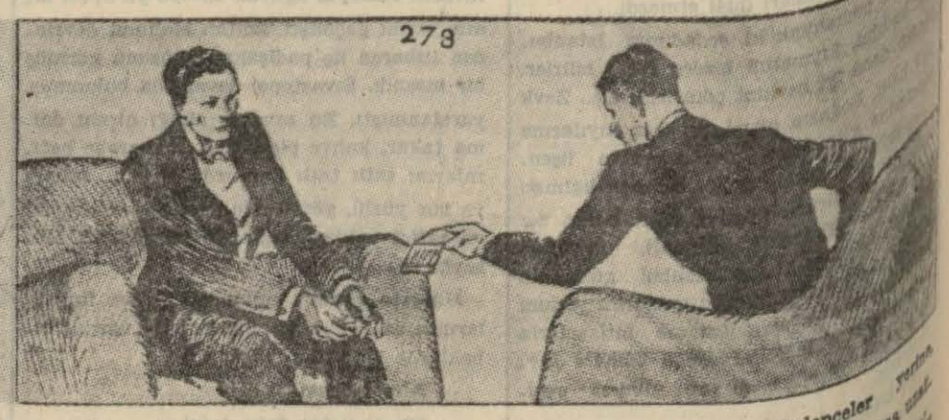

278 — "Yarınki gazetelere ne heyecanlı bir havadis, değil mi Stafford? Karagöl. ge Ledi Relingin balosunda yakalanmıştır. Haydi bakalım kelepçeler nerede?„ Ve Valing bunları söyliyerek iki elini uzattı. Fakat o zaman, polis hafiyesinin çehresinde, tatlı bir tebessüm belirdi ve kelepçeler yerine cebinden sigara kutusu çıkararak ona uzattı ve: "Siz, benim takdirimi kazandınız„ dedi. Valing bu beklemediği sözler karşısında hayretinden dona kaldı.

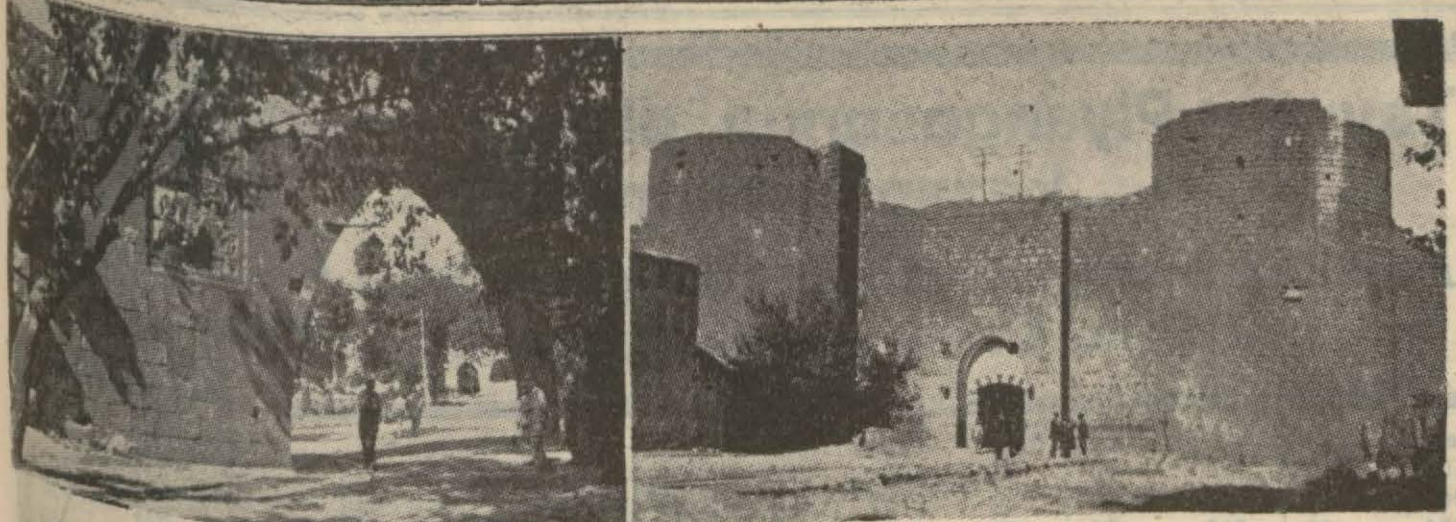

Diyarbekirin meşhur kalesi ve kapıda n şehre bir nazar...

Seyyahat mektupları :

"Kız diyarı,, nasıl Diyarbekir olmuş

Burada suyun bolluğu nisbetinde sıcaklar da fazladır

Diyarbekir, Ağustos — Sabahleyin. uyanıp pencerelerden baktığım zaman karşımda bazı parçaları yıkılmış azametli, harabeleri görünce, Diyarbekirin görüp geçirdiği günleri, inkılâpları uzun uzun düşündüm.

Sümerler, Akatlar, Elâmlar, Babililer, Etiler, Persler, Büyük İskenderler, Selefküsler, Romalılar, Sasaniler, Emeviler, Abbasiler, Komoklar, Asurlular, Metler, Şeyhoğulları, Mervaniler, Oğuzlar, Selçukiler, İnaloğulları, Artoklar, daha neler ve neler?.

Elbette ki Diyarbekir böyle büyük bir kale ile çevrilmiş olacaktı; çünkü garptan gelen yığın, yığın dağlar daha ileride,(Mardin) de nihayet buluyor ve ondan sonra uçsuz, bucaksız çöl... Garptan, şarktan her hangi bir taarruza karşı koyabilecek bir kaleye ihtiyaç olmaz mıydı?.

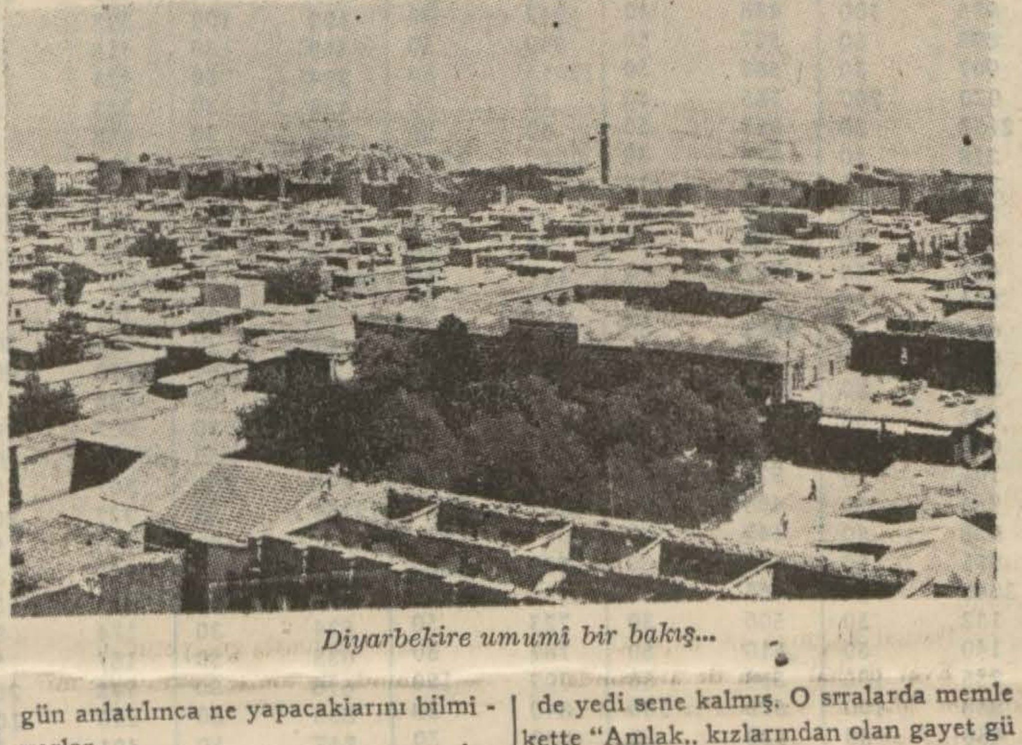

Diyarbekire umumî bir bakış...

Çevresi, sekiz, dokuz kilometre tutan kalenin, asıl hududu teşkil eden Mardinde yapılmayıp ta Diyarbekirde kurulması her halde burasının sular kaynağı olmasından olacak, her taraf su... Kolordu suyu, Aynüzzulâl suyu, Arbataş suyu, akkulcuz suyu, Abdipaşa suyu, Hamravat suyu, Beneson suyu, Mektep suyu, Çifte Kastal suyu, hasılı su.. su.. Her taraf su..

İşte bir eczane; ortasında havuz.. Bol su fışkırıyor; karşıda berber dükkânının ortasındaki havuz kenarında iki, üç müşteri sıra bekl'yor... Az ileride bir avukat yazıhanesi havuzdan taşan sularla her vakit sular içinde.. Kahvelerde, dükânların çoğunda fiskiyeler etrafa su serpip duruyor; bu kadar bol su varken kaleyi ileride, suyu kıt çölde kurmakta mâna olamazdı değil mi? .

İlk yapılıştaki güzelliklerini hâlâ muhafaza eden âsarıatika o kadar bol ki gezmek değil, saymakla bile tükenmez; o kadar çok...

Milâttan beş, altı bin yıl evvelden başlıyarak son devrelere kadar gelip geçen ve her biri bir çok eser bırakan hükûmetler bu mühim kaleyi elde etmek için ne kanlı boğuşmalar yapmışlar..

İşte duvarda asılmış büyük bir kürz.. Bilmem a "ben,, im diyen her babayiğit onu yerinden bile zor kaldırır. Nerede kaldı ki sallayıp, sallayıp karşısındakinin beynine indirebilmiş ola!..

Eski insanlar nasıl insanlarmış bilmem? Bu dik kaleye elde yalın kılıç nasıl saldırırlarmış, acaba? Evet, deliyorlar yıkıyorlar ve giriyorlarmış ki yukarıda ancak bir kısmını saydığım hükûmetler ardı sıra burada saltanat sürmüşler.

Diyarbekirin ba... lını kaplıyan sıra dağlar, hep Karakeçili aşiretinin torunlariyle dolu; şu bizim Anadoluye gelen dedelerimizin torunları; kardeş çocuklarımız... Öyle unutulmuşlar ki "Türk,, oldukları zihinlerinden çıkmış g'tmiş, ne olduklarını bilmezlerken Türk olduklarını, Halkevlerimizin köycülük şubeleri üyeleri tarafından kendilerine bugün anlatılınca ne yapacaklarını bilmiyorlar..

Zavallılar.. En küçük bir hükûmet memurunun önüne bile çıkamazlarken bugün hem hükûmet, hem millet onların ayaklarına kadar giderek kendileriyle, dertleriyle meşgul oluyor .

Belediye bahçesinde yalnız başına oturan bir köylü kendisiyle hasbihal ederken bana dedi ki:

— Bize "Bakan,, larımız, hattâ Başbakanımız da geldi!

Köylü ne kadar doğru söylüyordu..

* * *

Burada ilk ziyaret ettiğim yer - pek tabiidir ki - Halkevi oldu.. Köycülük, idman, dil ve öteki şubelerini kendi odalarında çalışırlarken buldum; fakat köycülük şubesinin çalışma tarzı beni çok içlendirdi; çok sevindirdi..

Bu şube köylerde halk arasında iki türlü imtihan açmış.. İmtihanın biri "Atatürk,, inkılâbını kavramak, öteki de "Türkçe konuşmak,, (devrimi) en iyi anlayıp anlatana dört baş öküz, ikinci gelene iki öküz, üçüncü gelene de bir öküz mükâfat veriyor. Bu ne güzel bir buluş. Köylüye öküzden kıymetli mükâfat mı olur?.

Dil imtihanına gelince; o da Türkçeyi düzgün söylemek.. Onlara da ayni mükâfatlar veriliyor.. Köylülerden bir kadın bu kıymetli mükâfatı görünce soluğu hemen şehirde, İstanbullu bir memurun evinde almış; bir sene orada hizmet ederek o kadar güzel Türkçe öğrenmiş ki son yapılan imtihanda hem de birinci gelerek dört öküzü kazanmış. Bravo kadına!..

Bu güzel buluş ilk defa, burada valilik eden ve şimdi İzmir valisi kıymetli Fazlı Güleç tarafından tatbik edimiş... E; Fazlı Güleç gibi bir olgun ve bilginden de böyle orijinal şeyler beklenir.

* * *

Diyarbekir, Diyarbekir der dururuz Halbuki onun aslı "Diyari bekir,, imiş. Gûya Yunus Peygamber Diyarbekire gelmiş; hiç bir mucize falan göstermediği halde, ahali kendisine iman ettiklerinden o da "Kız kayası,, denilen yerde yedi sene kalmış. O sıralarda memlekette "Amlak,, kızlarından olan gayet güzel bir Melike varmış; Yunusun emriyle burasını yapmış; bundan dolayı o zamanki acem tarihleri buraya "Kız diyarı,, demek olan "Diyarı Bikr,, demişlermiş; evrile çevrile (Bikr), (Bekir) olmuşmuş.

Diyarbekirin bir adı da (Amid); gûya burasını Medin bin Amid inşa ettiğinden dolayı böyle denmiş.

Halbuki daha başka birçok rivayetler eski İranîlerden Piştadilerden Tahmurs'un, Asurîlerin, aslı Türk olan "Part,, ların, Eşkânîlerden Melike Şaporun, ermeni krallarından Dikranın şehrin banisidir tarzındadır. Gene o rivayetlerin birine göre Araplar burayı zaptedince bakmışlar ki Rumların bir kilisesinde birçok kız oğlan kızlar var; öyle ise burasının adı (Darülbakire) olsun demişler.

Fakat işin doğrusu bu: Eti soyundan olan Amad'lar oymağı tarafından kurulmuş ve gene Eti soyundan "Derbik,, ler tarafından "Amad,, , Amadlar tarafından da "Derbik,, adları konmuş; Derbik de Diyarbekir olmuş. Milâttan binlerce sene evvel Türklerin buralarda birleştikleri göz önüne alınırsa doğrusu da bu olmaz mı?

Zaten medeniyeti ilk defa Anadolu içerilerine yayanlar Etiler olduğuna göre bu haşmetli kaleyi kuranların da yine Eti boyları olacağı şüphesizdir.

* * *

Diyarbekir, içindeki eski eserler kadar kale burçlariyle de çok zengin; dokuz kilometrelik kalede tamam yetmiş iki burç var; fakat ne azametli şeyler onlar!..

Sonra kale, kale içinde.... Bu iç kalede devrin hükümdarı otururmuş; malûm ya aslan payı; dış kale ahalisiyle beraber düşman eline geçse bile hükümdar olan zatı şerif bu iç kaleye çekilecek, "aziz,, canınını koruyacak!.

Daha sonra asıl kalenin içi dümdüz, düz yerde insan bir tarafını göremez ve sıkılır; iç kalenin içine topraktan sun'i bir tepe yapmışlar; tepenin üzerinde bir çok enkaz görülüyor; bunlar da her halde "Haşmetmeap hükümdarlar hazeratının,, saray kırıntıları!.

Süleyman Nazif merhumun "Dicle,, sinden kalenin öyle bir görünüşü var ki!.. Dicle kıvrıla, kıvrıla Diyarbekire selâm vererek biraz garba, sonra cenuba dönüyor; şehirle nehir arası yemyeşil geniş bir bahçe ; bahçelere bakan, bir çok ağaçlarla bezenmiş sırtta güzel bir köşk; "Atatürk,, ümüz burada kumandanlık ettiği sırada işte bu güzel köşkte oturmuşlar ve eskilerin kendilerini (kalebent) eder gibi kale içine kapamalarına mukabil yüksek ruhlarındaki bedii zevki, şiiriyeti, serazatlığı göstermişler !

Ey benim asil Türk evlâtlarım... İşte orası da Türkün millî bir Kâbesi.. Güzel yurdun neresinde olursan ol, bu tarafa da döner millî namazını kılabilirsin..

Fakat yurdun her tarafı onun elleri-le son kudsî şeklini aldı değil mi? Öyle ise her tarafa doğru da millî borcunu ödeyebilirsin yavrum!. .

Kalenin sağlamlığını gösterecek şöyle bir rivayet var: Gûya kaleye lâzım olan çamur yumurta akıyla yapılmış.. Onun için kale bedenindeki taşlar kırılır, fakat biribirine yapıştıkları yerden ayırmak kabil olmazmış; bu bir masal olsa da hakikat şu ki düşen, devrilen kısımları parçalayarak ortadan kaldırmak çok güç oluyor..

Burçların hepsinin içinde ikişer, üçer ton yiyecek alabilecek kadar büyük mahzenler var. İç kale içinde 150 odalı bir saray kırıntları görülüyor; her devrin büyüğü bu saraya mutlaka bir hücre, bir de hamam sıkıştırarak büyütürmüş.. Nihayet Osmanlılardan Bıyıklı Mehmet Paşa bu sarayı en büyük hale getirmiş ise de:

"Ol saltanatın yeller eser şimdi yerinde.,,

Hüseyin RİFAT

Meraklı tetkikler

Sütü de reçete ile mi içeceğiz ?

Dört tip süt varmış, kendisine uygun gelmeyen tipte süt içenler rahatsız olurlarmış

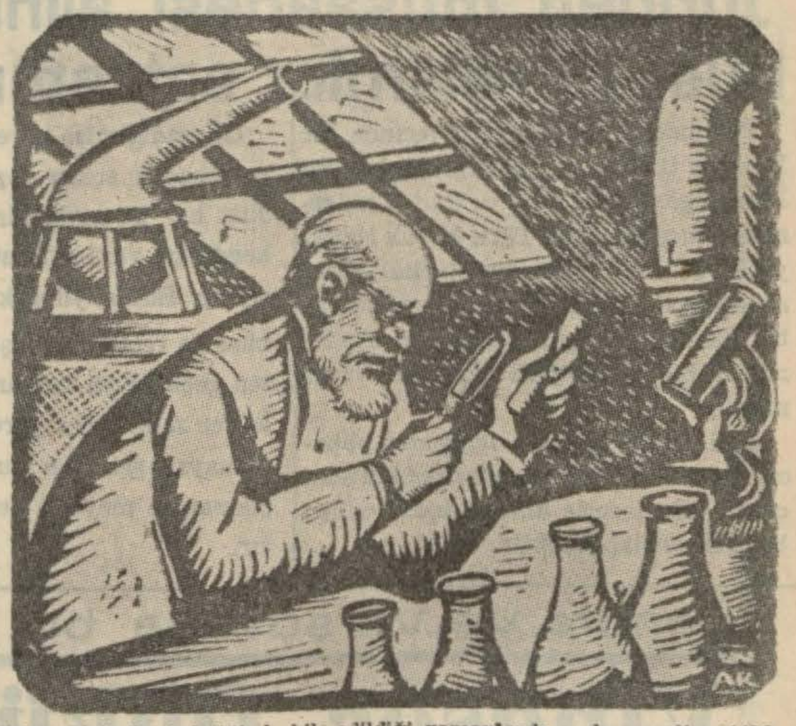

Nihayet, ne çeşit sütlerin mideyi bozduğu anlaşıldı. Dujarik dö LâRevi yer isimli meşhur bir Fransız doktoru, Paris tıp akademisine verdiği raporda, en aşağı dört nevi süt nevi sütün dört çeşit insanın kanına uyabileceğini bildirmiştir. Bu doktora göre her insan kendi tipine uygun süt içerse rahat eder; başka tipte bir süt içerse midesi bozulur.

Daha etraflıca anlatalım: Bazan sütçülerimizi değiştiririz. Bunun iyi neticeler verdiği de olur. Ve deriz ki: "Eski sütçünün hainliğini görüyor musun? bize fena süt getiriyormuş. Halbuki, bu sütçü ne mükemmel!.. Sütü ne kadar iyi geliyor.,,

Fakat belki de bunu söylemekte haksızsınız. Çünkü eski sütçünün de sütü iyiydi. Fransız âliminin yeni keşfine göre, o süt yaradılışınıza uyan süt olmadığı için size fena geldi. Yeni sütçünün sattığı süt ise size uyuyor.

Meselâ, yeni sütçünün de verdiği süt size dokundu. Şu halde bütün sütçülerin bozuk süt sattığına mı hükmedeceksiniz?

Ayni surette hiçbir sütçünün sattığı südü içmediğiniz takdirde sizin sütle imtizac edemediğiniz manası çıkmaz. Ortada yalnız bir vaziyet vardır: Kendi tipinizde süte rast layamamışınızdır!

Bazı insanların asla süt içmedikleri vakidir. Fakat bu, pek nadir bir hâdisedir. Asıl mesele, insanın muhtelif çeşit sütlere şahsan tahammül edemediğidir. Alelmutat yalnız bir çeşit süt içilebilir.

Bir bakıma bu vaziyet, kan nakline benzer. İnsandan insana yapılan kan naklinde, ilk zamanlarda feci neticeler alınmıştır. Mısırlılar bile vaktile kan naklini yaparlardı. Fakat bu ameliyenin icrasından sonra hastaların neden öldüğünü de bir türlü anlayamıyorlardı.

Avrupada kan nakli ameliyesinin ilk tatbik edildiği zamanlarda, bu ameliye 1493 senesinde papa sekizinci İnosana yapılmıştı. Fakat üç delikanlının hayatına mal olmasına rağmen, papaya yapılan kan nakli bir fayda vermedi. Nihayet kendisi de öldü. Neden? Çünkü, kan veren delikanlıların kanı, papanın kanına uymuyordu; ayni tipte kanlar değildi.

1907 senesine kadar bu vaziyet böylece örtülü kaldı. Ancak o sene de Janski isimli bir İskandinavyalı, dört muayyen grup kan bulunduğunu, ve kan nakli ameliyelerinde daima ayni tipten kan nakletmek lâzım geldiğini ileri sürdü. Bu suretle iki muhtelif tip kanın biribirile içerde çarpışmasından mütevellit ölümlerin önüne geçmeği düşünüyordu. Bu keşif derhal kabul edildi. Şimdi böyle vakalara pek nadir rastlanıyor..

Ayni şekilde, belki yarın sütten gelen arızalar ve ihtilâflar da zail olacaktır.

Hattâ bugün birçok kimselere şiddetle dokunan soğuk süt bile o dehşetini kaybedecek, yatağa yatmadan evvel süt içmenin uyku kaçırması gibi haller ortadan silinecektir.

Dr. dö La Reviyer, sütü içilen inekleri karıştırmar— gayet kötü bir şey olduğunu söylüyor.. .Âlimler, bu sahada o kadar ileri gidiyorlar ki, hattâ, bir annenin bile sütünün kendi çocuğuna dokunabileceğinden bahsediyorlar... Bazı defalar, çocuğun vücudundaki bir çiziğe, annesinin sütünden bir damla dökülse, o çizikte hemen iltihap hasıl olduğu görülmüştür.

Onun için hastanelerde, muhtelif sütninelerden alınmış sütlerin çocuklara verilmesini dahi bazı âlimler muvafık bulmuyorlar çünkü bu hal, muhtelif tipte sütlerin karışması demek oluyor. Ve her sütteki anasır, asla diğer sütlerdeki gibi değildir.

Sütlerin başka başka olması, başka başka kadınlardan gelmesi yüzünden değildir. Bazan ayni kadın bile, muhtelif zamanlarda başka çeşit sütler verir!

Dr. dö La Reviyer diyor ki:

" — Dört çeşit ana sütü vardır. Eğer intibak derecelerine dikkat edilmeden çocuklara verilirse, çocuklar bozulur. Onun için, çocuğa verilecek sütün evvelâ tipini tayin etmek lâzımdır. ,

İnsanın kanının yaradılışı, içeceği sütü tayin ediyor. Bu, yalnız insanlarda böyle değil, hayvanlarda da ayni şekildedir. Bir ineğin sütünü içmeden evvel, o ineğin sizin kanınız ve vücudunuza olan uygunluk derecesini araştırmanız icap edecektir..,,

Belki de ilerde, mandralarda inekler dört grupa ayrılacak, ve her müşteriye yalnız şu kadar değil, hem şu çeşit de süt vermek âdet olacaktır.

Fakat bu nazariyenin daha tecrübelere ihtiyacı vardır. O tecrübeler neticesindedir ki, bu "dört süt nazariyesi,, ya tamamen yerleşebilecek veya reddedilecektir.

Ne dersiniz? İlim de insanı hiç rahat bırakmıyor değil mi?. Her yeni keşif, insanı yeni bir düşünceye sevkediyor. Bugünden itibaren belki siz de düşünüyorsunuz: "Acaba bizim sütçünün sütü bana uyuyor mu?,, diye.. Merak etmeyin.. Yukarda da söylediğimiz gibi, bu nazariye tam manasile kabul edilinceye kadar daha vaktimiz var!

**

HABER

İstanbulun en çok satılan hakikî akşam gazetesidir. İlânlarını HABER'e verenler kâr ederler.

Büyüklerimizin büstleri

Akademide sanat bakımından

Tetkik edilecek

Jüriden müsaadesi alınmıyan büst ve resimler satılamıyacak

Hükûmetin verdiği çok yerinde bir kararın tatbikatına geçilmektedir. Bu karara göre mektepler ve kültür müesseselerince alınacak Türk büyük şahsiyetlerine ait büstler behemehal güzel sanatlar akademisinde tetkik edilecektir. Bunun için güzel sanatlar akademisine bir jüri teşkili için emir verilmiştir.

Jüri 15 eylûlde ilk içtimaını yapacak ve verilecek nümuneleri tetkik edecektir. Bu suretle ancak tasdik edilen büstler satılabilecektir.

Öğrendiğimize göre, bu karar bu ilk tecrübeden sonra teşmil edilecektir. Jüri her üç ayda bir toplanacak ve kendisine verilen büstleri tetkik edecektir. Bütün yüksek şahsiyetlere ait büst ve resimler bu şekilde bir tetkikten geçirilmesi mukarrerdir. Bu suretle her zaman her yerde görülen aslına uymayan şekil ve suretlerin meydana çıkmasına meydan verilmemiş olacaktır.

Londra ve Varşovada bir şayia

Vindsor Düküne Lehistan krallığı teklif edilmiş!

Leh kraliyetçi partisi böylece Britanya İmparatorluğu ile münasebet peyda edilirse Lehistanın daha kuvvetleneceği kanaatinde imiş

Sabık İngiltere kralı ve şimdiki Vindsor Dükünün, İngiltere tahtından feragat ettiği zaman söylediği nutuk, bir daha İngiltere tahtına dönmiyeceğine dair sarih cümleleri ihtiva ettiği için, kendinin tekrar İngiltere kralı olacağını kimse akla getirmiyor.

Fakat aynı veda nutkunda, Vindsor Dükünün, başka bir memleketin tacını kabul etmiyeceğine ait kayıt bulunmadığı için olacak, vakit vakit kendinin muhtelif Avrupa memleketlerinin tahtına geçeceği yazılıyor.

Bundan bir müddet evvel, Vindsor Dükünün Avusturya kralı olacağı ve tabiatile sabık madam Simpson ve şimdiki Vindsor Düşesinin de Avusturya kraliçesi seçileceği haber verilmişti.

Bu sabahki posta ile gelen İngilizce Sunday Referee gazetesi ise, Vindsor Dükünün şimdi, Lehistan krallığına getirilmesi mevzuubahs olduğunu yazmaktadır.

Gazete aynen şöyle diyor:

"Vindsor Dük ve Düşesinden, Lehistan kral ve kraliçesi olmaları istenecek söyleniyor, bu teklifi yapacak olanlar, "Lehistan kralcı partisi,, mensuplarıdır. Bu parti, geçen hafta, Lehistana giden (İngiltere kralının küçük kardeşi) Kent Dükü ve refikasına aynı teklifi yapmışlardır.

Bununla beraber, "Lehistan kraliyet partisi,, Kent Dükünün yabancı bir tahta geçmeği kabul etmiyeceğini anlamış bulunuyorlar. Lâkin, Vindsor Dükünün bu tahta geçmekte kendini serbest addetmesine ihtimal veriyorlar.

"Lehistan kralcılık partisi,, küçük bir fırka olmakla beraber, Lehistanda hayli gürültü yapmış, alâka uyandırmış bir partidir. Azası yalnız, eski asilzade ailelerin zengin efradı teşkil eder. Bu adamlar, Nazi Almanyası ile Sovyet Rusyadan korktukları için, Britanya İmparatorluğu ile münasebet tesis ederlerse, Lehistanın daha kuvvetli olacağına inanmaktadırlar.,,

Bugünkü radyo

İSTANBULU:

18,30 plâkla dans musikisi 19,30 spor musahabeleri: Eşref Şefik tarafından 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 20,30 Ömer Rıza tarafından arabca söylev 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, saat ayarı 21,15 orkestra 22,15 ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları 23 son.

VİYANA:

18,05 konuşma 18,25 şarkılar 19,05 karışık yayın 20,30 şan ve musiki 21,30 röportaj 22,05 orkestra konseri 23,15 karışık haberler 23,35 eğlenceli musiki.

BERLİN:

18,05 musiki 18,35 şan konseri 19,05 şarkılar 20,05 günün akisleri 20,25 oda musikisi 21,05 haberler 21,15 dans havaları 23,05 haberler, hava, spor 23,35 halk musikisi ve eğlenceli konser.

PEŞTE:

18,05 gramofon, konferans 19,35 orkestra konseri 20,335 hikâyeler 21,05 opera yayını 1,10 haberler.

BÜKRREŞ:

19,05 gramofon 23,35 konferans 20,55 şarkılar 21,20 keman konseri 21,40 akşam konseri 22,35 karışık yayın 22,50 konser 23,50 fransızca ve almanca haberler 24 son haberler.

BELGRAD:

18,25 şarkılar 18,55 halk şarkıları, gramofon, uluusal yayın 21,05 opera havaları, konser 22,20 halk şarkıları, haberler 22,50 karışık yayın 23,35 musiki.

LONDRA:

19,05 askeri bando 19,55 orkestra konseri 20,35 haberler ve saire 21,05 açık hava konseri 22,40 dans orkestrası 23,05 hikâye 23,35 dans orkestrası 24,35 haberler ve saire.

PARİS (P. T. T.):

18,05 orkestra konseri 19,05 org konseri şarkılar 19,50 kıraat, haberler 21,05 konser 21,35 piyes 23,35 haberler, gramofon, hava.

ROMA:

18,20 musiki 18,55 karışık yayın 21,45 karışık musiki 23,20 konser 24,05 haberler, hava 24,20 dans musikisi, sonra haberler.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam şehrin muhtelif semtlerinde nöbetçi olan eczahaneler şunlardır:

Eminönünde (A. Minasyan), Beyazıdda (Cemil), Küçükpazarda (Yorgi), Şehreminde (Nazım Sadık), Eyüpte (Mustafa Arif), filos), rükte(ragüm S(Kadç4ğ!xşf2 b b bö Karagümrükte (Kemal), Samatyada (Erofilos), Şehzadebaşında (İsmail Hakkı), Aksarayda (Sarim), Fenerde (Vitali), Alemdarda (Ali Rıza), Bakırköyde (Hilâl).

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde (Kanzuk), Yenişehir Mankasar caddesinde (Parunakyan), Bostan başı caddesinde (İtimat), Galatada Mahmudiye caddesinde (İsmet), Taksim İstiklâl caddesinde (Nizamettin), ŞişliKurtuluş caddesinde (Necdcet) Kasımpaşada (Vasıf), Hasköyde (Barbut), Beşiktaşta (Nail Halid), Sarıyerde (Asaf).

Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:

Üsküdarda (Selimiye), Kadıköyde Söğütlüçeşme caddesinde (Arman Hulûsi), Büyükadada (Halk), Heybelide (Tanaş).

Tayyare Piyangosunun dünkü keşidesinde kazanan numaralar

Listede kazanan numaraların ikramiyelerini Eminönünde Tekkoılu Cemal gişesi derhal ödeyecektir.

No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira
101	30	160	50	51	30	972	30	21	200	686	30	494	50000
367	30	172	30	64	50	997	50	92	100	980	50	496	500
394	50	210	50	189	50	16013	50	138	50	983	30	634	30
410	50	232	100	323	50	50	30	177	100	992	50	660	30
423	200	243	30	338	50	16130	50	22196	30	28002	50	712	500
441	50	466	30	10487	50	145	30	239	30	12	100	33802	30
444	100	533	50	523	30	302	30	247	50	30	30	914	50
515	50	744	30	656	30	352	50	366	30	22	100	34098	30
525	30	806	30	751	50	447	30	459	30	69	30	105	30
529	30	602	30	766	50	487	50	489	30	162	50	188	500
748	30	11829	200	532	30	541	50	506	30	174	30	218	50
755	30	285	30	600	30	561	30	581	30	223	50	221	50
863	100	288	30	725	30	643	30	608	50	280	50	222	100
891	30	390	30	908	100	716	30	655	50	310	50	365	30
1009	30	502	100	941	200	821	100	698	30	362	30	714	30
112	50	544	30	958	50	907	50	735	30	371	30	714	30
125	50	555	30	959	500	927	30	779	30	477	100	764	50
148	30	672	200	18025	30	17098	30	935	30	480	30	885	30
274	50	819	30	175	50	149	100	23040	30	525	30	911	30
313	30	822	50	845	30	240	30	138	50	529	30	35801	50
367	30	983	30	892	100	17283	50	149	30	554	30	186	50
376	30	6271	30	11007	50	467	100	23163	30	710	50	216	30
708	30	335	100	246	30	439	100	204	200	737	50	35218	50
831	30	388	30	327	50	471	30	218	30	28745	30	256	50
876	30	392	30	450	30	180	30	212	200	818	50	348	30
885	100	438	50	942	30	190	100	393	50	873	30	366	50
898	50	527	30	949	50	18369	30	415	50	960	100	672	30
907	30	582	50	12015	50	394	50	423	50	29113	30	680	50
920	200	585	50	19	30	438	30	523	30	331	30	699	30
2158	30	612	50	49	30	439	30	558	50	333	30	828	100
218	50	638	30	002	84	526	50	482	30	426	30	974	30
313	50	634	30	002	81	712	30	735	50	550	30	975	50
359	30	681	100	91	50	785	30	935	30	570	50	36090	30
413	50	685	30	117	50	839	50	946	30	647	30	155	50
463	50	707	30	141	50	19006	30	24037	30	669	30	210	30
504	50	750	5000	180	30	75	30	173	30	739	30	280	50
616	30	6971	50	189	30	81	30	304	200	742	30	297	30
664	30	981	30	387	100	89	30	24480	200	928	50	401	50
689	30	7018	200	441	30	128	30	876	100	972	200	36043	50
682	50	199	30	477	30	190	30	907	100	989	30	621	50
695	30	335	50	12541	30	211	50	25071	200	30061	200	804	30
798	30	370	30	546	50	270	100	505	100	63	50	862	50
931	30	434	100	05	547	19281	50	327	200	94	30	972	50
928	50	449	50	001	622	361	500	112	50	169	30	37020	50
981	50	462	30	658	200	389	200	125	30	255	50	92	30
3045	30	468	30	715	50	478	50	125	30	283	50	112	50
132	50	506	30	723	50	624	30	174	30	441	50	123	50
140	50	510	50	787	30	635	50	187	50	521	50	153	30
255	100	513	50	797	100	676	30	192	200	765	30	223	30
365	100	529	100	840	30	835	30	240	100	913	1000	237	50
488	50	630	30	920	50	857	50	401	50	957	30	446	50
583	30	641	500	13050	50	863	50	427	30	31037	30	495	30
630	50	738	30	51	30	884	100	453	30	69	50	560	30
668	30	754	50	163	50	882	30	477	30	382	50	37634	100
704	30	854	50	165	30	882	30	509	30	398	30	741	30
718	30	7891	30	443	30	943	30	25705	30	537	50	38001	50
724	50	920	30	13582	30	950	30	863	50	31524	30	314	50
751	100	8071	100	623	30	20176	30	899	50	533	50	453	30
786	30	188	30	677	50	295	30	26051	50	773	30	484	10000
824	50	227	100	902	30	350	30	232	30	882	30	522	30
861	30	298	100	960	30	464	30	255	30	21008	30	549	50
969	30	396	50	14034	30	476	30	322	30	157	30	594	30
998	30	410	30	208	50	624	30	419	50	190	50	607	50
4045	30	602	30	316	50	577	30	387	50	248	30	608	30
82	50	629	200	342	200	685	30	444	30	337	200	652	100
172	200	844	30	449	200	689	30	522	100	481	30	724	50
191	30	745	30	557	30	856	30	592	50	501	30	788	30
296	30	791	30	596	30	880	50	632	50	549	50	831	30
338	50	983	30	622	30	987	30	703	100	581	50	936	30
488	30	9018	50	626	50	21006	30	770	100	689	50	38958	30
511	50	54	30	825	30	112	30	791	30	708	30	39206	30
585	50	79	500	905	30	114	100	26827	30	765	50	281	50
620	200	9306	200	953	30	21189	50	858	30	877	30	312	30
626	50	317	30	15041	30	203	30	893	50	32909	30	446	50
661	100	361	30	107	30	251	30	939	30	918	30	468	50
658	50	549	50	131	30	262	30	969	30	33034	50	501	50
709	30	585	100	143	50	540	50	27082	30	111	30	596	30
811	30	590	30	152	50	586	50	178	30	209	50	611	30
869	30	635	30	387	30	651	30	233	30	252	50	677	50
875	30	768	30	674	30	667	30	451	500	271	30	814	30
884	50	788	50	734	30	684	50	328	50	336	100	865	30
932	30	814	50	877	30	720	100	503	30	408	30	956	30
5020	500	995	30	888	30	780	100	603	30	447	30	991	
39	50	10043	30	934	30	22001	30	606	50	449	200		

Diş doktoru
Necati Paksi
Hastalarını hergün sabah 10 dan akşam 19 za kadar Karaköy Tünel meydanı Mahmudiye caddesi No. 1/2 de kabul eder.
Salı ve cuma günleri saat 14 den 18 ze kadar parasızdır.

Göz hekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Beyoğlu . Mis sokağı No. 15
Telefon: 41553
Pazardan maada her gün: öğleden sonra saat 2 den 6 ya kadar

Meccanî muayene
Perşembe günleri saat 2 den 5 e kadar Ortaköy Taşbasamak Palangada 25 numarada Doktor Mümtaz Gürsoy fakirleri parasız muayene eder.

Her akşam Harbiyede **BELVÜ** Alaturka kısmında
Suriyenin meşhur rakkasesi **MELİKE CEMAL**
Mısır film yıldızı ve meşhur rakkasesi
TAHİYYE MUHAMMET
Ayrıca
Bayan **MUALLA** ve Anadolu Zeybek revüleri

DOKTOR
Kemal özsan
Üroloğ . Operatör
Bevliye mütehassısı
Karaköy — Ekselsiyor mağazası yanında. Her gün öğleden sonra 2 den 8 e kadar: Tel: 41235

Bugün
PANORAMA
Bahçesinde büyük
Sünnet düğünü
Münir Nureddin
Seanslar: 22,30 - 23,30 da
Telefon 41065

— Evet, bilhassa zamanımızda.

Çevrilecek olan türkçe cümlelerin de ingilizceleri şunlardır:

1 — Do you want some medicine?
—Yes, the doctor has given me a prescription.
2 — Is that a tonic or a cough-mixture?
— That's a cough-mixture.
3 — What are there in the big bottles?
— There are all kinds of medicines.
4 — Are there other things at a chemist's shop?
— Yes, for example films, blades, shaving soaps and so on.

Okunuş

GÜE "tongue" kelimesinde, **g** den sonra **u** ve **e** yokmuş gibi, sonda olduğu şekilde, **ğ** okunur: *(tanğ)*.

Ezberlenecek kelimeler

vacuum: *vakyuğm* = boşluk
flask: *flask* = şişe
sponge: *sponc* = sünger
toothpaste: *tuthpest* = diş macunu
toothbrush: *tuthrağ* = diş fırçası
powder: *pavdcr* = toz; pudra
puff: *pöf* = neteş; püskürtme
lip-stick: *lipstik* = dudak boyası
matter: *mɔtɛr* = sebep; madde
wrong: *rong* = haksız; yolunda gitmiyen
pain: *pen* = ağrı; acı
to be out of sorts: *tu bi aut ɔv sɔrts* = rahatsız olmak

to disagree with: *tu disagri uid* = bozmak; rahatsız etmek
upset: *apset* = rahatsız; keyifsiz
tongue: *tanğ* = dil

Yeni kelimeler üzerinde

Bu dersimizde, üzerinde izahat vermemiz lâzım bazı fiilleri, terkip ve tabirleri gözden geçirelim:

To look: *tu luk* = bakmak; görünmek
you don't look very well.
(yu dunt lûk vêri vel.)
"siz yapmıyorsunuz görünmek çok iyi bu sabah.,,
İyi görünmüyorsunuz (Rahatsız görünüyorsunuz).

Matter: *mâter* = sebeb, şey, madde
what's the matter? *(huatz de mâter?)*
"ne dir sebeb?,, Sebep ne? (ne var?)

Wrong: *rong* = haksız; yolunda olmıyan
anything: *enitiğ* = (herhangi) bir şey.
anything wrong: *enitiğ rong*
"yolunda olmıyan bir şey,, Fena bir şey.

Thing: *tiğ* = şey
to feel: *tu fil* = hissetmek
I'm not feeling quite the thing.
(aym nat filiğ kuayt de tiğ.)

and a hundred and one other things required by man, woman or child.
(end ê hândred end van ad'er tiğz rikuyred bay man, uûmön or çayld,)
"ve bir yüz ve bir diğer şeyler istenilen tarafından erkek, kadın veya çocuk.,,
Hacamat şişeleri, sıcak su şişeleri ve sünger, diş pasta ve diş fırçaları, pudra püskürtme âletleri, dudak boyaları ve kadın, erkek ve çocuklara lâzım olan daha bin bir şey alabilirsiniz.

Konuşma

— You don't look very well this morning.
(yu dunt lûk vêri uel dis marniğ,)
"siz yapmıyorsunuz görünmek çok iyi bu sabah.,,
Bu sabah pek iyi görünmüyorsunuz.

What's the matter,
(huatz de mâter,)
"Ne dir sebeb?,, Ne var? (ne oldu)?

didn't you sleep well?
(didnt yu slip uel?)
"yapmadınız siz uyumak iyi?,,
... İyi uyumadınız mı?

— Not very. *(nat vêri).*
"Değil çok.,, Çok iyi uyumadım.

I don't think there's anything wrong,
(ay dunt tink derz enitiğ rong,)
"ben yapmıyorum düşünmek var bir şey yolunda olmıyan,"

tena (korkulacak) bir şey olduğunu zannetmiyorum,
but I'm not feeling quite the thing.
(bat aym nat filiğ kuayt de tiğ,)
"fakat ben değilim hisseden tamamiyle şeyi.,,
... fakat kendimi pek iyi hissetmiyorum.

— You haven't got any pain, have you?
(yu hevnt got any pen, hev yu?)
"sizin yok olmuş herhangi bir ağrı, var sizin?,,
Bir yerinizde ağrı falan yok, değil mi?

— Oh no, I just feel out of sorts.
(ô no, ay cast fil aut ev sorz.)
"Ô! hayır, ben tam hissediyorum rahatsız.,,
Ô; hayır, yalnız kendimi rahatsız hissediyorum.

I may have eaten something that has disagreed with me.
(ay mê hev itn samtiğ det haz disagrîd uid mi.)
"ben olabilirim (benim) var yenilmiş bazı şey ki onun var rahatsız edilmiş ben ile.,,
Beni rahatsız eden bir şey yemiş olabilirim.

— Got a temperature? *(gat e temprıtçûr?)*
"alınmış bir hararet?, Hararetiniz var mı?

— I don't think so. *(ay dunt tink sô.)*
"ben ıyapmıyorum düşünmek öyle., Zannetmem.

I'm quite all right —
(aym kuayt ol royt.)
"ben im tamamiyle bütün doğru.,,
Tamamiyle iyiyim:

dırmak istedi ve yanına alarak Luvra kadar yanında gitmenize müsaade etti. Tabii siz de artık zengin bir işe kondu**ğ**unuzu tahayyül ederek bana öylece bakt**ı**nız. Sarayın önüne gelince kral bazı güzel sözlerden sonra sizi sarayı. Meselenin böyle nihayet bulacağını düşünmüştüm. Bu düşüncemin doğru çıkıp çıkmayacağını görmek için sizi takip ettim. İşte bütün mesele.

Valver hayretle bağırdı:

— Sahiden, böyle oldu

— Ha, şunu unutuyordum. Kral size bu geygiri hediye etmek fikrini göstermişti. Takımı ile beraber bunu nerede isterseniz yüz elli Pistola satabilirsiniz.

Ve ilâve etti:

— Yüz elli Pistol beş bin frank kadar bir şey tutar. Fena bir para değil. Fakat küçük kral hayatına pek az bir fiyat biçmiş. Meseleyi bir de siz anlatın bakalım..

O da, Şövalyenin istediği tafsilâtı verdi. Kendi kurduğu hayalleri alaycı bu beygiri hediye etmek fikrini göstersoğuk kanlılıktan bahsederek kendisinden kat'iyen bahsetmedi. Konçini hakkında konuşulan şeyleri ve kralın son sözlerini de anlattıktan sonra sustu.

İki Pardayan O deyi sonuna kadar büyük bir muhabbetle dinlediler. Valver de onların bir evlâtları imiş gibi hareket ediyordu.

Sözleri bitince Jan yeğenini teselli etti:

— Üzülmeyin, canım. İkinci seferde muvaffak olursunuz.

Valver kendinden emin bir tarzda güldü.

— Eundan ben de eminim.

Şövalye dö Pardayan birdenbire sordu:

lâtta dalmak muhakkak ki bir kusur değildi. Dalgınlığına rağmen kralın gitmeden evvel kendisini aradığını gördü. Büyük ümitlerle ona yaklaştı.

On üçüncü Lui nazik bir tebessümle:

— Mösyö, dedi. Fransa kralı hayatını size borçludur. Bunu asla unutmıyacağıma emin olun. İsminiz nedir?

Valver gözleri sevinçten parlıyarak cevab verdi:

— Majestelerinin lütfen konuşmak. la şeref verdiği asilzadenin ismi Kont Ode dö Valverdir.

Kral bir an düşündü. Henüz genç ve hissiyatını saklamayı öğrenmemişti. Ode hoşuna gidiyordu. Halbuki Alber ve Monpolyan, kemiklerine ortak çıkmış köpekler gibi birlamıya hazırlanıyorlardı. Valver kralın gösterdiği iltifattan başka bir şey farkelmiyordu.

İçinden:

— Bana sarayda hangi mühim vazifeyi vereceğini düşünüyor, diye söylend. Herhalde kendisile Luvr'a gelmemi teklif edecek.. Artık zengin oldum!..

Küçük Lui hakikaten:

— Mösyö lö Kont, dedi. Maiyetime dahilsiniz.

Ve bunu söyledikten sonra arkaya dönerek at uşaklarından birine işaret ederek b r hayvan getirtti. Valver b nen buna sıçradı. Kral:

— Şuraya soluma geliniz, diye işaret etti

Kont Ode dö Valver sevincinden sarhoş bir halde kralın gösterdiği yere geçti. Markı dö Monpolyanın kendisine nekadar kinle baktığını farkedemedi. Markinin hiddeti rakibi Albe-

hem de yaşamak için lüzumu kadar para verdi. Jan dö Pardayanı tanımaz mıymn hiç? Eskiden kendisine yiğit Jan derlerdi

Ode Jannı sualine yüzünü ekşitmekle cevap verdi. Şövalye bu hareketi görmüştü, hafifçe güldü. Jan isefarkında olmamıştı. Odeye sordu:

— Bu hayvan sizin mi?

— Evet.

Jan beygirden anlayanlara mahsus bir tavrla:

— Çok güzel bir hayvan, dedikten sonra ilâve etti:

— Kont, galiba artık zengin olmanın yolunu bulduğunuz meselenin ne olduğunu anlatın da biz de sevinelim. Biraz evvel kralın maiyetinde gidiyordunuz.

Söze Şövalye karıştı:

— Evet.. Hatta yanımızdan geçerken yüzüme adeta:

"Görülün mü ihtiyar geveze„ der gibi baktınız.

Ode şiddetle itiraz etti:

— Aman, rica ederim mösyö.

— Bu tabir fazla mı? Peki, o halde geri aldım, demek istiyordunuz ki: "Görüyorsunuz ya, zengin olmak söylediğiniz kadar güç değilmiş!„ Bakışlarınızın bunu ifade etmediğini iddia edebilir misiniz?

Valver tasdik etti:

— Hakikaten doğru. Bundan dolayı affımızı dileriz.

Pardayan geytanca bir tebessümle:

— Pek güzel, dedi. İtiraf edilmiş bir kusur, affedilmiştir. Fakat sizi cezalandırmak için başımıza gelmiş olanı anlatacağım.

— Sizi dinliyorum mösyö.

— Kralın canını kurtardınız. Kral da sizi şahane bir şekilde mükâfatlan-

Kendi kendine 1000 kelime ile İNGİLİZCE DERSİ

(Her bakkı Haber gazetesine aittir)

DERS: 73

(22 No. lu "Doktor ve eczacı" resmile takip edilecektir)

İki derstenberi mütalea ettiğimiz 20 nci resim (Doktor ve eczacı) üzerindeki çalışmalarımıza bu derste de devam edeceğiz.

Yalnız, evvelâ geçen dersin sonunda ingilizceden türkçeye ve türkçeden ingilizceye çevrilmek üzere verdiğimiz tercüme vazifelerinin yapılmış şekillerini görelim.

Geçen dersteki vazifeler

Çevrilecek olan ingilizce cümlelerin türkçesi şunlardır:

1 — Bir kuvvet ilâcı mı istiyorsunuz?
— Evet efendim.
2 — Reçeteniz var mı?
— Evet efendim, doktor bana bir kuvvet ilâcı reçetesi yazdı.
3 — Başka bir şey istemiyor musunuz, efendim?
— Bir saç fırçası, bir traş sabunu, bir de öksürük ilâcı istiyorum.
4 — Eczacı dükkânları insana hayret veren yerler midir?

Türkçeye çeviriniz

1 — What can you buy at the chemist's shop?
— All sorts of medicines and toothbrushes, tooth-pastes, lip-sticks too.
2 — You don't look very well to-day, are you ill?
— No, I'm not, but I just fell out of sorts.
3 — Go and see the doctor.
— I don't think I'm so Ill.
4 — Got a temperature?
— Oh no, I'm just a bit upset.

İngilizceye çeviriniz

1 — Bu sabah pek iyi görünmüyorsunuz, ne oldu, bu gece uyumadınız mı?
— Ô! hayır. İyi uyudum.
2 — O halde hastasınız. Dilinize bakayım?...
— Hasta olduğumu zannetmiyorum.
3 — Doktora gittiniz mi? (Gidip doktoru gördünüz mü?)
— Hayır, gitmedim.
4 — Zannedersem gitmelisiniz.
— Kendimi çok iyi hissediyorum.

(cast ê bit apset, detz ol,)
"tam biraz rahatsız, bu dur bütün."
Yalnız biraz rahatsızım, o kadar.

— Let's have a look at your tongue...
(letz hev ê luk et yur tang.)
"bırakın bizi (bizim) olmak bir bakış e- sizin dil."
Dilinize bir bakalım..

Türkçeye çeviriniz

1 — What can you buy at the chemist's shop?
— All sorts of medicines and toothbrushes, tooth-pastes, lip-sticks too.
2 — You don't look very well to-day, are you ill?
— No, I'm not, but I just fell out of sorts.
3 — Go and see the doctor.
— I don't think I'm so Ill.
4 — Got a temperature?
— Oh no, I'm just a bit upset.

İngilizceye çeviriniz

1 — Bu sabah pek iyi görünmüyorsunuz, ne oldu, bu gece uyumadınız mı?
— Ô! hayır. İyi uyudum.
2 — O halde hastasınız. Dilinize bakayım?...
— Hasta olduğumu zannetmiyorum.
3 — Doktora gittiniz mi? (Gidip doktoru gördünüz mü?)
— Hayır, gitmedim.
4 — Zannedersem gitmelisiniz.
— Kendimi çok iyi hissediyorum.

"ben değilim hisseden tamamiyle şeyi."
Kendimi çok iyi hissetmiyorum.

To get: *tu get* = kazanmak, almak
got: *gat* = kazanılmış, alınmış
you haven't got any pain, have you?
(yu havnt got êni pên hev yu?)
"Sizin yok alınmış herhangi ağır, sizin var?"
Bir yerinizde ağrınız yok, değil mi?

To be: *tu bi* = olmak
sort: *sort* = şekil
to be out of sorts: *(tu bi av sortz.)*
"olmak dışarı şekillerin." Rahatsız, keyifsiz olmak.

To eat: *tu it* = yemek
eaten: *itn* = yenilmiş
I have eaten: *ay hev itn*
"benim var yenilmiş." Yedim.
I may have eaten. *(ay mé hev itn).*
"ben olabilirim (benim) var yenilmiş."
Yemiş olabilirim.

To disagree: *tu disagri* = hoşa gitmemek
to disagree with: *tu disagri uid*
"hoşa gitmemek ile...." Bozmak; rahatsız etmek.
disagreed: *disgrid* = rahatsız edilmiş
something that has disagreed with me.
(samthing dat haz disagrid uid mi.)

"bir şey ki onun var rahatsız edilmiş ben."
Beni rahatsız eden bir şey.

Vacuum: *vakyuöm* = boşluk
flask: *flask* = şişe
vacuum flask: *vakyuöm flask*
"boşluk şişe." Hacamat şişesi.
Hundred = yüz (100)
a hundred and one other things.
(a handred end van ad'er tings.)
"bir yüz ve bir diğer şeyler."
Daha bin bir şey..

Resim üzerinde

Resim üzernide

You can buy vacuum flasks,
(yu ken bay vakyuöm flâsks,)
"siz alabilirsiniz hacamat şişeleri,"

hot water bottles and sponges,
(hot woter batls end sponciz,)
"sıcak su şişeler ve süngerler,"

toothpastes and toothbrushes,
(tut pêstz end tutbrâşiz,)
"diş macunlar ve diş fırçalar."

powder puffs, and lip-stiks,
(pavder pöfz end lipstikz,)
"pudra püskürtme aleti ve dudak boyaları."

— Kralın bir düşmanı var ve onu tanıyor, peki niçin onu tevkif ettirmiyor?

Kral hiçbir şey söylemeden dinliyordu. Dudakları kısılmış, alnı çatılmıştı. Fakat buna rağmen Konçiniyi telmih etmiş olan Alberi susturmuyordu.

Söz söylememeğe karar vermiş olduğu halde Valverin son suali kendisini heyecanlandırdı, bir nevi korkuyla bağırdı:

— Konçiniyi tevkif etmek mi? Bunu söylemesi kolay, fakat bunu üzerine alacak kim?

Korktuğu yüzünden belli oluyordu. Valver buna daha ziyade hayret etti. O, kralı böyle tasavvur etmiyordu. Hiç kimsenin kral karşısında baş kaldıramıyacağını zannediyordu. Fakat biraz düşününce şu neticeye vardı.

— Zavallı küçük.., Henüz çocuk olduğu için yegâne âmir kral olduğunu bilmiyor. Kimsenin kendi karşısında baş kaldıramıyacağını anlamalıdır. Onun karşısında kim pervasızlık edebilir? Bunu kendisine hatırlatmalı ve teminat vermeli.

Sesini yükselterek büyük bir ciddiyetle krala döndü:

— Demek şu İtalyan serserisinden bahsediyorsunuz? Allah beni affetsin, zannedersem kral hiç kimsenin bu herife el kaldıramıyacağını söylemişti. Hattâ emir veren kral bile olsa..

On üçüncü Lui mahcup bir tavırla bu sözleri tasdik etti. O vakit Ode her şeye karar vermiş bir tavırla:

— O halde, dedi, şunu söyliyeyim ki, kral aldanıyor... Emrettiği zaman ben Konçini denen serseriyi yakalar, ellerini ayaklarını bağlatır ve huzuruna getiririm.

Kralın karanlık gözlerinde bir şimşek parladı:

— Buna cesaret edebilir misiniz?

— Kral ne zaman emrederse.

Alber bunu protesto eder gibi:

— Majeste, dedi. Görüyorsunuz ki size şiddet tavsiye eden sade ben değilim. Konçininin tevkif edilemiyeceğini söylerken haksızdınız. Ben kaç defa bu teklifi size yaptım.

Küçük kral samimî bir sesle cevab verdi:

— Haklısın benim cesur Alberim. Affedersin.

Alber bu samimiyetin verdiği küstahça bir tavırla:

— O halde majesteleri kont Ode dö Valvere ne emrediyorlar?

Meyusiyet kralı tekrar kaplamıştı:

— Sana söylediğimi tekrar ederim Alber. Konçiniyi tevkif etmek neye yarıyacak, kral naibi olan kraliçe onu tekrar tahliye ettirdikten sonra.

Kral bunları söylerken asabiyetle gülüyordu.

Valver:

— O başka, dedi. Fakat valde kraliçe bir asilzadenin Konçiniyi tahkir ederek düelloda öldürmesine de karışamaz ya? Mesela majeste, tasavvur ediniz ki, ben onun hakkından gelmeyi kararlaştırmışım ve vücuduna bir kaç parmaklık bir demir sokmuşum.

Kral cevab verdi:

— Evet, fakat kraliçe de Konçiniyi öldüreni idam ettirir. Ve başını sallıyarak ilâve etti:

— Hele bir müddet daha sabredelim. Birkaç aya kadar sinni rüşde varacağım. O vakit ben hâkim olurum.

Kralın bu sözleri o kadar kat'î idi ki, Alber bile müdahale edemedi. İlk görüşmede kralın en hususî meselelerine vâkıf olan Ode de sevincinden susmuştu.

Luvr sarayı uzakta değildi. Taliin artık kendisine güldüğünü tahayyül eden Ode hayvanının üzerinde gururla kuruluyordu. Bu sırada yolda işsiz güçsüz dolaşan veya öyle görünen iki Pardayan gözüne ilişti. Bunlar Odenin kralın maiyetinde gittiğini görünce hayretle durakladılar. Valver buna çok sevindi.

Nihayet saraya gelinmişti. Kral kapıdan yirmi metre ötede durarak Odeye döndü:

— Mösyö, dedi. Buraya kadar bana refakat ettiğinizden dolayı minnettarım. Tesadüfümüzün bir hatırası olarak bindiğiniz beygir yanınızda dursun. Şunu unutmayınız ki eğer beni görmek ihtiyacını hissederseniz, gece veya gündüz bulunduğum yere gelebilirsiniz. Kapıdan girebilmeniz için isminizi söylemeniz kâfidir. Allahaısmarladık kont.

Küçük kral bu sözlerini büyük bir samimiyetle söyledikten sonra hayvanını tırısa kaldırarak açılan saray kapısından girdi.

VII
ESKİ AHBABLAR

Ode, hayalen bu kadar yükseldikten sonra tekrar düşmekten büyük bir acı duydu, kızgınlığını bir takım küfürlerle yenmeye çalışıyordu:

— Allah belâsını versin... Kahrolsun. Semanın bütün felâketlerine uğrasın..

Bu sözler hiddetini biraz yatıştırdı. Yüzünü ekşiterek söylendi:

— Galiba Şövalye dö Pardayanın hakkı var.. Şu tali denen şey, sizi ümide düşüren, teşvik eden ve tam elinize geçecek gibi görünürken kaçıveren hoppa bir ilâh olacak.

Sonra, yirmi yaşında bulunanlara mahsus bir kayıtsızlıkla ilâve etti:

— Maamafih bir ikinci sefer elimden kaçırmıyacağıma eminim. Artık gözüm açıldı.

Sentonore sokağına dönerek genç kızı bulmak için hayvanını çevirdi. Başından geçenleri unutmuştu bile. Şimdi güzel bir ata malik olmaktan dolayı sevinç içindeydi. Hayvanının meziyetlerini birer birer tetkik etmeye karar verdi. Fakat bu sırada, belki de merak saikasiyle Luvr'a doğru gelen Pardayanları görünce hemen hayvandan inerek onları selâmladı. Baba oğlun arkasında, üstü başı yırtık ve başında şapkadan başka her şeye benziyen bir adam yürüyordu. Ode'yi görünce ağzı sevinçten bir karış açıldı, hemen adetâ yerlere kadar iğilerek selâmladı. Ode bu adamın Landri olduğunu tanıyamadı. Serseri kılıklı adam bu dikkatsizliğin farkına vararak hemen bir kenara çekildi ve hürmetkâr bir vaziyette beklemeye başladı. Bu sırada Jan samimî bir tebessümle sordu:

— Ne var yeğenim Ode? Galiba tali size gülüyor, kralın yanında gidiyordunuz.

Bu sözler yüksek sesle söylenmişti. Landri bunları duyunca Sentonore sokağına döndü, kendi kendine söyleniyordu:

— Demek hayatımı iki defa kurtaran şu adam, Janın yeğeniymiş. Evet, hayatımı iki defa kurtarmış sayarım. Beni hem Konçininin cellâtlarından kurtardı,

YARIN AKŞAM

TAKSİM Belediye Bahçesinde

Süzanın Sanat hayatının yıldönümü

Gecesinde çok zengin program ve büyük sürprizler...

Bu gece için masalarınızın temini rica olunur. Tel 43703

KUPONLU VADELİ

TÜRK · TİCARET · BANKASI

GRİPİN

Baş, diş, ağrıları, nezle, kırgınlık ve üşütmekten mütevellid bütün ıztırabların başlaması ile beraber aklımıza gelen ilk isim olmalıdır.

Mideyi bozmadan, kalp ve böbreklere dokunmadan

En seri tesir, en kat'î netice

Icabında günde 3 kaşe alınabilir.

İstanbul Belediyesi ilânları

Tenbihi Beledî:

1 — Gerek benzin ve gerek mazotla işler motörle mücehhez bilûmum deniz vasıtaları, Bostancı ve Floryadan itibaren Karadeniz Boğazına kadar olan sahil boyunda seyrettikleri müddetçe motörlerinden çıkan egzos gazlerini bir susturucudan geçirmek mecburiyetindedirler. Buna muhalif harekette bulnan . lur umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye kanununa göre tecziye olunurlar.

2 — Bu işlerin ikmali için bir ay mühlet verilmiştir. (B.) (5169)

Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

İdarenin fennî tesisatı için açık eksiltme usuliyle on beş ton motorin alınacaktır. Muhammen bedeli 900 lira ve muvakkat teminatı 67 lira elli kuruştan ibaret bulunan işbu motorinin ihalesi 16-8-937 tarihine raslıyan pazartesi günü saat on beşte Galatada Merkez rıhtım hanında dördüncü katta Tahlisiye umum müdürlüğü satınalma komisyonunda yapılacaktır. Buna ait şartname her gün sözü geçen komisyonda görülebilir. (4756)

Istanbul Telefon direktörlüğünden:

19 Ağustos 937 perşembe günü saat 15 de İstanbul Tahtakalede Müdürlüğümüz eksiltme, arttırma komisyonu odasında 1350 lira 90 kuruş keşif bedelli mezkûr müdürlük Beyoğlu santrali tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme Bayındırlık işleri genel hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak müdürlüğümüz levazım dairesinde her gün görülebilir. Muvakkat teminat 100 liradır. İsteklilerin en az 1000 liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair göstereceği vesika üzerine Nafıa müdürlüğünden alınmış müteahhitlik ve ticaret odası vesikalarını hamilen mezkûr gün ve saatten evvel ilk teminatlarını müdürlük veznesine yatırmak suretile komisyona gelmeleri. (4854)

Istanbul P. T. T. Vilâyet Müdürlüğünden :

1 — 1 / 8 / 937 tarihinde mevkii meriyete giren 3222 sayılı telsiz kanunu hakkında 6, 7, 8, 9 ve 10/8/937 tarihlerinde Cumhuriyet, Tan, Kurun, Son Posta ve Haber gazetelerinde neşredilen ilân iptal edilmiştir.

2 — Bu baptaki yeni ilân 12 / 8 / 937 tarihinden itibaren gene aynı gazetelerle ve Ağustos nihayetine kadar neşredilecektir. (5166)

Birinci sınıf Operatör
Dr. CAFER TAYYAR
Umumî cerrahî ve sinir, dimağ cerrahisi mütehassısı
Paris Tıp Fakültesi S. Asistanı
Erkek kadın ameliyatları, dimağ estetik - "Yüz, meme, karın buruşuklukları„ Nisaiye ve doğum mütehassısı
Muayene: Sabahları 8 den 10 a kadar Meccanen
öğleden sonra ücretlidir
Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli Han No. 1 Telefon: 44086

Dr. Faik I. Ökte
Operatör
Cağaloğlu Nuruosmaniye Caddesi No. 6 Tel: 21109.
Muayene 1 liradır.

İstanbul yedinci icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı haciz altına alınan boya, istim, kazan ve santifuruş sıkma makinası vesairenin açık artırma suretile paraya çevrilmesine karar verilmiş ve satış günü Ağustos 937 on yedi tarihine müsadif salı günü saat 16 dan 18 e kadar Yeşildirekte Hoca hanı altındaki 6 ve 7 No. lı boyahane de satılacağından talip olanlarm muayyen saatte memuruna müracaatları ilân olunur.

70 kuruş kıymetinde 1 lira kabul edermisiniz?

NE MÜNASEBET!

Elektriklı bir soğuk hava cihazı alacağınız vakit bu ciheti düşünmezseniz:

Gayet ehven ve cazip şartlara kapılarak yapacağınız mubayaattan bilâhare nadim olacaksınız.
Makul bir tetkikten sonra göreceksiniz ki hakikî bir FRIGIDAIRE'in tam manasile mağrur sahibi olabilmek için vereceğiniz her kuruş mahallına masruftur.
Soğuk hava cihazlarının en idareli olan EKOVAT sayesinde *FRIGIDAIRE* asgarî cereyan sarfeder.
Bu ekonomi yüzünden zamanla FRIGIDAIRE diğer marka dolaplardan çok daha ucuza mal oluyor.

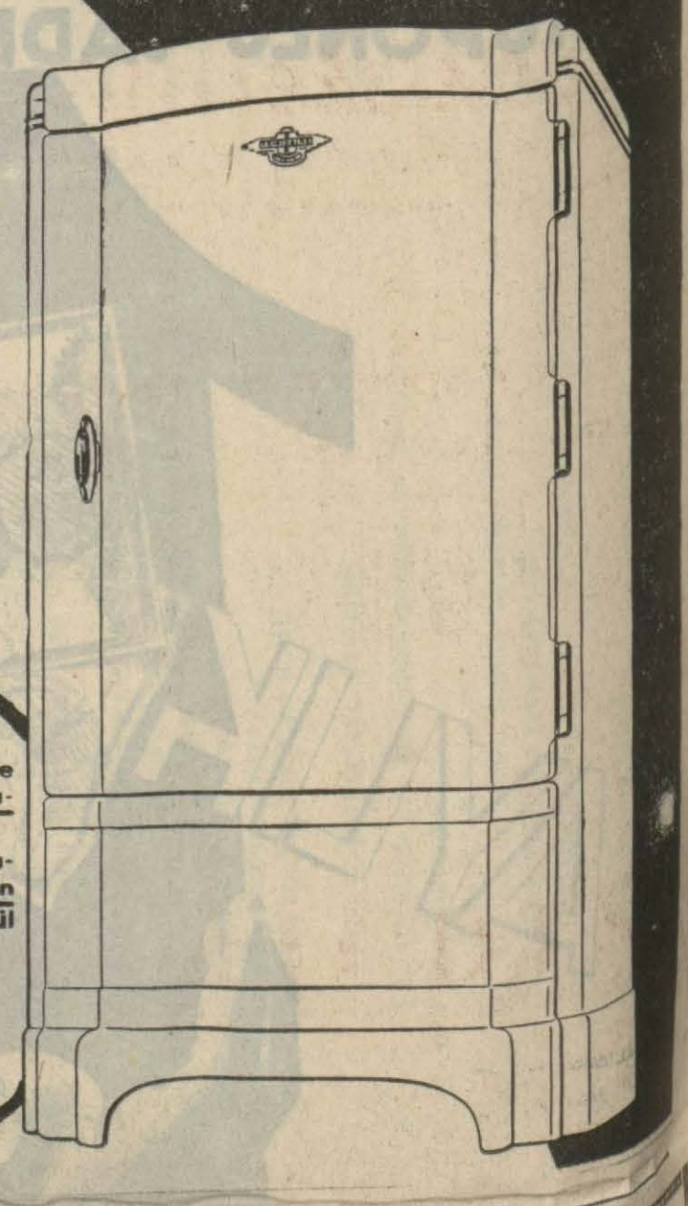

FRIGIDAIRE

Yalnız hakikî FRIGIDAIRE ile verilen resmî 5 senelik teminat istemeği unutmayınız. Bu teminat bozukluk vukunda tekmil mekanizmanın meccanen tebdilini tekeffül eder.

BOURLA BİRADERLER VE Şsi

İSTANBUL - ANKARA - IZMIR

ve bütün SATIE Şubelerinde

GÜZELLIĞIN 10 ŞARTI

HER BAYAN İÇİN GÜZEL BİR SURPRİZDİR

Necip Bey müstahzeratı en kibar bayanları memnun eder

Yağlı kremi geceleri cildi güzelleştirir ve besler.

Kirpik tuvaleti gözlere güzellik ve sıhhat verir

Pudraları cildi kadife gibi yumuşatır. Diş macunu dişleri inci gibi beyazlatır.

Plajlarda Necip Bey yağlı kutu kremi esmer rengi verir.

Necip sabun ve rujları, biryantinleri, pudraları, tırnak cilaları çok mükemmeldir.

Galatasaray sergisinde ve Eminönü magazasın da ve diğer magazalar da bulunur.

Nefis ve leziz makarna yemek isterseniz?

Her Yerde

İtalyan usulü safi irmikten yapılan

YILDIZ

MARKA GLUTEN MAKARNASINI İSTEYİNİZ
Başlıca bakkaliye mağazalarında satılır
Fabrikası: Galata Necatibey caddesi No. 167
MAKARNACILIK TÜRK LTD. ŞİRKETİ Telefon: 43481

Ekzema ve en muannit cilt yaralarından kurtulmak için

EKZAMİN

Kullanınız. Binlerce hastayı kurtarmıştır Eczanelerden isteyiniz

Ulviye Ersin Biçki Dikiş Yurdu

En son metot ve kolay usulleriyle biçki, dikiş 10 ayda mükemmel öğretilir. Kültür Direktörlüğünce musaddak diploma verilir. Mezunlar Yurt ve Atölye açabilirler. Şerait ehvendir, kayıt muamelesi başlamıştır. Adres: Tepebaşı: Bay Murat Ap. No. 2

Şirketi Hayriyeden

Muhterem yolcularımızın yedi yaşına kadar çocuklardan bilet ücreti alınmamakta ve yaşları yediden fazla olanlar tarife mucibince tam ücrete tâbi bulunmakta idi. Çocukların da Boğaziçinde tenezzühlerini teshil için yediden on iki yaşına kadar olanlardan tenzilâtlı tarife mucibince ücret alınacaktır.

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbul Ceza ve Tevkif evleri hastaları için 31-5-1938 akşamına kadar satınalınacak 4300 kilo et, 4940 kilo süt ile 17200 kâse yoğurdu ayrı ayrı açık eksiltmeye konmuştur. Etin muhammen bedeli 1849 lira olup muvakkat teminatı 138 lira 68 kuruştur. Sütün muhammen bedeli 494 lira olup muvakkat teminatı 37 lira 5 kuruştur. Yoğurdun muhammen bedeli 688 lira olup muvakkat teminatı 51 lira 60 kuruştur. Etin eksiltmesi 23-8-937 Pazartesi saat 14 de ve sütün eksiltmesi aynı günde saat 15 de ve yoğurdun eksiltmesi yine aynı günde saat 16 da Sirkecide Aşır Efendi sokak 13 No. da İstanbul Adliye Levazım dairesinde yapılacaktır. İstekliler şartnameyi tatil günlerinden maada her gün İstanbul Adliye Levazım dairesinde görebilirler. (4952)

TİFOBİL
Dr. İHSAN SAMİ
Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 55 Kr.

ANKARADA
Türk Maarif Cemiyeti Lisesi

1937-38 ders yılı tedrisata yeni yaptırılan kolej binasında başlanacaktır. İlk, orta ve lise kısımları vardır. Yıllık ücret ilk60, orta80, lise100 liradır. Kayıt ve fazla tafsilât için "Ankarada Türk Maarif Cemiyeti Lisesi,, Müdürlüğüne müracaat edilmesi (4996)